

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

17337

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1950

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΕ Δ.Ε.)

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ

ΕΚΔΟΣΗ 1994

ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ

(ΕΚΔΟΣΗ 1994)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΙΣ ΑΓΩΓΗ

Ο ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐκαλλιέργησαν θαυμασίως ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γραπτοῦ λόγου. Τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων δεικνύουν, ὅτι καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος ἔφθασαν εἰς ὑψιστον βαθμὸν ἀναπτύξεως.

Καὶ ἡ μὲν ποίησις γενικῶς προηγῆθη τοῦ πεζοῦ λόγου,

διότι αὕτη εἶναι προῖδον φαντασίας, τὴν ὁποίαν εἶχε πλουσίαν ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐνῶ ὁ πεζὸς λόγος ἀπαιτεῖ ὠριμότητα σκέψεως καὶ ἀκριβείαν ἐκφράσεων.

Εἰδικώτερον δὲ ἡ ἐπικὴ ποίησις εἶναι τὸ ἀρχαιότερον εἶδος, ἀναπτυχθὲν πρὸ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς, διότι οἱ Ἕλληνες, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεκράτουν ἀκόμη αἱ παλαιαὶ βασιλεῖαι, ἐτέρποντο ἀκούοντες τὰς μυθικὰς παραδόσεις περὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἡρώων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆγον τὸ γένος των οἱ ἄνακτες.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἡ λυρικὴ ποίησις ἀνεπτύχθη βραδύτερον τῆς ἐπικῆς. Καὶ εἶχε μὲν καὶ αὕτη τὴν ἀρχὴν παλαιότατα εἰς τὰ ἄσματα τοῦ λαοῦ ἐν ἀτέχνῳ ἢ δημῳδῷ ποιήσει (ἰδίως εἰς θρησκευτικὰ ἄσματα πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ἰδιαίτέρως τοῦ Ἀπόλλωνος). Ἀλλ' ὥς ἑντεχνον εἶδος ἡ λυρικὴ ποίησις ἤρχισεν ἀναφαινομένη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Η' π. Χ. αἰῶνος, ἥτοι πολὺ μετὰ τὴν ἐπικὴν.

Ἡ ἐκδηλώσις καὶ αὐτῆς ἔγινεν εἰς προσήκοντα τόπον καὶ χρόνον. Κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας «μὲ τὸ γλυκύτερον κλίμα τοῦ κόσμου», οἱ Ἕλληνες εἶχον ἰδρῦσαι μεγάλας καὶ πλουσίας πόλεις. Εἰς ἐλευθέρας καὶ ἀκμαζούσας πολιτείας οἱ ποιητικοὶ Ἴωνες ἐπλημμυρίζοντο ἀπὸ συναισθήματα, τὰ ὅποια ἐζήτουν νὰ ἐξωτερικευθοῦν. Ἡσθάνοντο βαθύτατα τὴν ἀνάγκην καὶ εἶχον πλήρη τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ πλουσίου ψυχικοῦ των κόσμου.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δημιουργικὴν ἐποχὴν εὐρέθησαν ἄνδρες ἔχοντες τὴν ἱκανότητα ν' ἀνταποκριθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἤρχισαν οὕτω τὴν πρώτην ἑντεχνον λυρικὴν δημιουργίαν. Ἀπὸ τότε βαθμηδὸν ἡ λυρικὴ ποίησις προήχθη μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος, ὅτε ἐφθασεν εἰς ὑψίστην ἀκμὴν, διαδοθεῖσα εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ὁ ἐσωτερικὸς ψυχικὸς κόσμος, τὸν ὁποῖον ἐκφράζει ἡ λυρική ποίησις, εἶναι ποικίλος. Σκέψεις, ιδέαι, συναισθήματα, πάθη διάφορα, χαρά, λύπη, ἐνθουσιασμός, ἀπογοήτευσις, ὁρμή πρὸς δρᾶσιν, ἀπελπισία, θαυμασμός, ἀγάπη, ἔχθρα, τόλμη, φόβος καὶ τόσα ἄλλα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐξωτερικεύονται διὰ τῶν προϊόντων τῆς ποιήσεώς του. Ἐπειτα καὶ οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικεύσεως ποικίλλουν. Τὰ μέτρα, οἱ ῥυθμοί, ἡ γλῶσσα, ἡ ἀπαγγελία ἢ ἡ μετὰ μουσικῆς ἔκφρασις τῶν λυρικῶν ποιημάτων ποικίλλουν ἐπίσης.

Τοιοτοτρόπως ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς μορφῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται ἡ λυρική ποίησις, διακρίνεται εἰς τέσσαρα κύρια εἶδη: εἰς τὴν **ἐλεγειακὴν**, τὴν **ιαμβικὴν**, τὴν **μελικὴν** καὶ τὴν **χορικὴν**. Τὰ εἶδη ταῦτα διεμορφώθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀλληλοδιαδόχως, ἕκαστον δ' ἐξ αὐτῶν προῆλθεν ἐκ τοῦ προηγουμένου κατὰ φυσικὴν καὶ κανονικὴν πρόοδον μὲ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τοῦ νοήματος καὶ ἰδίως τοῦ μέτρου. Διότι τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν, διαδοχικῶς μεταβαλλόμενον καὶ πλατυνόμενον ἐφθασεν ἀπὸ τὸν ἀπλούστατον ἐλεγειακὸν τύπον εἰς τὰ τεχνικώτατα καὶ ποικιλώτατα συστήματα τῆς χορικῆς ποιήσεως.

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ πρῶτον προϊόν τῆς λυρικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ **ἐλεγεία**, ἐξ ἧς καὶ ἡ ποίησις λέγεται **ἐλεγειακή**.

Ἡ ἐλεγεία εἶναι δημιουργημα τῶν Ἰώνων καὶ ἐμφανίζεται κατὰ τὸ 700-600 π. Χ. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομά της ἐκ τῆς λέξεως **ἔλεγχος**, ἡ ὁποία ἐσήμαινεν ἄσμα θρηνῶδες, ἄδόμενον πρὸς αὐλόν. Ἐπομένως ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῆς ποιήσεως ταύτης ἦτο μᾶλλον θρηνώδης. Βραδύτερον ὁ κύκλος τῆς ἐλεγείας ἐπεξετάθη καὶ δὲν ἐξέφραζεν αὕτη μόνον

θρήνον, ἀλλὰ καὶ οἰανδήποτε σφοδράν ψυχικὴν συγκίνησιν, ἥτοι χαράν, λύπην, ἔρωτα, ἐνθουσιασμόν καὶ ἄλλα.

Ἐπίσης εἰς τὴν ἐλεγείαν ὑπάγεται καὶ τὸ λεγόμενον **ἐπίγραμμα**, τὸ ὁποῖον εἶναι σύντομος ἐλεγεία, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἐν δίστιχον, σπανίως δὲ ἀπὸ περισσότερα.

Γλῶσσα τῆς ἐλεγείας εἶναι ἡ **ἰωνικὴ διάλεκτος**, ὅπως καὶ τοῦ ἔπους, μὲ πολλοὺς αἰολισμούς καὶ δωρισμούς. Κυριώτεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Καλλίνος, ὁ Τυρταῖος, ὁ Μίμνερμος, ὁ Σόλων, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Θέογνις, εἰδικῶς δὲ εἰς τὸ ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὁ Κεῖτος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις).

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἐλεγειακὴν διεμορφώθη εἰς χωριστὸν εἶδος καὶ ἡ **ιαμβικὴ ποίησις**, ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τὸν **ἱαμβον**, ὁ ὁποῖος ἐσήμαινε σκῶμμα καὶ σκωπτικὸν στίχον. Ὡστε ἀρχικῶς ἡ ἱαμβικὴ ποίησις ἦτο καθαρῶς σκωπτικὴ, χλευαστικὴ καὶ εἰρωνικὴ, προσελθοῦσα ἀπὸ παλαιότατα δημῶδη σκωπτικὰ ἄσματα, ἀνταλασσόμενα μεταξὺ τῶν ἑορταστῶν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, οἱ ὁποῖοι ἐπετρέπετο νὰ σκώπτουν ἐλευθέρως ἀλλήλους.

Βραδύτερον ὁμως προσέλαβε μεγαλυτέραν εὐρύτητα. Καὶ εἶχε μὲν ὡς βάσιν τὸ σκῶμμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπέδλεπεν εἰς τὴν διόρθωσιν ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων, ἡσχολεῖτο ὁμως καὶ μὲ κοινωνικὰ ἢ πολιτικὰ θέματα, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ τὰς ἔριδας, ἀπὸ τὸν σάλον καὶ τὴν τρικυμίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Καὶ ἡ ἱαμβικὴ ποίησις, ὅπως καὶ ἡ ἐλεγεία, ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰωνίαν. Ἐνῷ ὁμως ἡ ἐλεγεία, ὅπως προηγουμένως τὸ ἔπος, διεδόθη καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ φύλα καὶ μετερρυθμίσθη κατὰ τὴν ἰδιοφυῶν ἐκάστου τούτων, ἡ ἱαμβικὴ ποίησις παρέμεινε κυρίως ὡς χαρakterιστικὸν ἰωνικὸν εἶδος, μὴ δυνάμενον ν' ἀναπτυχθῇ παρὰ μόνον εἰς τοὺς ἐλευθεριάζοντας Ἴωνας.

Γλῶσσα καὶ τῆς ἱαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ ἰωνικὴ

διάλεκτος, διάφορος ὅμως τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς ἐλεγειακῆς ὡς μᾶλλον ἐγγυτέρω πρὸς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον. Σπουδαῖοι τεροὶ δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς λαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Ἄρχιλοχος καὶ ὁ Σημωνίδης (ὁ Ἀμοργῖνος) περὶ τοῦ βίου τῶν ὁποίων βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις.

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ ἐλεγειακὴ καὶ ἡ λαμβικὴ ποίησις προπαρεσκευάσαν τὴν ἐμφάνισιν τῆς **μελικῆς ποιήσεως**, ἡ ὁποία μετὰ τῆς χορικῆς ἀποτελεῖ τὴν κυρίως λυρικὴν ποίησιν. Σὺν τῷ χρόνῳ δηλαδὴ συνεδυάσθη ἡ ποίησις μετὰ τῆς ὁλοῦν προαγομένης μουσικῆς καὶ τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη ποίησις συνοδευομένη ὑπὸ τῆς λύρας ἢ ἄλλου μουσικοῦ ὄργανου. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Αἰολέων, δι' ὃ καὶ καλεῖται **αἰολικὴ μελικὴ ποίησις** (ἢ **αἰολικὸν μέλος**). Μὲ τὸ νέον τοῦτο εἶδος ἡ ποίησις ἀνυψώθη πολὺ, ἠδυνήθη ἔτι περισσότερον ὁ κύκλος τῶν θεμάτων τῆς καὶ τὸ μέτρον ἔλαβε μεγάλῃν ποικιλίαν.

Γλῶσσα τῆς μελικῆς ποιήσεως εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ **αἰολικὴ διάλεκτος**. Ἐπιφανέστεροι δὲ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ καὶ ὁ Ἀνακρέων.

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Παραλλήλως πρὸς τὴν μελικὴν ποίησιν ἀνεπτύχθη καὶ ἡ λεγομένη **χορικὴ ποίησις**, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἕσμα ἤδeto συνοδείᾳ καὶ μουσικοῦ ὄργανου καὶ χοροῦ ὀρχουμένου. Ἀποτελεῖ δηλαδὴ συνδυασμὸν ποιήσεως, μουσικῆς καὶ ὀρχήσεως. Εἶναι ἐπομένως ἔτι τελειότερον εἶδος τῶν προηγουμένων καὶ ἐκφράζει συνθετώτερα συναισθήματα. Ἡ δὲ συνοδεία χοροῦ προσδίδει εἰς τὴν ποίησιν ὁμαδικώτερον χαρακτῆρα.

Ὡστε, ἐνῶ ἡ μελικὴ ποίησις ἐξωτερικεύει τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς ἐνὸς ἀτόμου, τοῦ ποιητοῦ, ἡ χορικὴ ποίησις ἐκφράζει σκέψεις, συναισθήματα, πάθη καὶ πόθους τοῦ πλήθους, λαμβάνουσα κυρίως ὡς θέματα τὴν ἐξύμνησιν θεῶν,

ήρώων, νικητῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, εἰς ἑορτὰς καὶ πανηγυρικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Δωριέων, οἱ ὅποιοι ἐκ χαρακτῆρος ὑπέτασσον τὸ ἄτομον εἰς τὴν ὁλότητα, καὶ προῆλθεν ἀπὸ ἑορτὰς καὶ πανηγύρεως πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἐκ τῆς προελεύσεώς του δὲ ταύτης ὠνομάσθη καὶ δωρική μελικὴ ποίησις ἢ δωρικὸν μέλος.

Γλῶσσα τῆς χορικῆς ποιήσεως εἶναι κυρίως ἡ δωρική διάλεκτος, ὀνομαστότεροι δὲ ἐκπρόσωποι ταύτης εἶναι ὁ Σιμωνίδης (ὁ Κεῖος), ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Ὁ ἀναγνώστης τῶν περιεχομένων εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ποιημάτων θὰ προσκόψῃ ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὰς ποικίλας διαφοράς, τὰς ὁποίας παρουσιάζουν αἱ ἄλλαι διάλεκτοι ἀπὸ τὴν ἁττικὴν. Δύναται ὅμως νὰ ἐξοικειωθῇ εἰς αὐτάς, ἐὰν λάβῃ ὡς βάσιν τὴν ἁττικὴν διάλεκτον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων προσέξῃ τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται αἱ διαφοραὶ αὐταί. Πρὸς διευκόλυνσίν του σημειώνομεν τὰς σπουδαιότερας τῶν διαφορῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἁττικὴν.

Ἡ ἰωνικὴ διάλεκτος α) συνηθίζει νὰ τρέπῃ τὸ α εἰς η: ἡμέρη (ἀντὶ ἡμέρα), λίην (ἀντὶ λίαν), πενίη (ἀντὶ πενία) κλπ.—β) συναιρεῖ συχνὰ τὸ εο εἰς ευ καὶ ὅχι εἰς ου: μέχρι τεῦ (ἀντὶ μέχρι τοῦ, δηλ. μέχρι τίνος), ἐποίευν (ἀντὶ ἐποίουν) κλπ.—γ) ἀφῆνει πολλάκις ἀσυναίρετα τὰ φωνήεντα: φάος (ἀντὶ φῶς), νόον (ἀντὶ νοῦν), τῶν δυσμενέων (ἀντὶ τῶν δυσμενῶν) κλπ.—δ) προτιμᾷ τὰ ψιλὰ σύμφωνα: ἀπίκετο (ἀντὶ ἀφίκετο), δέκομαι (ἀντὶ δέχομαι) κλπ.

Ἡ αἰολικὴ διάλεκτος α) ἔχει ψιλὴν εἰς ὅλα τὰ φωνήεντα: ὁ, ἦ, ὕδωρ, ὑπὸ κτλ.—β) ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὑπεράνω τῆς ληγούσης: χεῖμων, μέγαλαι, ἄσπιδες, θῦμος.—γ) σχηματίζει τὰ συνηρημένα ῥήματα εἰς -μι: ὄρημι

(ἀντὶ ὄρω), φίλημα (ἀντὶ φιλῶ) κλπ.—δ) χρησιμοποιεῖ συχνὰ τὸ δίγαμμα: Φέργον, Φίδω, Φέαγε, κλπ.—δ) ἐναλλάσσει τὰ φωνήεντα: κρέτος (ἀντὶ κράτος), ὠρανός (ἀντὶ οὐρανός). κῆνος (ἀντὶ ἐκείνος) καὶ ἐπίσης τὰ σύμφωνα: κότε, ὀκότε (ἀντὶ πότε, ὀπότε), ὄκατα (ἀντὶ ὄμματα) κλπ.

Ἡ δωρική διάλεκτος α) ἔχει τὸ α ἀντὶ τοῦ η: ἄμέρα, σελάνα (ἀντὶ ἡμέρα, σελήνη).—β) συναίρει τὸ αω εἰς α: πολιτᾶν, μουσᾶν (ἀντὶ πολιτῶν, μουσῶν).—γ) ἔχει ῥηματικὰ καταλήξεις παρηλλαγμένας, ὥστε σχηματίζει τύπους: λέγομες (ἀντὶ λέγομεν), τίθητι (ἀντὶ τίθησι), φατὶ (ἀντὶ φησί), φαντὶ (ἀντὶ φασί), διδόμεν (ἀντὶ διδόναι) κλπ.—δ) ἔχει πολλοὺς συνηρημένους μέλλοντας: δωσῶ, θεραπευσῶ, ἰξοῦμαι (ἀντί: δώσω, θεραπεύσω, ἰξομαι) κλπ.

Δωρική Διάλεκτος
 α) α-η
 β) ου-ω
 γ) ἀναιρεῖται αο-οο-ωω
 δ) ἀποκρίνεται γὰρ σήματα η, ι.

Αἰτωρική Διάλεκτος
 α) ε-ο-ου
 β) ἀναδίδωμι ἰσθ
 γ) ἔλκω ὄν. ἰσθ-με
 δ) ἀναδίδωμι ἰσθ-με

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο Ν
Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

Α'

Ε Λ Ε Γ Ε Ι Δ Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

Κ Α Λ Λ Ι Ν Ο Σ

1. ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Μέχρις τεῦ κατάνκεισθε ; κότε ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
ὦ νέοι ; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
ὧδε λίην μεθιέντες ; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
ἦσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει...
καὶ τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω. 5

τιμῆν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίας τ' ἀλόχου
δυσμενέσιν· θάνατος δὲ τότε ἔσσεται, ὀκνότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλὰ τις ἰθὺς ἴτω
ἔγχος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ 10
ἔλσας, τὸ πρῶτον μειγνυμένου πολέμου.

οὐ γάρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἰμαρμένον ἐστίν
ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ἢ γένος ἀθανάτων.
πολλάκι δημοτῆτα φυγῶν καὶ δοῦπον ἀκόντων
ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου. 15

ἀλλ' ὃ μὲν οὐκ ἔμπης δῆμῳ φίλος οὐδὲ ποθεινός,
τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἣν τι πάθῃ·

λαῶν γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
 θνήσκοντος, ζῶων δ' ἄξιος ἡμιθέων·
 20 ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσιν·
 ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μούνος ἑών.

Τ Υ Ρ Τ Δ Ι Ο Σ

2 (1). ΥΠΟΘΗΚΗ

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
 ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον.
 τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πύονας ἀγροὺς
 πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
 5 πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
 παισὶ τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
 ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἴκηται,
 χρησιμοσύνη τ' εἰκὼν καὶ στυγερῇ πενίῃ,
 αἰσχύνη τε γένος, κατὰ τ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
 10 πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται.

εἰ δ' οὕτως ἀνδρὸς τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὥρη
 γίγνεται, οὔτ' αἰδῶς οὔτ' ὅπεις οὔτ' ἔλσος,
 θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων

θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
 ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, 15
 μηδὲ φυγῆς αἰσχυρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
 ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
 μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·
 τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
 μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς. 20

αἰσχυρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
 κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
 ἦδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιδόν τε γένειον,
 θυμὸν ἀποπνεῖοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
 καὶ χροὰ γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν, 25
 ὄφρ' ἐρατῆς ἥβης ἀγλαδὸν ἄνθος ἔχῃ·
 ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
 ζῶδς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.

ἀλλὰ τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
 στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακνών. 30

3 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ

Οὐτ' ἂν μνησαίμην οὐτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθαίμην
 οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,
 οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
 νικῶν δὲ θεῶν Θρηίκιον Βορέην,
 οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἶη, 5
 πλουτοίῃ δὲ Μίδεω καὶ Κινύρῳ μάλιον,
 οὐδ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἶη,
 γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μελιχόγηρυν ἔχοι,

- οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλήν θούριδος ἀλκῆς,
 10 — οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ —
 εἰ μὴ τετλαίῃ μὲν ὄρων φόνον αἱματόεντα
 καὶ δηίων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος.
- ἥδ' ἀρετῇ, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
 κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέφ.
 15 ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλῃ τε παντί τε δῆμῳ,
 ὅστις ἀνὴρ διαβᾷς ἐν προμάχοισι μένη
 νωλεμέως, αἰσχροῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθεται,
 ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
 θαρσύνῃ δ' ἔπесιν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστώς·
 20 οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ·
 αἰψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
 τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κύμα μάχης·
- αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσῶν φίλον ὤλεσε θυμόν,
 ἅστῃ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλείδας,
 25 πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
 καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
 τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἤδὲ γέροντες,
 ἀργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις·
 καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσῃμοι
 30 καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω,
 οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
 δντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
 γῆς πέρι καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
- 35 εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
 νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἔλῃ,

πάντες μὲν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἢ δὲ παλαιοί,
 πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·
 γηράσκων ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
 βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει, 40
 πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἳ τε κατ' αὐτὸν
 εἴκουσ' ἐκ χώρης οἳ τε παλαιότεροι.

ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
 πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεῖς πολέμου.

✱ 4 (3). EMBATHPION (Ἐμπαθίων)

Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρῳ
 κῶροι πατέρων πολιταῶν,
 λαιᾶ μὲν ἔτυν προβάλεσθε,
 δόρυ δ' εὐτόλμῳς ἀνσχεσθε
 μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς 5
 οὐ γὰρ πάτριον τᾷ Σπάρτᾳ.

Δ Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Σ

5 (1). Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ ΑΣΠΙΣ

Ἀσπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ
 ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·

αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπίς ἐκαίνη
ἐρρέτω· ἐξαῦτις κτήσομαι οὐ κακίῳ.

6 (2). ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ ΟΙ ΘΡΗΝΟΙ

Κήδεα μὲν στονόεντα, Περικλέες, οὔτε τις ἀστῶν
μεμφόμενος θαλίης τέρψεται οὐδὲ πόλις·
τοίους γὰρ κατὰ κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
ἔκλυσεν· οἶδαλέους δ' ἄμφ' ὀδύνησ' ἔχομεν
5 πνεύμονας· ἀλλὰ θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν,
ὦ φίλ', ἐπὶ κρατερὴν τλημοσύνην ἔθεσαν
φάρμακον· ἄλλοτε δ' ἄλλος ἔχει τάδε· νῦν μὲν ἐς ἡμέας
ἐτράπεθ', αἱματόεν δ' ἔλκος ἀναστένομεν,
ἐξαῦτις δ' ἐτέρους ἐπαμείψεται· ἀλλὰ τάχιστα
10 τλήτε γυναικεῖον πένθος ἀπωσάμενοι.

Μ Ι Μ Ν Ε Ρ Μ Ο Σ

7 (1). Η ΝΕΟΤΗΣ

Ἕμεῖς δ' οἶά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη
ἔαρος, δτ' αἰψ' ἀγγῆσ' αὖξεται ἡελίου,
τοῖσ' ἱκελοι πῆχυν ἐπὶ χρόνον ἄνθουσιν ἥβης

τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρῆσθ' ἑλπίσιν, 5
ἣ μὲν ἔχουσα τέλος γήρατος ἀργαλέον,
ἣ δ' ἐτέρη θανάτῳ· μίνυνθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπός, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδνεται ἡέλιος.

αὐτὰρ ἐπὶ δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὥρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίος· 10
πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παίδων ἐπιδύεται, ὧν τε μάλιστα
ἱμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Αἴδην·
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν 15
ἀνθρώπων, ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοί.

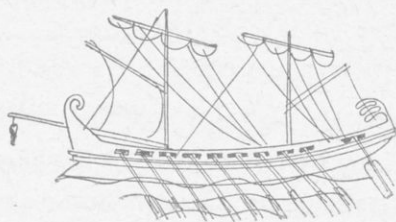

8 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Αὐτίκα μοι κατὰ μὲν χροίην ῥέει ἄσπετος ἰδρώς,
πτοιῶμαι δ' ἐσορῶν ἄνθος ὀμηλικίης
τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλόν, ἐπεὶ πλέον ὠφέλιν εἶναι·
ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ 5
ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον
γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερρέματαί,
ἐχθρὸν ὁμῶς καὶ ἄτιμον, ὃ τ' ἄγνωστον τιθεῖ ἄνδρα,
βλάπτει δ' ὀφθαλμοὺς καὶ νόον ἀμφιχυθέν.

Σ Ο Λ Ω Ν

9 (1). ΣΑΛΑΜΙΣ

Αὐτὸς κήρυξ ἦλθον ἀφ' ἡμερτῆς Σαλαμῖνος
κόσμον ἐπέων ᾠδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος...

εἶην δὴ τότε ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινήτης
ἀντί γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος·

5 αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἦδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
« Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν ! »...

ἴομεν ἐς Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
ἡμερτῆς, χαλεπὸν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι.

10 (2). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἡμετέρῃ δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὐ ποτ' ὀλεῖται
αἶσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίῃ γὰρ μεγάλθυμος ἐπίσκοπος ὁδριμοπάτρῃ
Παλλὰς Ἀθηναίῃ χεῖρας ὕπερθεν ἔχει·

5 αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν
ἄστοι βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἐτοῖμον

ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν·
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ... 10

πλουτοῦσιν δ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενοι...
οὐθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν ἐφ' ἀρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ θέμεθλα Δίκης,
ἢ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἐόντα, * 15
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτεισομένη.

τοῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἕλκος ἄφυκτον·
ἐς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην,
ἢ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὔδοντ' ἐπεγεῖρει,
ὃς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην· 20
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστει
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικοῦσι φίλαις.

ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακὰ· τῶν δὲ πενιχρῶν
ἱκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἄλλοδαπὴν
πραθέντες δεσμοῖσι τ' ἀεικελίοισι δεθέντες, 25
καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγνὰ φέρουσι βίᾱ.
οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστω,
αὐλαιοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,
ὕψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορεν, εὔρε δὲ πάντως,
εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῇ ἢ θαλάμῳ. 30

ταῦτα διδάξει θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὥς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομίῃ παρέχει,
εὐνομίῃ δ' εὖκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει
καὶ θ' ἅμα τοῖς ἀδίκοις ἀμφιτίθῃσι πέδας·
τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ, 35

αὐαίνει ἄτης ἄνθεα φυόμενα,
εὐθύνει δὲ δίκας σκολιᾶς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
40 πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

11 (3). ΓΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλυτέ μοι εὐχομένῃ·
ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθὴν·
6 εἶναι δὲ γλυκὺν ὧδε φίλοισ', ἐχθοῖσι δὲ πικρόν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.

χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ
10 ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφὴν·
ὃν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἔπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτῃ·
ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
15 φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιερῇ δὲ τελευτᾷ.
οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει·

ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἰψα διεσκέδασεν

ἥρινός, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο
 πυθμένα κινήσας, γῆν κατά πυροφόρον 20
 δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἱκάνει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖτις ἔθηκεν ἰδεῖν·
 λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πύονα γαῖαν
 καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν·
 τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἐκάστω, 25
 ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται ὀξύχολος·
 αἶει δ' οὐ ἐλέγηθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρὸν
 θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
 ἀλλ' ὃ μὲν αὐτίκ' ἔτεισεν, ὃ δ' ὕστερον· οἳ δὲ φύγωσιν
 αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχῃ, 30
 ἤλυθε πάντως αὖτις· ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν,
 ἣ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

Ξ Ε Ν Ο Φ Α Ν Η Σ

12 (1). ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
 καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους
 ἄλλος· ὃ δ' εὐώδες μῦρον ἐν φιάλῃ παρατείνει

- κρητὴρ δ' ἔστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης·
5 ἄλλος δ' οἶνος ἑτοῖμος, ὃς οὐ ποτε φησὶ προδῶσειν,
 μελίχρος ἐν κεράμοισ', ἄνθος ὁσδόσιμος·
ἐν δὲ μέσοισ' ἀγνὴν ὀσμὴν λιθανωτὸς ἔησιν·
 ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρὸν·
 πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρὴ τε τράπεζα
10 τυροῦ καὶ μέλιτος πόνος ἀχθομένη·
 βωμὸς δ' ἀνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται,
 μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

 χρὴ δὴ πρῶτον μὲν θεὸν ὕμνεῖν εὐφρονας ἀνδρας
 εὐφήμοις μῦθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
15 σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
 πρήσσειν — ταῦτα γὰρ ὧν ἔστι προχειρότερον —
 οὐχ ὕβρις πίνειν ὅπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
 οἴκαδ' ἄνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·
 ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πιῶν ἀναφαίνει,
20 ὥς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς,
 οὔτι μάχας διέπειν Τιτῆων οὐδὲ Γιγάντων,
 οὐδ' αὖ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
 ἢ στάσιος σφεδανός· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·
 θεῶν δὲ προμηθεὶν αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

Θ Ε Ο Γ Ν Ι Σ

13 (1). ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

ᾠ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
 λήσσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος,
 ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σέ καὶ ὕστατον ἔν τε μέσοισιν
 αἰέσω· σὺ δέ μοι κλῦθι καὶ ἐσθλὰ δίδου.

Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ, 5
 φοίνικος βαδινῆς χερσὶν ἐφαφαμένη,
 ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέϊ λίμνῃ,
 πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίῃ
 ὀδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασε δὲ γαῖα πελώρη,
 γήθησεν δὲ βαθυς πόντος ἄλδς πολιῆς. 10

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

I

14 (2). ΟΥΔΕΝ ΦΙΛΤΕΡΟΝ ΠΑΤΡΗΣ

Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελὴν ποτε γαῖαν,
 ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον
 Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαδὸν ἄστν

- καί μ' ἐφίλειεν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
5 ἄλλ' οὐτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων.
οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

II

15 (3). ΗΝ ΔΕ ΚΑΚΟΙΣΙΝ ΣΥΜΜΙΣΓΗΣ...

- Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχει·
ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἅπ' ἐσθλὰ μαθήσεται· ἦν δὲ κακοῖσιν
συμμίσγης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον.
5 τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἄνδρεςσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

III

16 (4). Ο ΔΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΙΛΟΣ

- Εἴ τις ἐπαινῇσῃ σε τόσον χρόνον, ὅσον δρόφης,
νοσφισθεὶς δ' ἄλλη γλῶσσαν ἱῇσι κακὴν,
τοιούτος τοι ἑταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός,
ὅς κ' εἴπη γλώσση λώια, φρονῇ δ' ἕτερα.
5 ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμοὶ φίλος, ὅς τὸν ἑταῖρον
γινώσκων ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
ἀντὶ κασιγνήτου· σὺ δέ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο, καὶ ποτέ μευ μνήσσαι ἐξοπίσω.

IV

17 (5). ΕΙΔΙΚΡΙΝΕΙΑ

- Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλας,
εἴ με φιλεῖς καὶ σοι πιστὸς ἔνεστι νόος,

ἀλλὰ φίλει καθαρὸν θέμενος νόον, ἢ μ' ἀποσειπὼν
 ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.
 ὅς δὲ μὴ γλώσση δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἐταῖρος 5
 δειλός, Κῦρν', ἐχθρὸς βέλτερος ἢ φίλος ὢν.

V

18 (6). ΣΠΑΝΙΟΣ Ο ΠΙΣΤΟΣ ΦΙΛΟΣ

Παύρους δ' εὐρήσεις, Πολυπαῖδη, ἄνδρας ἐταίρους
 πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
 οἵτινες ἂν τολμῶεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
 ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
 τόσσους δ' οὐ χ' εὖροις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας 5
 ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
 οἷσιν ἐπὶ γλώσση τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
 αἰδώς, οὐδ' αἰσχροὺς χρήμ' ἐπι κέρδος ἄγει.

VI

19 (7). Η ΠΕΝΙΑ

Μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεῖς
 μηδ' ἀχρημοσύνην οὐλομένην πρόφερε·
 Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
 ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ἔχειν.

VII

20 (8). Η ΕΛΠΙΣ

Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλῇ ἔνεστιν,
 ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
 ὥχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ὥχετο δ' ἀνδρῶν

Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.
 5 εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
 οὐκέτι γινώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐνομίας.
 ἀλλ' ὄφρα τις ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡελίοιο,
 εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἑλπίδα προσμενέτω,
 εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων
 10 Ἑλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.

Σ Ι Μ Ω Ν Ι Δ Η Σ
 (Ο Κ Ε Ι Ο Σ)

21 (1). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεῖ·
 ἐν δέ, τὸ κάλλιστον, Χίτος ἔειπεν ἀνὴρ·
 « οἷη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν ».
 παῦροι μὲν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι
 5 στέρνοισ' ἐγκατέθεντο· πάρεστι γὰρ ἐλπίς ἐκάστῳ
 ἀνδρῶν, ἧ τε νέων στήθεσιν ἐμψύεται.
 θνητῶν δ' ὄφρα τις ἄνθος ἔχῃ πολυηράτου ἥβης,
 κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ.

οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν οὐδὲ θανεῖσθαι,
οὔθ, ὕγιῆς ὅταν ᾗ, φροντίδ' ἔχει καμιάτου.

νήπιοι, οἷς ταύτῃ κεῖται νόος, οὐδὲ ἴσασιν
ὥς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
θνητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
ψυχῇ τῶν ἀγαθῶν τλήθι χαριζόμενος.

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

22 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

23 (2). ΕΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ

Μυριάσιν ποτὲ τῇδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

24 (3). ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
καίμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

25 (4). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΜΕΤΑ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

Εὐκλέας αἶα κέκευθε, Λεωνίδα, οἳ μετὰ σεῖο
τῇδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστον δὴ τόξων τε καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

26 (5). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ὦ ξεῖν' εὐνῶρον ποτ' ἐναίομεν ἄστυ Κορίνθου,
νῦν δ' ἅμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμῖς·
ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ἱερὰν Ἑλλάδα ρυσάμεθα.

27 (6). ΕΙΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Ἄσθεστον κλέος οἶδε φίλῃ περὶ πατρίδι θέντες
κυάνεον θανάτου ἀμφεβάλοντο νέφος·
οὐδὲ τεθναῖσι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετὴ καθύπερθε
κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Αἰδεω.
κάλλιστον δ' ἀρετῆς μνήμ' ἔλιπον φθίμενοι.

5

28 (7). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ
ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Εἰ τὸ καλῶς θνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,

ἡμῖν ἐκ πάντων τούτ' ἀπένειμε τύχη·
Ἑλλάδι γὰρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγεράντῳ χρώμενοι εὐλογίῃ.

29 (8). ΣΚΩΠΤΙΚΟΝ (πρωτόν)
ΕΙΣ ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΑ ΡΟΔΙΟΝ

Πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

30 (9). ΕΥΤΡΑΠΕΛΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Σῶσος καὶ Σωσώ, Σῶτερ, σοὶ τόνδ' ἀνέθηκεν,
Σῶσος μὲν σωθείς, Σωσὼ δ' ὅτι Σῶσος ἐσώθη.

Π Λ Α Τ Ω Ν

31 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΚΡΑΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΑΣ
ΕΡΕΤΡΙΕΙΣ

Εὐδοίης γένος ἐσμὲν Ἑρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα φεῦ, γαίης ὅσσον ἄφ' ἡμετέρης !

32 (2). ΕΙΣ ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΔΙΦΗΝ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἀστὴρ πρὶν ἔλαμπες ἐνὶ ζωαῖσιν Ἐφρος,
νῦν δὲ θανὼν λάμπεις Ἐσπερος ἐν φθιμένοις.

33 (3). ΕΙΣ ΣΑΠΦΩ

Ἐννέα τὰς Μούσας φασὶν τινες ὥς ὀλιγώρως!
ἡγίδε καὶ Σαπφῶ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

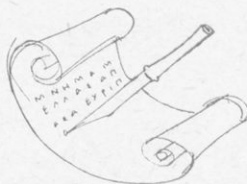

34 (4). ΕΙΣ ΑΠΟΛΕΣΑΝΤΑ ΧΡΥΣΟΝ
ΚΑΙ ΕΥΡΟΝΤΑ ΒΡΟΧΟΝ

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρὼν ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσόν,
ὃν λίπεν, οὐχ εὐρὼν ἤψεν, ὃν εὔρε, βρόχον.

Θ Ο Υ Κ Υ Δ Ι Δ Η Ξ

35. ΕΙΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΝ

Μνῆμα μὲν Ἑλλὰς ἅπας Εὐριπίδου, ὅστέα δ' ἴσχει
γῇ Μακεδῶν· τῇ γὰρ δέξατο τέρμα βίου.

πατρὶς δ' Ἑλλάδος Ἑλλάς, Ἀθῆναι· πλεῖστα δὲ μούσαις
τέρψας, ἐκ πολλῶν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχει.

Α Ν Α Κ Ρ Ε Ω Ν

36. Η ΜΥΚΩΜΕΝΗ ΒΟΥΣ

Βουκόλε, τὰν ἀγέλαν πόρρω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος
βοῖδιον ὥς ἔμπνουν βοῦσι συνεξελάσης.

Φ Ι Λ Ι Γ Γ Ο Ξ

37. ΕΙΣ ΦΕΙΔΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΑ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΔΙΑ

Ἦ θεὸς ἦλθ' ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ, εἰκόνα δείξων,
Φειδία, ἣ σὺ γ' ἔβης τὸν θεὸν ὀψόμενος.

Γ Α Λ Λ Α Δ Δ Ξ

38. ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΓΗΟΜΟΝΗΝ

Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου· εἰ δ' ἀγανακτεῖς
καὶ σ' αὐτὸν λυπεῖς, καὶ τὸ φέρον σὲ φέρει.

Δ Δ Ε Σ Γ Ο Τ Δ

39. ΕΙΣ ΝΕΑΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ

Παρθένος οὔσα τέθνηκα Λεοντώ ὡς νέον ἄνθος
 ὥρης παντοθαλοῦς πρωτοφανῆς καλύκων·
 καὶ μέλλουσα γάμψι δεκαπενταετῆς μείγνυσθαι
 ἐν φθιμένοις κεῖμαι ὕπνον ἔχουσα μακρόν.

40. ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΒΙΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΝ

Εἴκοσι Καλλικράτεια καὶ ἐννέα τέκνα τεκοῦσα
 οὐδ' ἐνὸς οὐδὲ μιῆς ἐδρακόμην θάνατον,
 ἀλλ' ἑκατὸν καὶ πέντε διηνυσάμην ἐνιαυτοῦς,
 σκίπωνι τρομερὰν οὐκ ἐπιθεῖσα χέρα.

→ διένυσαι

41. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΝΙΟΒΗΣ ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεύξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
 ζῶν Πραξιτέλῃς ἔμπαλιν ἠργάσατο.

42. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΣΑΤΥΡΟΥ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἦ Σάτυρος τὸν χαλκὸν ὑπέδραμεν ἢ διὰ τέχνης
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς ἀμφοτέρω Σατύρῳ.

43. ΕΠΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Εἴπερ ἴσην γνώμη βώμην, Δημοσθένης, εἶχες,
οὐ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἀρης Μακεδόν.

Β'

Ι Δ Μ Β Ι Κ Η Π Ο Ι Η Ξ Ι Ξ

Δ Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Σ

Α'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ

44 (1). ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

Ἦδε δ' ὥστ' ὄνου βράχης
ἔστηκεν ὕλης ἀγρίης ἐπιστεφής·
οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐφίμερος
οὐδ' ἐρατός, οἶος ἀμφὶ Σίριος ῥόας.

45 (2). ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΑ ΕΓΚΟΣΜΙΑ

Οὐ μοι τὰ Γύγῳ τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἴλέ πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἐστιν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.

Β'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

46 (3). Η ΜΕΓΑΛΑΥΧΙΑ

Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπλιγμένον
οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον οὐδ' ὑπεξυρημένον,
ἀλλὰ μοι σμικρὸς τις εἴη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν
ροϊκός, ἀσφαλῶς βεβηκὼς ποσσὶ, καρδίῃς πλέως.

47 (4). ΕΚ ΘΕΩΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
 ἄνδρας ὀρθοῦσιν μελαίνῃ κειμένους ἐπὶ χθονί,
 πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὖ βεβηκότας
 ὑπτίους κλίνουσ'· ἔπειτα πολλὰ γίγνεται κακὰ
 5 καὶ βίου χρήμῃ πλανᾶται καὶ νόου παρήγορος.

48 (5). ΘΑΡΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Θυμέ, θύμ', ἀμηχάνοισι κήδεσιν κυκώμενε,
 ἀνάδου, δυσμενῶν δ' ἄλῆξευ προσθαλῶν ἐναντίον
 στέρνον, ἐν δοκοῖσιν ἐχθρῶν πλησίον κατασταθεῖς
 ἀσφαλές· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδῃν ἀγάλλεο,
 5 μῆτε νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσὼν ὀδύρεο·
 ἀλλὰ χαρτοῖσιν τε χαῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα
 μὴ λίσγῃ· γίνωσκε δ' οἷος ῥυσιμὸς ἀνθρώπους ἔχει.

49 (6). ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΠΙΘΑΝΑ

Χρημάτων ἄελπτον οὐδέν ἐστιν οὐδ' ἀπώμοτον,
 οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατήρ Ὀλυμπίων
 ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
 ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος.
 5 ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα ἀπίελπτα γίγνεται
 ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὕμεων εἰσορῶν θαυμαζέτω,
 μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείφονται νομὸν
 ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἡχέεντα κύματα
 φίλτερ' ἡπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἡδὺ ἦν ὄρος.

Σ Ο Λ Ω Ν

Α'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ

50 (1). Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ

Ἐγὼ δέ, τῶν μὲν οὖνεκα ξυνήγαγον
 δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην;
 συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
 μήτηρ μεγίστη δαιμόνων. Ὀλυμπίων
 ἄριστα, Γῇ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε 5
 ὄρους ἀνείλον πολλαχῇ πεπηγότας·
 πρόσθεν δὲ δουλεύουσα νῦν ἐλευθέρα.
 πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
 ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
 ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπο 10
 χρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
 ἰέντας, ὥς ἂν πολλαχῇ πλανωμένους.
 τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
 ἔχοντας, ἦθη δεσποτῶν τρομευμένους,
 ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει 15
 νόμου βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
 ἔρεξα καὶ διήλθον, ὥς ὑπεσχόμην.
 θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε καὶ ἀγαθῷ,

- εὐθεΐαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
 20 ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος ὥς ἐγὼ λαβὼν,
 κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνὴρ,
 οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἤθελον
 ἂ τοῖς ἐναντίοισιν ἦνδανεν τότε,
 αὐθις δ' ἂ τοῖσιν οὔτεροι φρασάιατο,
 25 πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἦδ' ἐχρηώθη πόλις.
 τῶν οὐνεκ' ἄλκῃν πάντοθεν ποιεύμενος
 ὥς ἐν κυσὶν πολλῇσιν ἐστράφην λύκος.

B'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

51 (2). ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΑ

(Κερδοσκοπός)

- « Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνὴρ·
 ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
 περιβαλὼν δ' ἄγgran, ἀγασθεις οὐκ ἐπέσπασε μέγα
 δίκτυον, θυμοῦ θ' ἁμαρτῇ καὶ φρενῶν ἀποσφαλεις·
 5 ἤθελον γὰρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἄφθονον λαβὼν
 καὶ τυραννεύσας Ἀθηναίων μόνον ἡμέραν μίαν,
 ἄσκηδ' ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετρῖφθαι γένος. »

(Σόλων)

- Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην
 πατρὶδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
 10 οὐ κατηψάμην μίανας καὶ καταισχύνας κλέος,
 οὐδὲν αἰδεῖμαι· πλέον γὰρ ὧδε νικήσειν δοκέω
 πάντα ἀνθρώπους.

Σ Η Μ Ω Ν Ι Δ Η Σ

(Δ Μ Ο Ρ Γ Ι Ν Ο Σ)

52 (1). ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων, ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅκῃ θέλει·
νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι
ἅ δὴ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅκως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

5

ἐλπὶς δὲ πάντας κάπιπειθείη τρέφει
ἄπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἳ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἳ δ' ἐτέων περιτροπὰς·
νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλούτῳ τε ἀγαθοῖσιν ἔξεσθαι φλύων.

10

φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβών,
πρὶν τέρμ' ἔκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
πέμπει μελαίνης Αἰδῆς ὑπὸ χθονός·
οἳ δ' ἐν θαλάσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρέης ἄλδος
θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν ἡδὺ νώσωνται ζόειν·
οἳ δ' ἀγχόνῃν ἄψαντο δυστήνῃ μόρῳ

15

καὐτάγρευτοι λείπουσιν ἡλίου φάος.

- 20 Οὕτω κακῶν ἅπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρία
βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δῦαι
καὶ πῆματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ' ἂν κακῶν ἐρῶμεν οὐδ' ἐπ' ἄλγεσιν
κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκίζοίμεθα.

53 (2). ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

- Χωρὶς γυναικὸς θεὸς ἐποίησεν νόον
τὰ πρῶτα· τὴν μὲν ἐξ ὕδ' τανύτριχος,
τῇ πάντ' ἂν οἶκον βορβόρῳ πεφυρμένα
5 ἄκροσμά κείται, καὶ κυλινθεῖται χαμαί·
αὐτὴ δ' ἄλουτος ἀπλύτοις τ' ἐν εἵμασιν
ἐν κοπρίῃσιν ἡμένη πιαίνεται.
- τὴν δ' ἐξ ἀλιτρῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναῖκα, πάντων ἱδρὶν· οὐδὲ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδέν, οὐδὲ τῶν ἀμεινόνων.
- 10 τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν εἶπε πολλάκις κακόν,
τὸ δ' ἐσθλόν· ὀργὴν δ' ἄλλοτ' ἄλλοτῃν ἔχει.
- τὴν δ' ἐκ θαλάσσης, ἥ δὲ ἐν φρεσὶν νοεῖ.
τὴν μὲν γελᾷ τε καὶ γέγηθεν ἡμέρην·
ἐπαινέσει μιν ξείνος ἐν δόμοισ' ἰδὼν·
- 15 « Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆσδε λωίων γυνή
ἐν πᾶσιν ἀνθρώποισιν οὐδὲ καλλίων ».
- τὴν δ' οὐκ ἀνεκτὸς οὗτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν
οὗτ' ἄσπον ἐλθεῖν, ἀλλὰ μαίνεται τότε
ἄπλητον, ὥσπερ ἀμφὶ τέκνοισιν κύων,

ἀμελιχος δὲ πᾶσι κάποθυμήν
ἐχθροῖσιν ἴσα καὶ φίλοισι γίγνεται·
ὥσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμῆς
ἔσται, ἀπῆμων, χάρμα ναύτησιν μέγα,
θέρεος ἐν ὥρῃ, πολλάκις δὲ μαίνεται
βαρυκτύποισι κύμασιν φορευμένη·
ταύτῃ μάλιστ' ἔοικε τοιαύτῃ γυνή.

20

25

τὴν δ' ἵππος ἄβρῃ χαιτέεσσ' ἐγείνατο
ἢ δούλι' ἔργα καὶ δύην περιτρέπει·
κοῦτ' ἂν μύλης ψάψειεν, οὔτε κόσκινον
ἄρειεν, οὔτε κόπρον ἐξ οἴκου βάλοι...
λοῦται δὲ πάσης ἡμέρας ἄπο ῥύπον
δίς, ἄλλοτε τρίς καὶ μύροισ' ἀλείφεται·
ἀεὶ δὲ χαίτην ἐκτενισμένην φορεῖ
βαθεῖαν, ἀνθέμοισιν ἐσκιασμένην.
καλὸν μὲν ὦν θέημα τοιαύτῃ γυνή
ἄλλοισι, τῷ δ' ἔχοντι γίγνεται κακόν,
ἣν μή τις ἢ τύραννος ἢ σκηπτοῦχος ἦ,
ὅστις τοιούτοις θυμὸν ἀγλαΐζεται.

30

35

τὴν δ' ἐκ μελίσσης· τὴν τις εὐτυχεὶ λαβὼν·
κείνῃ γὰρ οἷῃ μῶμος οὐ προσιζάνει,
θάλλει δ' ἀπ' αὐτῆς κάπαέξεται βίος·
φίλῃ δὲ σὺν φιλεῦντι γηράσκει πόσι,
τεκοῦσα καλὸν κούνομάκλυτον γένος·
κάρυπρεπῆς μὲν ἐν γυναιξὶ γίγνεται
πάσῃσι, θεῇ δ' ἀμφιδέδρομεν χάρις.

40

45

Γ'.

Μ Ε Λ Ι Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

Δ Λ κ Δ Ι ο ξ

54 (1). Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκῃ· παῖσα δ' Ἄρη κεκόσμηται στέγα
λάμπραισιν κυνίσαι, κατ' τὰν λευκοὶ κατύπερθεν ἵππιοι λόφοι
νεύοισιν, κεφάλαισιν ἀνδρῶν ἀγάλματα· χάλκισαι δὲ πασσάλοις
κρύπτοισιν περικαίμεναι λάμπραι κνάμιδες, ἄρκος ἰσχύρῳ βέλεος,
θώρακές τε νέῳ λίνῳ κοίλαί τε κατ' ἄσπιδες βεβλήμεναι· 5
παρ δὲ Χαλκίδικαι σπάθαι, πᾶρ δὲ ζώματα πόλλα καὶ κυπάσσιδες·
τῶν οὐκ ἔστι λάθεσθ', ἐπειδὴ πρῶτιστ' ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε.

55 (2). Η ΠΟΛΙΣ ΕΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Ἄσυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κύμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν ἄμμες δ' ὄν τὸ μέσσον
ναὶ φορήμεθα σὺν μελαίνῃ,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῃ μάλα· 5
πᾶρ μὲν γὰρ ἀντλος ἰστοπέδαν ἔχει,
λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἦδη
καὶ λάκιδες μέγαλαι κατ' αὐτο·
χόλαισι δ' ἄγκυλαι...

56 (3). ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Ἦτοι μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀράνῳ μέγας
 χεῖμων, πεπάγαισιν δ' ὑδάτων ῥόαι...
 κάθβαλλε τὸν χεῖμων', ἐπὶ μὲν τίθεις
 πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οἶνον ἀφειδέως
 μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρδα
 μάλθακον ἀμφιβάλων γνόφαλλον.

57 (4). ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟΝ ΔΣΜΑ

Πίνωμεν· τί τὰ λύχν' ὀμιμένομεν; δάκτυλος ἀμέρα.
 καθ' δ' ἄερρε κυλίχναις μεγάλαις, αἶτα, ποικίλαις·
 οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Δίος υἱὸς λαθικάδεα
 ἀνθρώποισιν ἔδωκ'. ἔγχεε κέρναις ἓνα καὶ δύο
 πλέαις κακ κεφάλας, ἃ δ' ἐτέρα τὰν ἐτέραν κύλιξ
 ὠθήτω...

58 (5). ΧΑΙΡΕΚΑΚΙΑ

Νῦν χρὴ μεθύσθην καὶ τινα πρὸς βίαν
 πώνην, ἐπειδὴ κάτθανε Μῦρσιλος.

Σ

Δ

Π

Φ

Ω

59 (1). ΦΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφροδίτα,
 παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,

μή μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
 πότνια, θῦμον·
 ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἶ ποτα κᾶτέρωτα 5
 τᾶς ἔμας αὔδως αἰόισα πῆλυι
 ἔκλυες, πάτρος δὲ δόμον λίποισα
 χρύσιον ἤλθες
 ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι δέ σ' ἄγον
 ὤκεες στρουθοὶ περὶ γᾶς μελαίνας 10
 πύκνα δίνεντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω αἴθε-
 ρος διὰ μέσσω.
 αἰψα δ' ἐξέκοντο· τὺ δ', ὦ μάκαιρα,
 μειδιάσαιο· ἀθανάτῳ προσώπῳ
 ἦρε', ὅττι δηῦτε πέπονθα κῶττι 15
 δηῦτε κάλῃμι,
 κῶττι ἔμφ' μάλιστα θέλω γένεσθαι
 μαινόλῃ θυμῷ· «Τίνα δηῦτε Πείθω
 μαῖσ' ἄγην ἐς σὺν φιλότατα, τίς σ', ὦ
 Ψάπφ', ἀδικήει; 20
 καὶ γὰρ αἰ φεύγει, ταχέως διώξει,
 αἰ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,
 αἰ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει
 κῶν ἐθέλοισαν».
 ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον 25
 ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι
 θυμὸς ἱμέρρει, τέλεσσον· σὺ δ' αὐτὰ
 σύμμαχος ἔσσο.

60 (2). Η ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΗ ΦΙΛΗ

Ἄπυ Σαρδίων

πόλλακι τυῖδε νῶν ἔχοισα
ὥς πεδεζώμεν, βεθάως ἔχεν
σὲ θέα ἱκέλαν Ἄρι-

5 γνῶτα, σᾶ δὲ μάλιστ' ἔχαιρε μόλπα.

νῦν δὲ Λύδαισιν ἐμπρέπεται γυναι-
κεσσιν, ὥς ποτ' ἀελίῳ

δύντος ἅ βροδοδάκτυλος σελάννα
πάντα περρέχοισ' ἄστρα, φάος δ' ἐπί-

10 σχει θάλασσαν ἔπ' ἀλμύραν

ἴσως καὶ πολυανθέμοις ἀρούραις.

ἅ δ' ἐέρσα κάλα κέχυται, τεθά-

λαισι δὲ βρόδα κᾶπαλ' ἀν-

θρυσκα καὶ μελίλωτος ἀνθεμώδης.

15 πόλλα δὲ ζαφοίταισ' ἀγάνας ἐπι-

μνάσθεις' Ἀτθιδος, ἡμέρῃ

λέπταν ποι φρένα, κῆρ δ' ἄσα βόρηται.

κῆθι δ' ἔλθην ἄμμι' ὄξυ βοᾶ· τὰ δ' οὐ

νῶν τᾶπυστα νύξ πολύως

20 γαρύει δι' ἄλος...

61 (3). ΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΜΟΓΣΟΝ

Καθάνοισα δὲ κείσεαι οὐδέ ποτα μναμοσύνα σέθεν
ἔσσετ' οὐδ' ἔρος εἰς ὕστερον· οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδων

τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ' ἀφάνης κῆν Ἀΐδα δόμοις
φοιτάσης πεδ' ἀμαύρων νεκύων ἐκπεποταμένα.

62 (4). ΕΙΣ ΩΡΑΙΑΝ ΚΟΡΗΝ,
ΑΚΟΜΗ ΑΝΓΗΙΑΝΔΡΟΝ

Οἶον τὸ γλυκύμαλον ἐρεύθεται ἄκρῳ ἐπ' ὕδωρ,
ἄκρον ἐπ' ἀκροτάτῳ, λελάθοντο δὲ μαλοδρόπῃες,
οὐ μὰν ἐκλελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἐδύναντ' ἐπίκεσθαι.

63 (5). « ΥΠΕΡΟΧΗ »

Ἄσπερες μὲν ἀμφὶ κάλαν σελάνναν
ἄψ ἀπυκρύπτουσι φάεννον εἶδος,
ὅπποτα πλήθοισα μάλιστα λάμπῃ
γὰν ἐπὶ παῖσαν
ἀργυρέα.

64 (6). ΡΕΜΒΗ

... ἀμφὶ δ' ὕδωρ
ἔφοθεν ψυχρον κελάδει δι' ὕδων
μαλίνων, αἰθυσσόμενων δὲ φύλλων
κῶμα καταρρεῖ.

65 (7). ΓΑΜΒΡΟΣ

Ὑφοι τὸ μέλαθρον
 — Ὑμήναον —
 ἀέρρετε τέκτονες ἄνδρες·
 — Ὑμήναον —
 γάμβρος ἐσέρχεται ἴσος Ἄρχει,
 — Ὑμήναον —
 ἄνδρος μεγάλῳ πόλῳ μείζων.

66 (8). Ο ΘΥΡΩΡΟΣ

Θυρώρῳ πόδες ἐπτορόγυιοι,
 τὰ δὲ σάμβαλα πεντεβόηα,
 πίσυγγοι δὲ δέκ' ἐξεπόνασαν.

Α Ν Δ Κ Ρ Ε Ω Ν

67 (1). ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ
 ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν, ὦ παῖ,
 κελέβην, ὅπως ἄμυστιν
 προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχείας

ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου
κυάθους, ὡς ἀνυδρίστως
ἀνὰ δηῦτε βασσαρήσω...

ἄγε δηῦτε μηκέθ' οὔτω
πατάγω τε κάλαλητῷ
Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ
μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις.

10

68 (2). ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ ΓΗΡΑΤΟΣ

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,
χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἦβη πάρα, γηραλέοι δ' ὀδόντες.
γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιότου χρόνος λέλειπται.
διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς·
Ἄϊδεω γάρ ἐστι δεινὸς μυχός, ἀργαλέη δ' ἐς αὐτὸν 5
κάθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

69 (3). ΓΕΡΟΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Σφαίρη δηῦτε με πορφυρέη
βάλλων χρυσοκόμης Ἔρως
νήνι ποικιλοσαμβάλεω
συμπαίξειν προκαλεῖται·
ἦ δ', ἔστιν γὰρ ἀπ' εὐκτίτου
Δέσθου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην,
λευκὴ γάρ, καταμέμφεται,
πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει.

5

Δ'

ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τ Ε Ρ Γ Α Ν Δ Ρ Ο Σ

70. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀπ. 1.

Ζεῦ, πάντων ἀρχά, πάντων ἀγήτωρ,
Ζεῦ, σοὶ πέμπω ταύταν ὕμνων ἀρχάν.

Ἀπ. 2.

Ἔνθ' αἰχμὰ τε νέων θάλλει καὶ μῶσα λίγεια
καὶ δίκαια εὐρυάγυια, καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων.

Ἀπ. 3.

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηνυ ἀποστέρεξαντες ἀοιδᾶν
ἐπτατόνῃ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Δ Λ Κ Μ Α Ν

71 (1). ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΗΡΕΜΙΑ

Εὐδουσιν δ' ὀρέων κορυφαί τε καὶ φάραγγες
πρώονές τε καὶ χαράδραι,

3
 φῦλα δ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
 4 θῆρές τ' ὄρεσκόῃ καὶ γένος μελισσᾶν
 5 καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἄλoς·
 εὐδoυσιν δ' οἰωνῶν
 φῦλα τανυπτερύγων.

μαδ- αἶω ←

72 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Οὐ μ' ἔτι, παρθενικαὶ μελιγάρυες ἱμερόφωνοι,
 γυῖα φέρειν δύναται· βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἴην,
 3 ὅστ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἄμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται
 νηδεὲς ἦτορ ἔχων, ἀλιπόρφυρος εἶαρος ὄρνις.

Ξ Τ Η Ξ Ι Χ Ο Ρ Ο Σ

73. ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἀέλιος δ' Ὑπεριονίδας θέπας ἐσκατέβαινε
 χρύσειον, ὄφρα δι' Ὠκεανοῖο περάσας
 ἀφίκοιθ' ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς
 ποτὶ ματέρα κουριδίην τ' ἄλοχον παίδας τε φίλους,
 5 ὃ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον
 ποσσὶ πάις Διός.

Σ Ι Μ Ω Ν Ι Δ Η Σ
(Ο Κ Ε Ι Ο Σ)

74 (1). ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐκλεῆς μὲν ἂ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γούνῃ δὲ μνάστις, ὁ δ' οἶκος
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρώς [ἔπαινος·
οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος· 5
ἀνδρῶν ἀγαθῶν ὅδε σακὸς οἰκέταν εὐδοξίαν
Ἑλλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδαας,
ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπῶς
κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

75 (2). ΑΣΤΑΘΗ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

Ἄνθρωπος ἐὼν μή ποτε φάσῃς ὅ,τι γίνεται αὔριον
μηδ' ἄνδρα ἰδὼν ὄλβιον, ὅσσον χρόνον ἔσσεται·
ὥκεια γὰρ οὐδὲ τανυπτερύγου μνίας
οὕτως ἂ μετὰστασις.

76 (3). Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἀνθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος, ἄπρακτοι δὲ μεληδόνες,
αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ·
ὁ δ' ἄφυκτος ὁμῶς ἐπικρέμαται θάνατος·
κείνου γὰρ ἴσον λάχον μέρος οἷ τ' ἀγαθοὶ
5 ὅστις τε κακός.

77 (4). Η ΑΡΕΤΗ

Ἔστι τις λόγος
τὰν Ἀρετὰν ναίειν δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις·
ἀγνὰν δέ μιν θεὰν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσοπτος,
5 ᾧ μὴ δακέθυμος ἰδρῶς ἔνδοθεν μόλῃ
ἵκη τ' ἐς ἄκρον ἀνδρείας.

78 (5). ΕΠΗΚΡΙΣΙΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τίς κεν αἰνήσειε νόῳ πίσυνος Λίνδου ναέταν Κλεόδουλον
ἀενάοις ποταμοῖσιν ἄνθεσσι τ' εἰαρινοῖς
ἀελίου τε φλογὶ χρυσέας τε σελάνας
καὶ θαλασσοαἶσι δίναις ἀντὶά θέντα μένος στάλας;
5 ἅπαντα γὰρ ἐστι θεῶν ἥσσω· λίθον δὲ
καὶ βρότεοι παλάμαι θαύοντι· μωροῦ φωτὸς ἅδε βουλά.

79 (1). ΠΑΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ

Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν εἰρήνην μεγάλην
 πλοῦτον καὶ μελιγλώσσω ἀοιδᾶν ἄνθεα,
 δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἶθεσθαι βοῶν
 ξανθᾶ φλογὶ μῆρα τανυτρίχων τε μήλων,
 γυμνασίων τε νέοις αὐλῶν τε καὶ κόμων μέλειν. 5

ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθᾶν
 ἀραχνᾶν ἱστοὶ πέλονται·
 ἔγχεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εὐρώς·
 χαλκεᾶν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος·
 οὐδὲ συλᾶται μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων, 10
 ἄψος ὃς θάλλπει κέαρ.
 συμποσίων δ' ἐρατῶν
 βρίθοντ' ἀγυαί, παιδικοὶ θ' ὕμνοι φλέγονται.

80 (2). ΜΙΑ Η ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Εἰς ὅρος, μία βροτοῖσιν ἔστιν εὐτυχίας ὁδός,
 θυμὸν εἴ τις ἔχων ἀπενθῇ διατελεῖν δύναται βίον·
 ὃς δὲ μυρία μὲν ἀμφιπολεῖ φρενί,
 τὸ δὲ παρ' ἄμαρ τε καὶ νύκτα μελλόντων χάριν
 ἐὼν ἰάπτεται κέαρ, ἄκαρπον ἔχει πόνον.

Στρ. α'. Χορός.

Βασιλεῦ τᾶν ἱερᾶν ᾿Αθανᾶν,
τῶν ἀθροβίων ἄναξ Ἴώνων,
τί νέον ἔκλαγε χαλκοκώδων
σάλπιγξ πολεμῆϊαν αἰοιδάν;

- 5 ἦ τις ἀμετέρας χθονὸς
δυσμενῆς ὄρι' ἀμφιβάλλει
στραταγέτας ἀνῆρ;
ἦ λησται κακομάχανοι
ποιμένων ἀέκατι μῆλων
10 σεύοντ' ἀγέλας βίᾳ;
ἦ τί τοι κραδίαν ἀμύσσει;
φθέγγευ' δοκέω γὰρ εἴ τιτι βροτῶν
ἀλκίμων ἐπικουρίαν
καὶ τὴν ἔμμεναι νέων,
15 ὦ Πανδίωνος υἱὲ καὶ Κρεούσας.

Στρ. β'. Κορυφαῖος.

Νέον ἦλθεν δολιχὰν ἀμείφας
κάρυξ ποσὶν Ἴσθμῖαν κέλευθον·

ἄφατα δ' ἔργα λέγει κραταιοῦ
 φωτός· τὸν ὑπέρβιον τ' ἔπεφνεν
 Σίνιν, ὃς ἰσχύι φέρτατος 20
 θνατῶν ἦν, Κρονίδα Λυταίου
 σεισίχθονος τέκος·
 σὺν τ' ἀνδροκτόνον ἐν νάπαις
 Κρεμμυῶνος, ἀτάσθαλόν τε
 Σκίρωνα κατέκτανεν, 25
 τάν τε Κερκυόνοσ παλαίστραν
 ἔσχεν, Πολυπήμονός τε καρτερὰν
 σφῦραν ἐξέβαλεν Προκό-
 πτας, ἀρείονος τυχῶν
 φωτός· ταῦτα δέδοιχ' ὅπα τελεῖται. 30

Στρ. γ'. Χορός.

Τίνα δ' ἔμμεν, πόθεν ἄνδρα τοῦτον
 λέγει, τίνα τε στολὰν ἔχοντα;
 πότερα σὺν πολεμηίοις ὁ-
 πλοισι στρατιὰν ἄγοντα πολλάν;
 ἢ μῶνον σὺν ὁπάσιν 35
 στείχειν ἔμπορον οἷ' ἀλάταν
 ἐπ' ἄλλοδαμίαν
 ἰσχυρόν τε καὶ ἄλκιμον
 ὦδε καὶ θρασύν, ὃς τοσούτων
 ἀνδρῶν κρατερὸν σθένος 40
 ἔσχεν; ἢ θεὸς αὐτὸν ὀρμᾶ,
 δίκας ἀδείκοισιν ὄφρα μῆσεται·
 οὐ γὰρ ῥάδιον αἰὲν ἔρ-
 δοντα μὴ ἵνυχεῖν κακῷ.
 πάντ' ἐν τῷ ὀλιχῷ χρόνῳ τελεῖται. 45

Στρ. δ'. Κορυφαῖος.

Δύο οἱ φῶτε μόνους ἁμαρτεῖν
λέγει, περὶ φαιδίμοισι δ' ὅμοις
ξίφος ἔχειν ἐλεφαντόκωπον·
ξέστοις δὲ δύ' ἐν χέρεσσ' ἄκοντας
50 κηϋτυκτον κυνέαν Λάκαι-
ναν κρατὸς πέρι πυρσοχαίτου.
χιτῶνα πορφύρεον
στέρνοις τ' ἀμφί, καὶ οὖλιον
Θεσσαλὰν χλαμύδ' ὀμμαίων δὲ
55 στίλβειν ἄπο Λαμνίαν
φοίνισσαν φλόγα· παῖδα δ' ἔμμεν
πρώθηβον, ἀργίων δ' ἀθυρμάτων
μεμνᾶσθαι πολέμου τε καὶ
χαλκεοκτύπου μάχας·
60 δίζησθαι δὲ φιλαγλάους Ἀθάνας.

82 (4). ΕΠΙΝΙΚΟΣ ΑΡΓΕΙΩ ΚΕΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΠΥΚΤΗ ΙΣΘΜΙΑ

Στρ. Ἀἰξον, ὦ σεμνοδότειρα Φῆμα,
ἔς Κέον ἱεράν, χαριτώ-

νυμον φέρουσ' ἀγγελίαν,
 ὅτι μάχας θρασύχειρος Ἄρ-
 γεῖος ἄρατο νίκαν· 5

Ἄντιστρ. καλῶν δ' ἀνέμνασεν, ὅς' ἐν κλεεννή
 αὐχένι Φισθμοῦ ζαθέαν
 λιπόντες Εὐξαντίδα νᾶ-
 σον ἐπεδείξαμεν ἐβδομή-
 κοντα σὺν στεφάνοισιν. 10

Ἐπωδός. καλεῖ δὲ Μοῦς' αὐθιγενῆς
 γλυκεῖαν αὐλῶν καναχάν,
 γεραίρους' ἐπινικίους
 Πανθείδα φίλον υἱόν.

Π Ι Ν Δ Δ Ρ Ο Σ

83 (1). ΠΡΟΣΟΔΙΟΝ
 ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Στροφή. Χαῖρ', ὦ θεοδμάτα, λιπαροπλοκάμου παί-
 δεσσι Λατοῦς ἡμεροέστατον ἔρνος,
 πόντου θύγατερ, χθονὸς εὐρείας ἀκί-
 νητον τέρας, ἄν τε βροτοὶ

5 Δᾶλον κικλήσκουσιν, μάκαρες δ' ἐν Ὀλύμπῳ
τηλέφαντον κυανέας χθονὸς ἄστρον...

Ἄντιστρ. ἦν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ κυμάτε-
σιν παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
ρίπαϊσιν· ἀλλ' ἅ Κοιογενῆς ὁπότ' ᾠδί-
10 νεσσι θύοισ' ἀγχιτόκοις ἐπέδα νιν,
δῆ τότε τέσσαρες ὄρθαι
πρέμνων ἀπώρουναν χθονίων,
ἄν δ' ἐπικράνοις σχέθον πέτραν ἄδαμαντοπέδιλοι
κίονες· ἔνθα τεκοῖς' εὐδαίμον' ἐπόψατο γένναν.

84 (2). ΔΙΟΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ)

Ἴδετ' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπὶ τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί,
πολύδατον οἷ τ' ἄστεος ὀμφαλὸν θυόεντα
ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις
5 οἰχνεῖτε πανδαίδαλόν τ' εὐκλέ' ἀγοράν·
ιοδέτων λάχετε στεφάνων τὰν ἑαρίδρεπτον
λοιβάν· Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαΐᾳ
ἴδετε πορευθέντ' ἀοιδᾶν

δεύτερον ἐπὶ κισσοδέταν θεόν,
Βρόμιον ὃν τ' Ἐριβόαν τε βροτοὶ καλέομεν, 10
γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπέμεν
γυναικῶν τε Καδμεϊᾶν.

ἐναργέα τελέων σάματ' οὐ λανθάνει,
φοινικοεάνων ὅπῳτ' οἰχθέντος Ὠρᾶν θαλάμου
εὐοδμον ἐπάγησιν ἔαρ' φυτὰ νεκτάρεια. 15

τότε βάλλεται, τότε ἐπ' ἀμβρόταν χθόν' ἐραταὶ
ἴων φόβαι ῥόδα τε κόμαισι μείγνυται.
ἄχεϊτ', ὁμφαὶ μελέων σὺν αὐλοῖς,
ἄχεϊτε Σεμέλαν ἐλικάμπυκα, χοροί.

85 (3). ΔΙΟΥΓΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ)

Ὡ ταὶ λιπαραὶ καὶ ἰστέφανοι καὶ αἰδίμοι,
Ἑλλάδος ἔρεια, κλειναὶ Ἀθᾶναι,
δαϊμόνιον πτολίεθρον...
...ἔθι παῖδες Ἀθαναίων ἐβάλλοντο φαεινὰν
κρηπίδ' ἐλευθερίας.

86 (4). ΠΑΙΑΝ
(ΕΠΙ Τῇ ΕΚΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ)

Στρ. Ἀκτὶς ἀελίου, τί, πολύσκοπε, μήσσαι,
ὦ μᾶτερ ὁμμάτων, ἄστρον ὑπέρτατον,

- ἐν ἡμέρᾳ κλεπτόμενον ; τί δ' ἔθηκας ἀμύχανον
 ἰσχύν τ' ἀνδράσιν καὶ σοφίας ὁδόν,
 5 ἐπίσκοτον ἀτραπὸν ἐσσυμένα ;
 ἐλαύνεις τι νεώτερον ἢ πάρος ;
 ἀλλὰ σε πρὸς Διός, ἱπποσὶα θοάς,
 ἱκετεύω, ἀπήμονα
 εἰς ὄλβον τινὰ τράποιο Θήβαις,
 10 ὦ πότνια, πάγκοινον τέρας.
 ἦρ' ἀτασθαλίαισι κοτεσσαμένα βροτῶν
 πάμπαν μὲν οὐ θέλεις ἐξελέμεν φάος
 αἰῶνος ἀγνόν, πολέμοιο δὲ σᾶμα φέρεις τινός,
 ἢ καρποῦ φθίσιν, ἢ νιφετοῦ σθένης
 15 ὑπέρφατον, ἢ στάσιν οὐλομένην,
 ἢ πόντου κενέωσιν ἄρ' ἄμι πέδον
 ἢ παγετὸν χθονός, ἢ νότιον θέρος
 ὕδατι ζακώτῃ ρέον ;
 ἢ γαῖαν κατακλύσαισα θήσεις
 20 ἀνδρῶν νέον ἐξ ἀρχᾶς γένος ;
 ὀλοφύρομαι οὐδέν, ὅ,τι πάντων μέτα πείσομαι.

87 (5). ΕΠΗΝΙΚΟΣ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΝ
 ΑΣΩΠΙΧΩ, ΟΡΧΟΜΕΝΙΩ ΠΑΙΔΙ
 ΣΤΑΔΙΕΙ (476 π.Χ.)

Στρ. α'. Καφισίων ὕδάτων λαχοῖσαι
 ταί τε ναίετε καλλίπωλον ἔδραν,
 ὦ λιπαρᾶς ἀοίδιμοι βασίλειαί

Χάριτες Ἐρχομενοῦ, παλαιγόνων Μινυᾶν ἐπίσκοποι, 5
 κλυτ', ἐπεὶ εὖχομαι· σὺν γὰρ ὕμιν τὰ τερπνὰ καὶ
 τὰ γλυκὲ' ἄνεται πάντα βροτοῖς,
 εἰ σοφός, εἰ καλός, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνὴρ. 10
 οὐδὲ γὰρ θεοὶ σεμνᾶν Χαρίτων ἄτερ
 κοιρανέοντι χοροὺς οὔτε δαῖτας· ἀλλὰ πάντων ταμίαι
 ἔργων ἐν οὐρανῷ, χρυσότοξον θέμεναι πάρα 15
 Πύθιον Ἀπόλλωνα θρόνους,
 αἰέναον σέβοντι πατρὸς Ὀλυμπίοιο τιμάν.

Στρ. β'. ὦ πότνι' Ἀγλαΐα φιλησί-
 μολπέ τ' Εὐφροσύνα, θεῶν κρατίστου 20
 παῖδες, ἐπακοῖτέ νυν, Θάλια τε
 ἐρασίμολπε, *Ἰδοῖσα* τόνδε κῶμον ἐπ' εὐμενεὶ τύχῃ
 κοῦφα βιβῶντα· *Λυδῷ* γὰρ Ἀσώπιχον τρόπῳ 25
 ἐν μελέταις τ' αἰδῶν ἔμολον,
 οὔνεκ' Ὀλυμπιόνικος ἅ Μινύεια
 σεῦ *Ἰέκατι*. μελαντειχέα νῦν δόμον
 Φερσεφόνας ἔθι *Ἰαχοῖ*, πατρὶ κλυτὰν φέροις ἀγγελίαν, 30
 Κλεόδαμον ὄφρ' ἰδοῖς, υἱὸν εἴπηγες ὅτι *Ἰοί* νέαν
 κόλποις παρ' εὐδόξοις Πίσας
 ἐστεφάνωσε κυδίμων ἀέθλων πτεροῖσι χαίταν. 35

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(α = γλωσσικαὶ καὶ σημασιολογικαὶ παρατηρήσεις·
 β = πραγματικαὶ παρατηρήσεις.)

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

Ὁ Καλλίνος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν σφισμένων ἐλεγειακῶν ποιητῶν καὶ λέγεται διὰ τοῦτο πατὴρ τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως, ὅπως ὁ Ὅμηρος πατὴρ τῆς ἐπικῆς. Πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰωνίας Ἐφεσος. Ἦκμασε περὶ τὸ 650 π.Χ. Ἄλλα στοιχεῖα τοῦ βίου του εἶναι ἄγνωστα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του ἠπειλήθη σοβαρῶς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων Κιμμερίων. Οὗτοι κατῴκουν ἀρχικῶς εἰς τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον (Κριμαίαν), διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς πορθμὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Ἐξωσθέντες ὁμῶς οἱ Κιμμέριοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐπέδραμον εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν λεηλατοῦντες καὶ ἐρημοῦντες τὰ πάντα. Ἐπειτα ἐστράφησαν καὶ ἐναντίον τῆς πλουσίας Ἐφέσου, ἣ ὁποία τότε διέτρεξε μέγαν κίνδυνον. Εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίστασιν τῆς πατρίδος του ὁ ποιητῆς ἔγραψε πολεμικὴν ἐλεγείαν, διὰ τῆς ὁποίας παρῴρμα τοὺς συμπατριώτας του εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν εἰσβολέων. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἐσώθη μόνον τὸ παρατιθέμενον ἐδῶ ἀπόσπασμα. Ἄλλα ποιήματα τοῦ Καλλίνου δὲν ἔχομεν.

1. Πολεμικὸν σάλπισμα.

α) Στ. 1-5. μέχρι τεῦ ἕως πότε (τεῦ = τοῦ, τίνος· ἐκ τοῦ τέο κατὰ ἱων. συναίρ.). — κατάκειμαι μένω κατάκοιτος, ἀδρανῶ. — κότε (ἱων.) πότε. — ἀμφιπερικτίονες = ἀμφικτίονες, περίοικοι, γείτονες (ρίζα: κτι-, κτίζω). — μεθίημι (ἐμαυτὸν) ἀφήνομαι ἀδρανῆς, ἀμελῶ. — ὧδε λίην (=λίαν) τόσον πολὺ. — ἦμαι κάθημαι, εὐρίσκομαι. — ἀτάρ (ἱων.) ἀλλά. — ὕστατ(α) διὰ τελευταίαν φορὰν, πρὶν ἐκπνεύσῃ.

Στ. 6-11. *πέρῃ* (= *περὶ*) ὑπέρ.—*ἄλοχος* σύζυγος.—*κουρίδιος* νόμιμος, ἐκείνη τὴν ὁποίαν κόρην οὖσαν νυμφεύεται τις (ἐπιθετον συνο-
δεῦον κανονικῶς τὸ *ἄλοχος* καὶ συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν,
ὥστε κατὰ τὴν ἐρμηνείαν δύναται νὰ παραλειφθῇ· προήλθε ἐκ τοῦ
κούρη-κόρη).—*δυσμενέσιν*, εἰς τὸ μάχεσθαι· *δυσμενῆς* ἐχθρός.—
ὀκκότε (ἰων.)=ὅποτε (ὁ διπλ. τοῦ κ *χάριν* τοῦ μέτρου).—*ἐπικλώθω*
ὀρίζω, *προορίζω*· μετὰφορὰ ἐκ τοῦ: κλώθω (τὸ νῆμα τῆς ζωῆς) ἐπί-
τινος, ἐξ οὗ καὶ *Κλωθὸ* μία τῶν *Μοιρῶν*.—*ἀλλὰ* (*παρακελ.*) ἐμπρός
λοιπόν.—*ἰθὺς* εὐθὺς (ἐδῶ εἶναι ἐπίρρ.).—*ἔγχος* δόρυ.—*ἀνέχομαι*
ὕψων.—*ὕπ' ἀσπίδος* = *ὕπ' ἀσπίδα*.—*ἦτορ καρδία*.—*ἔλσας*, τοῦ
ῥ. εἴλω συνθλίβω, σφίγγω (*προβλ.* «*σφίγγω τὴν καρδιά μου*» = *κατασι-*
γάζω τὸν φόβον, τὴν ἀνησυχίαν ἢ οἰονδήποτε ἄλλο συναίσθημα, διὰ νὰ
συγκεντρώσω ὅλην τὴν ψυχικὴν μου δύναμιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σοβαροῦ
καθήκοντος).—*μείγνυται πόλεμος* γίνεται πολεμικὴ μετῆξις, ἀρχίζει
πολεμικὴ σύρραξις.

Στ. 12-15. οὐ κως = οὐ πως κατ' οὐδένα τρόπον.—οὐδ' εἴ ἦ,
ποιητ. ἀντὶ οὐδ' ἐὰν ἦ.—*δηιοτῆς* (γεν. -*ῆτος*) σφαγῇ, μάχῃ.—*φυ-*
γῶν (ὑποκμ. ἐνν. ἀνήρ) ἐγκαταλείψας (ἐκ *δειλίας*).—*δοῦπος* λέξις
πεπορημένη.—*οἱ ἄκοντες* τὰ ἀκόντια.—*ἔρχεται* ἐπανέρχεται
(εἰς τὸν οἶκόν του).—*κίχάνω* συναντῶ, εὐρίσκω (*κίχεν*—*γυνμ. ἀόρ.*).

Στ. 16-21. ἔμπης, ὅμως, μ' ὅλα ταῦτα (ἀν καὶ ἐσώθῃ).—*τὸν δὲ*
ἐνθ' τοῦτον (τὸν «*καρτερόφρονα*» στ. 18).—*στενάχω* (μτβτ.) θρηγῶ
κάποιον.—*ὀλίγος καὶ μέγας* μικροὶ καὶ μεγάλοι.—*ζῶω ζῶ* (ἡ μτχ.
χρον.).—*ἔρδω* πράττω.—*μοῦνος ἐὼν* (μτχ. ἐναντ.) *μόνος* του.—
ἄξια πολλῶν ὅσα πολλοὶ μαζί.

β) **Στ. 2.** οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας· *προβλ.* Ὅδυσ. β, 65
«*ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους*».

Στ. 5. ὁ στ. οὗτος δὲν ἔχει ἄμεσον συνοχήν πρὸς τὰ προηγούμενα,
διότι ἐξέλιπον ἐν τῇ μεταξὺ πολλοὶ στίχοι.

Στ. 7. γῆς *πέρῃ* καὶ *παίδων* κτλ. *προβλ.* τὸ τοῦ *Αἰσχύλου*:

ᾧ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε
ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ

παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδῃ
θήγκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.

(Πέρσαι, στίχ. 401 - 4)

Στ. 9. Μοῖραι. Κυρίως διὰ τῆς λέξεως **Μοῖρα** ἐκφράζεται ἡ ἀφηρημένη ἰδέα τῆς εἰμαρμένης καὶ δηλοῦται δι' αὐτῆς τὸ ἀναπόφευκτον μερίδιον ἐκάστου ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἰδέα τῆς **Μοίρας** ἀντινὰ παρασταθῇ διὰ μιᾶς θεότητος, ἀποσυνετέθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ἀρχαίων εἰς τρία πρόσωπα, σχηματίσαντα οὕτῳ σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν. Αὗται ἦσαν ἡ Κλωθώ, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἄτροπος. Ἡ Κλωθώ (ἡ κλώθουσα) ἐκφράζει τὴν πλοκὴν τῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· ἡ Λάχεσις τὸν λαχόν, ὁ ὁποῖος προορίζεται δι' ἕκαστον ἀνθρώπου· ἡ Ἄτροπος τὴν ἀδυσώπητον ἀνάγκην τοῦ πεπρωμένου θανάτου. Ἐπειδὴ τοιοῦτοτρόπως προσωποποιοῦν τὴν ἰδέαν τῆς τάξεως καὶ τοῦ νόμου ἐν τῷ κόσμῳ, ἐταυτίσθη ἡ βούλησις αὐτῶν μὲ τὴν βούλησιν τοῦ ὑπερτάτου τῶν θεῶν καὶ ἐθεωρήθησαν αὗται ἀφ' ἑνὸς μὲν θυγατέρες τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη «Μοιραγέτης», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀδελφαὶ τῆς Εὐνομίας, τῆς Δίκης καὶ τῆς Εἰρήνης. Αἱ τρεῖς Μοῖραι ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς ἑλληνικῆς τέχνης σχηματίζουσιν σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν καὶ εἰκονίζονται ἄλλοτε μὲν ὑπὸ μορφὴν γραιῶν, ἄλλοτε δὲ ὡς ὄριμοι γυναῖκες μὲ σοβαρὰν καὶ αὐστηρὰν φυσιογνωμίαν.

Στ. 12-13. Καὶ ἐδῶ δηλοῦται ἡ παναρχαία πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πεπρωμένου· βλέπε ἄνωτέρω.

Στ. 14. δοῦπος ἀκόντων· ποιητικὴ παράστασις τῆς μάχης· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς μάχης ὅπως τὴν παριστᾷ ὁ Σολωμός: «ἀκούω κούφια τὰ τουφέκια—ἀκούω σμίξιμο σπαθίων—ἀκούω ξύλα, ἀκούω πελέκια—ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν».

Στ. 19. ἄξιός ἡμῖθέων· πρβλ. Ἡσιόδου Ἔργ. 158 «ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται ἡμῖθεοι».

—Διὰ τὴν αἱ τρεῖς συνεχεῖς ἐρωτήσεις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ποιήματος; Ποῖα συναισθήματα διεγείρει ὁ ποιητής; Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεώς του;

Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Τυρταῖος κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Ἀττικῆς, ἦτο δὲ χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν εἰς τὴν Σπάρτην, ὅταν οἱ Σπαρτιάται τῇ συμβουλῇ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἐζήτουν στρατηγόν. Κατ' ἄλλην παράδοσιν κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Λακωνικῆς. Πιθανώτατα ὅμως ἦτο Μιλήσιος, μετοικήσας εἰς τὴν Σπάρτην καὶ ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (685 - 667).

Οὗτος ἐποίησεν ἐλεγείαν, γνωστὴν ὑπὸ τὸν τίτλον « Εὐνομία ». Διὰ ταύτης παρεῖχεν εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ πολιτεύματος τοῦ Λυκούργου καὶ συνίστα τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος τούτου καὶ τὴν κατάπαυσιν τῆς δεινῆς ἐσωτερικῆς ταραχῆς, ἣ ὁποία τότε συνεκλόνηζε τὴν Σπάρτην. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἔχομεν μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα. Πλὴν αὐτῆς ἔγραψε καὶ ἄλλας, τὰς λεγομένας « Ὑποθήκας » (= συμβουλάς), διὰ τῶν ὁποίων παρῶρμα τοὺς Σπαρτιάτας πολεμοῦντας ἐναντίον τῶν Μεσσηνίων. Τῶν « Ὑποθηκῶν » τούτων ἐσώθησαν τρεῖς μόνον. Ἐπίσης συνέθεσε καὶ ἐμβατήρια εἰς δωρικὴν διάλεκτον καὶ ἀναπαιστικὸν μέτρον.

Ἐδῶ περιελήφθησαν δύο ἐκ τῶν « Ὑποθηκῶν » του καὶ τὸ μόνον περισωθὲν ἐμδατήριον.

2 (1). Ὑποθήκη.

α) Στ. 1-10. γὰρ ὄντως, ἀληθῶς. — τεθνάνεμναι, ἐνν. ὑποκ. τινά. — μαρνάμενον, μτχ. χρον. εἰς τὸ πεσόντα (μάρναμαι=μάχομαι). — ἄνδρ' ἀγαθόν, κτγρμ. — περὶ=ὑπέρ. — ἦ=ἐῆ. — πίων (θ. πίειρα, οὐ. πίων) παχύς, εὐφορος. — πτωχεύω ἐπαιτῶ. — ἐχθρὸς μισητός· ἐχθρὸς μὲν γὰρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἐν στ. 4· τὸ μὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ τε στ. 9. — τοῖσι μετέσσειται=ἔσσειται μετὰ τοῖσι θάζῃ μεταξὺ αὐτῶν. — οὖς=πρὸς οὖς. — χρησιμοσύνη στέρησις, ἀνάγκη (χρή, χρεῖα). — εἴκω ὑπείκω, κύπτω ὑπὸ τὸ βάρος. — στυγερός μισητός. — αἰσχύνω καταισχύνω, ἐντροπιάζω (τοῦ αἰσχύνει, ὑποκ. ὁ προλιπὼν ἀνὴρ). — κατελέγχω ἀσχημίζω, κατεξευτελίζω. — ἀγλαός, λαμπρός, ὡραῖος. — εἶδος μορφὴ (ἐαυτοῦ).

Στ. 11-20. ὦρη φροντίς (« ὀλίγωρος — ὀλιγωρῶ, τιμωρός, θυρωρός »). — ἀνδρὸς ἀλωμένου, γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ὦρη: κανεῖς δὲν φρον-

τίζει δι' ἄνδρα τοιοῦτοτρόπως περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· τὸ ῥ. ἀλῶ-
μαι=περιπλανῶμαι («ἀλήτης»).—ὄπις (γεν. ὀπίδος) προσοχή, σεδα-
σμός (θ. ὄπ. : ὄπωπα).—θυμῷ ἐκθύμως, θαρραλέως.—ψυχῇ ζωή.—
ἀλλὰ μάχεσθε· τὸ ἀλλὰ παρακελ.=ἐμπρὸς λοιπόν.—φιλοψυχῷ γί-
νομαι φίλος τῆς ψυχῆς (ζωῆς) μου, φιλοσώματος.—μαρνάμενοι,
μτχ. χροιν.

Στ. 21-30. κείσθαι, ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο.—πολὶς ὑπόλευ-
κος, ψαρός.—χρῶα, αἷτ. τοῦ κατὰ τι=κατὰ τὸ σῶμα· (ὁ χρώς, τοῦ
χρωτὸς καὶ χροός, τῷ χρωτὶ καὶ χροῖ, τὸν χρώτα καὶ χροά· ἀρ-
χικὴ σημ.=δέρμα).—ἐπέοικε ἀρμόζουν.—ὄφρα (κεν) ἔχη=ἕως
ἂν ἔχη ἐφ' ὅσον κατέχει (αὐτούς, τοὺς νέους).—ἐρατὸς ἀξιέραστος,
ποθητός.—θηητός θεατός.—θηητὸς ἰδεῖν, ἀξιοθέατος, καμαρωμένος
(ὑποκ. ὁ νέος).

Στ. 31-32. ἀλλά, ὅπως εἰς στ. 15.—διαβαίνω διασκελίζω,
ἀνοίγω τὰ πόδια μου (διὰ νὰ στηριχθῶ καλά).

β) Ἡ ἐλεγεία μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Κοραῆ καὶ τοῦ Σπυριδωνος Τρι-
κούπη. Ἡ μετάφρασις τοῦ τελευταίου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ καὶ ἀρχίζει
μὲ τοὺς στίχους «Τί τιμὴ στὸ παλικάρι, ὅταν πρῶτο στὴ φωτιά—σκο-
τωθῇ γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὴ σπάθα στὴ δεξιὰ».

Στ. 3. τὸν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν· ἀντίθεσις πρὸς
τὸν ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον· οἱ ἐγκαταλείπον-
τες τὴν πόλιν, οἱ ἀποφεύγοντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς («οἱ τρέσαντες»
καὶ «ρίψάσπιδες») ἐθεωροῦντο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἄξιοι κατασχύνης·
διὰ τοὺς τοιοῦτους οἱ στίχοι 3-10.

Στ. 20. μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς· ἐκδηλοῦ-
ται ὁ βαθύτατος σεβασμὸς τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς γέροντας· τὸ νόημα
ἐκφράζεται ἐντονώτερον εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας στ. 20-27.

Στ. 31-32. Εἰκὼν τοῦ ἀποφασιστικοῦ μαχητοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ
ἄνοιγμα τῶν ποδῶν ἀποκτᾷ σταθερωτέραν βάσιν καὶ καταβάλλει μείζονα
δύναμιν· μὲ τὸ δάγκωμα τῶν χειλέων ἐκφράζει τὴν ἄκαμπτον θέλησιν
του καὶ τὴν καρτερίαν του.

—Συγκρίνατε τοὺς στ. 3-10 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ ἐγκαταλείπον-

τος τὴν πόλιν πρὸς τοὺς στ. 16 - 17 τοῦ Καλλίνου. Ἐπίσης τοὺς στ. 27 - 30 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ γενναίου ἀνδρὸς πρὸς τοὺς στ. 18 - 21 τοῦ Καλλίνου.

3 (2). Ὑποθήκη.

α) Στ. 1-12. οὐτ' ἄν μνησαίμην (προτασσομένη ἀπόδοσις εἰς τὴν ὑπόθεσιν στ. 13)· μιμνήσκομαι θεωρῶ ἄξιον μνείας.— ἐν λόγῳ τίθεμαι λογαριάζω (συνών. προηγούμενου).— ἀρετῆς παλαισμοσύνης, γεν. τῆς αἰτίας· παλαισμοσύνη παλαιστική δεξιότης (μυϊκὴ δύναμις).—οὐδ' εἰ, ἐνδοτ. προτάσεις.—βίη δύναμις.—φυὴ σωματικὴ διάπλασις.—Μίδεω, γεν. τοῦ Μίδης (-ας).—Κινύρῃω, γεν. τοῦ Κινύρης (-ας).—βασιλεύτερος ἰσχυρότερος βασιλεύς.—μειλιχόγηρς γλυκύφωνος (ἐκ τοῦ μελῖχος= γλυκὺς καὶ γῆρς, γεν. γήρως= φωνή· ὁ καὶ ἡ μειλιχόγηρς, τὸ μειλιχόγηρ).—θούρῳ (θῆλ. θούρις) ὁρμητικὸς, πολεμικὸς («θούριον»).—τετλαίῃ τοῦ τέτληκα (μὲ σημάς. ἐνεστ.) ὑπομένω.—μέν, ἀπόδοσις ὁ κατωτέρω καί.—ὀρέγομαί τινος ἐκτείνομαι, πίπτω ἐπάνω εἰς κάποιον, ὁρμῶ ἐπάνω του.—δήϊος ἐχθρός.

Στ. 13-22. ἦδε, καθ' ἑλξιν ἀντὶ τόδε (τὸ ἀνωτέρω).—ἄεθλον ἄθλον, βραβεῖον.—φέρειν (ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς) εἰς τὸ νὰ φέρῃ (αὐτό).—κάλλιστον φέρειν γίγνεται ἀξίζει πρωτίστως νὰ τὸ ἔχῃ.—ξυνὸς κοινὸς (ἐκ τῆς προθ. ξύν, σύν.).—ἐσθλὸν (οὐς.) κόσμημα.—ὅστις (ἄν) μένη=ἐάν τις μένη (ἐπεξηγήσεις τοῦ τοῦτο).—διαβαίνω, βλ. ἀνωτέρω «ὕποθήκη 2», στ. 31.—νωλεμέως διαρκῶς, σταθερῶς.—ἐπί, μετὰ τοῦ λάθεται (τμήσις).—πάγχυ=πάνυ ἐντελῶς.—τλήμων καρτερικὸς.—θυμός, καρδία.—παρατίθεμαι, διακλυθεύω, ρίψο-κινδυνεύω.—αἶψα ταχέως.—ἔτρεψε, γνωμ. ἄορ.—ἔσχεθε (παρατεταμένος τύπος τοῦ ἔσχε, γνωμ. ἄορ.) ἀναχαιτίζω.

Στ. 23-34. φίλον θυμὸν τὴν ζωὴν του (τὸ ἐπίθ. φίλος τίθεται συνήθως ἀντὶ τῆς κτητ. ἀντων. γ' προσ., διότι τὸ ἀνῆκον εἰς τινα εἶναι προσφιλὲς εἰς αὐτόν).—ὀμφαλόεις ὀμφαλωτός, κωνοειδής.—ἐληλαμένος τρυπημένος (τοῦ ἐλαύνομαι διαπερῶμαι).—ὁμῶς ὁμοίως.—κέκηδα (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ κήδομαι) φροντίζω (διὰ τὸν νεκρόν), κηδεύω.—ἀργαλέῳ πόθῳ, δοτ. τοῦ αἰτίου.—ἀργαλέος

υπερβολικός.—ἀρίσθημος περίδλεπτος.—γένος ἐξοπίσω ἢ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι (τοῦ πεσόντος).—θυῶρος, βλ. στ. 9.

Στ. 35 - 42. εἰ φύγη, ποιητ. σύνταξις ἀντί ἐὰν φύγη.—κῆρ ἢ μοῖρα.—τανηλεγῆς πικρότατος (: τὰν—, τείνω + ἄλγος).—εὖχος καύχημα, δόξα· εὖχος αἰχμῆς πολεμική δόξα.—μεταπρέπω διαπρέπω.—βλάπτω τινά τινας ἀποκλείω, στερῶ κάποιον ἀπό κάτι.—αἰδῶς σεβασμός.—δίκη δίκαιον, δικαίωμα.—θῶκος ἔδρα, κάθισμα· ἐν θῶκοισιν (ὄντες) καθήμενοι.—οἱ κατ' αὐτὸν οἱ ὁμήλικες.—εἶκω χῶρης παραχωρῶ τὴν θέσιν μου.

Στ. 43 - 45. ταύτης... ἀρετῆς τῆς τοιαύτης ἀνδρείας.—νὺν λοιπόν.—τις πᾶς τις, ὅλοι.—θυμῷ (δοτ. τροπ.) θαρραλέως.—μεθίημι ἀποχωρῶ.

β) **Στ. 2.** ποδῶν - παλαισμοσύνης· ἐννοοῦνται αἱ ἀθλητικαὶ ἱκανότητες τῶν ὁρμεμένων καὶ τῶν παλαιστών.

Στ. 3. Κύκλωπες· ὁ κατὰ τὸν Ὅμηρον ἄγριος ποιμενικός λαὸς (ἐν Σικελίᾳ)· οὗτοι ἦσαν πελώριοι μονόφθαλμοι καὶ ἀκαταβλήτου δυνάμεως (πρβλ. Ὀδυσσ. ι', 106 - 115, 190 - 192).

Στ. 4. Θρηίκιος Βορέης (-ας)· ὁ ἐκ Θράκης πνέων βορρᾶς (ἐδῶ προσωποποιούμενος) ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ὁρμητικῆς ταχύτητος καὶ δυνάμεως· συχνὰ δὲ εἰς τὴν ποίησιν λαμβάνεται ὡς μέτρον παρομοιώσεως τῆς πολεμικῆς ὁρμῆς (πρβλ. Παλαμᾶ : « ἀνάξιος ὅποιος τὰ φτερά του — φτερά ἀπὸ σκέψη ἢ ἀπὸ πράξη — δὲ γοργοῖται τα, χαρά του, — γιὰ νὰ πετάξῃ — βοριάς θρακιάς, μὲ τοὺς ἀνέμους, — πρὸς τοὺς πολέμους », « Παράκαιρα »).

Στ. 5. Τιθωνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος, περίφημος διὰ τὴν ὠραιότητά του.

Στ. 6. Μίδας, ὁ περίφημος διὰ τὰ πλούτη του βασιλεὺς τῆς Φρυγίας.—Κινύρας, μυθικὸς βασιλεὺς τῆς Κύπρου· τοῦτον ἠγάπησεν ὁ Ἀπόλλων καὶ κατέστησε πάμπλουτον.

Στ. 7. Πέλοψ, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου. Οὗτος μυθολογεῖται ὅτι σφαγεῖς ἀνοσίως ὑπὸ τοῦ πατρός του καὶ ἀναστηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν κατέφυγεν εἰς Πίσαν τῆς Ἡλείας, ὅπου ἐνίκησεν ἐν ἀρματοδρομίᾳ τὸν βασι-

λέα αὐτῆς Οἰνόμαον καὶ συνεζεύχθη τὴν κόρην του Ἴπποδάμειαν· λαδὼν δὲ τὸν θρόνον ἐξέτεινε τὴν ἀρχὴν εἰς ἅπασαν τὴν χερσονήσον, κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ Πελοπόννησον· ἐγέννησε τὸν Ἀτρέα (πατέρα τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου), τὸν Θυέστην (πατέρα τοῦ Αἰγίσθου) καὶ τὸν Χρύσιππον· κατέστη παροικιῶδης διὰ τὸ μέγα κράτος του.

Στ. 8. "Αδραστος· βασιλεὺς τοῦ Ἀργούς, ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, πενθερὸς δὲ τοῦ Πολυνείκου· ἐφημιζέτο διὰ τὴν φυσικὴν εὐγλωττίαν του.

Στ. 24. διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος... καὶ διὰ θώρηκος· πρῶ-
θ ὅ σ τ ε ρ ο ν.—ὄμφαλόεσσα· ἡ ἀσπίς ἔφερεν εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐξω-
τερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἐξοχῆν, καλουμένην ὄμφαλόν.

Στ. 26. πρόσθεν ἐληλαμένος· τοῦτο ἦτο τιμητικὸν σημεῖον τῶν
ἀνδρείων· τοῦναντίον ὁ φέρων τραύματα ὀπισθεν ἐθάπτετο κατῃσχυμμέ-
νος ἐν σιγῇ.

Στ. 29. τύμβος· οἱ τάφοι τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων ἦσαν ἐν Σπάρτῃ
εἰς περίθλεπτον μέρος (« ἀρίσθημοι ») καὶ ἔφερον ἐπιτυμβίους πλάκας με-
τὰ ὀνόματά των.

Στ. 41-42. Καὶ οἱ γέροντες ἀκόμη ἡγείροντο πρὸ τῶν ἡρώων καὶ
παρεχώρουν τὴν θέσιν των κατὰ τάς συνεδρίας τῆς ἐκκλησίας, τῆς γε-
ρουσίας κτλ.

—*Ποίας ἀνθρωπίνους ἀρετὰς ἀναφέρει εἰς τοὺς στ. 2-12 καὶ ποία
ἡ ὑπερτάτη τούτων;*

4 (3). Ἐμβατήριον.

ἄγετε (πρσθ. παρακελ.) ἐμπρός.—**Σπάρτας** (δωρ. τύπ.) Σπάρ-
της.—**κῶροι (κοῦροι)** τέκνα.—**πολιάτας**, δωρ., **πολιήτης**, ἰων.,=
πολίτης (πολιατᾶν, γεν. πληθ.)· τὸ **πολιτῶν** μετ' ἐμφάσεως κατ' ἀντι-
διαστολὴν πρὸς τοὺς περιοίκους.—**λαιᾶ** (ἐνν. χειρὶ) μετὴν ἀριστεράν.—
ἴτυς -υος ἡ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος, ἡ ἀσπίς.—**ἄνσχεσθε, ἀνάσχε-
σθε** ἀνυψώσατε, ἀναλάβετε (ἐνν. τῇ δεξιᾷ).—**πάτριος** πατροπαράδοτος.

—*Ποίας ὁμοιότητος ἔχει ἡ ποίησις τοῦ Τυρταίου πρὸς τὴν τοῦ Καλ-
λίου;*

(Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀρχιλόχου βλέπε εἰς τὸ τμήμα τῆς
λαμβικῆς ποιήσεως, σελ. 112.)

5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς.

α) ἀγάλλομαι εὐφραίνομαι, καυχῶμαι, κομπάζω.—Σαῖοι ἔθνος
θρακικὸν κατοικοῦν παρὰ τὸν Νέστον ποταμὸν.—ἐντος (τὸ) ὄπλον.—
ἀμώμητος ἄμεμπτος, ἄψογος.—κάλλιπον (κάτ-λίπον) κατέλιπον.—
αὐτὸς δὲ ἐγὼ ἔμως, ὅπως κι' ἂν ἔχη.—ἐρρέτω (προσθκ. τοῦ ρ. ἔρρω)
ἄς πάῃ στὸ καλὸ, στ' ἀνάθεμα.—ἐξαῦτις αὖθις, πάλιν.

β) Εἰς τοὺς στίχους τούτους ὁ Ἀρχίλοχος μετὰ μεγάλης ἀφελείας
ἀστεῖζεται διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀσπίδος του. Ἐκ τοῦτου ἔμως δὲν δυ-
νάμεθα νὰ τοῦ καταλογίσωμεν ἀνανδρίαν, διότι, ἂν πράγματι ἦτο ἀναν-
δρος, θὰ προσεπάθει νὰ ἀποκρύψῃ τὸ ἀτύχημά του, ἀντὶ νὰ τὸ τιμήσῃ
μὲ ᾄσμα. Καὶ εἶναι μὲν ἀξιοκατάκριτος, ἀλλὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν
τὸ ἐλαφρυντικὸν ὅτι, ὅταν ἀπώλεσε τὴν ἀσπίδα του, ἦτο μισθοφόρος,
ὅτι ὁ ἀγὼν ἐγένετο μεταξὺ μισθοφόρων καὶ βαρβάρων καὶ ὅτι διὰ τὴν
πατρίδα του ὅχι μόνον δὲν ἔγινε φυγὰς, ἀλλ' ἠγωνίσθη ἥρωϊκῶς καὶ
ἐθυσίασε καὶ τὴν ζωὴν του. Πάντως διὰ τὸν ἀστεῖσμόν του αὐτὸν ἀπε-
πέμφθη ἐκ Σπάρτης, ὅτε κάποτε μετέβη ἐκεῖ.

6 (2). Δὲν ὠφελοῦν οἱ θρηῖνοι.

α) κῆδεα θλίψεις, πένθη (τὸ κῆδος), ἀντικ. εἰς τὸ μεμφόμενος.—
στονόνετα συνοδευόμενα μὲ γόους, μὲ θρήνους.—μεμφόμενος κατα-
κρίνων, ἀποδοκιμάζων, (μὲ τὸ νὰ ἀποδοκιμάζῃ).—θαλίη συμπόσιον,
εὐωχία. (θαλῖης, θαλίαις, δοτ. τοπικὴ ἢ καὶ ὄργαν.).—τοίους τόσον
σπουδαίους (ἄνδρας).—κατὰ... ἔκλυσεν, κατέκλυσεν (τμήσεις) κα-
τεκάλυψεν.—οἰδαλέος ἐξωγκωμένος, πρησμένος.—ἀνῆκεστος ἀθε-
ράπευτος, ὀλέθριος, (ἀφόρητος).—τλημοσύνη καρτερία, ὑπομονή.—
ἐπὶ... ἔθηκεσαν, ἐπέθηκεσαν (τμήσεις).—φάρμακον, κατηγορμ.—ἐτρά-
πεδ', ἐτράπετο ὑποκ. τάδε, δηλ. αἱ δδύναι, τὰ κακά.—ἀναστένω
στενάζω μεγαλοφώνως, θρηγῶ.—αἱματόεν ἔλκος αἱματωμένη πληγὴ,
μεταφ. μεγάλη καταστροφή.—ἐξαῦτις δ' ἐτέρους ἐπαμείψεται (ὑποκ.
τὰ κακά)=μὲ τὴν σειράν των δὲ ἄλλους θὰ ἐπισκεφθοῦν.—τλήτε, (ἐξ

ἀχρήστου ἐνεστ. τλάω), = κάμετε ὑπομονήν, παρηγορηθῆτε. — γυναι-
κεῖον πένθος ἐξωτερικεῖς πένθους τοιαύτη, ὅποια ἀρμόζει εἰς
γυναῖκας.

β) Τὴν ἐλεγεῖαν ταύτην ἔγραψεν ὁ Ἀρχίλοχος διὰ τὰ θρηνησῆ μὲν
τὸν πνιγμὸν συμπολιτῶν του εἰς τι ναυάγιον, εἰς τὸ ὅποιον ἐπνίγη καὶ
ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρός του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ παρηγορήσῃ τὸν ἐν ἀρχῇ
τοῦ ποιήματος ἀναφερόμενον φίλον του Περικλῆν.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ

Μίμνερμος ὁ Κολοφώνιος ἐζήσε περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζ' αἰῶνος π.Χ.
Μέγα μέρος τῆς Ἰωνίας καὶ ἡ πατρίς του Κολοφὼν ὑπέκυψαν ὑπὸ τὸν
ζυγὸν τῶν Λυδῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ βασιλέως των Ἀλυάττου εἶχον
ἀποκτήσει μεγάλην δύναμιν. Ὁ Μίμνερμος προσεπάθησε τότε διὰ πολε-
μικῶν ἐλεγειῶν νὰ ἐμφυχύσῃ τοὺς συμπατριῶτας του ὑπενθυμίζων εἰς
αὐτοὺς τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς πατρίδος του. Ἀπὸ τὰς πολεμικὰς του
ἐλεγεῖας ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἔχομεν. Αἱ περισωθεῖσαι ἐλεγεῖαι
του ἀνήκουσαι εἰς τὴν συλλογὴν αὐτοῦ, ἡ ὅποια ἐκαλεῖτο «Ναννώ»,
ἐξυμνοῦν τὴν ὠραιότητα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, παριστάνουν τὸ φευγα-
λέον αὐτῆς, ἐκφράζουσιν τὴν λύπην διὰ τὸ γῆρας καὶ τὸν πόνον διὰ τὸν
θάνατον. Ἡ ποιησὶς του εἶναι καθαρῶς ὑποκειμενικὴ, ἀντικατοπτρίζει
ὅμως τὴν ἐποχὴν του, καθ' ἣν οἱ συμπατριῶται του ἐζήτουν ν' ἀναπλη-
ρῶσουν τὴν ἀπολεσθεῖσαν πολιτικὴν ἐλευθερίαν μὲ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ
τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς.

7 (1). Ἡ νεότης.

α) Στ. 1-8. οἶά τε ὅπως. — αἶψα εὐθύς. — αὐγῆσ(ι), δοτ. ὀργ.[×]
αὐγαὶ ἀκτῖνες. — ἵκελος ὁμοιος. — πηχύιος μικρὸς (ἴσον ὁ πῆχυς τῆς
χειρός). — εἰδότες οὔτε... μὴ γνωρίζοντες, μὴ δοκιμάσαντες (ἀκόμη),
ἄπειροι. — Κῆρες Μοῖραι. — τέλος γῆρας, περίφρασις = γῆρας, τὸ
βαθὺ γῆρας. — ἀργαλέος, πολύμοχθος, φρικτός. — μίνυνθα (ἐπίρρ.)
ἐπ' ὀλίγον· ἔχει θέσιν κτηρμ. εἰς τὸ καρπὸς ἥβης, ἀντὶ μινυνθά-
διος, ὀλιγοχρόνιος. — κίδναμαι, σκεδάννυμαι, ἐξαπλοῦμαι.

Στ. 9-16. αὐτὰρ ἐπὶν δὴ ἄλλ' ὅταν πλέον. — τέλος ὥρης,
περίφρασις = ὥρα ἡ ἡλικία. — παραμείβομαι παρέρχομαι. — τρυχοῦ-

μαι κατατρύχομαι, υποφέρω. — ἔργα ἀποτελέσματα. — ἐπιδεύομαι (ἰων.) = ἐπιδέομαι, στεροῦμαι. — ἰμείρω, ποθῶ.

β) Στ. 1. οἶά τε φύλλα σάν τὰ φύλλα, σάν τὰ ἄνθη· ἡ λέξις φύλλα με γενικώτερον νόημα : ἡ κατὰ τὴν ἀνοιξιν βλάστησις φύλλων, ἀνθέων κτλ.· πρβλ. καὶ Ἰλ. Ζ, 146-149 «οἷη περ φύλλων γενεὴ τοιήδε καὶ ἀνδρῶν» κτλ.

Στ. 5. Κῆρες μέλαιναι (οἱ μαῦρες Μοῖρες)· πρβλ. Καλλίνου, στ. 9.

Στ. 6. τέλος γήραος ἀργαλέου· ἡ μαύρη μοῖρα τοῦ γήρατος παραστέκει πλησίον τῶν νέων ὡς φρικτὴ ἀπειλή· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς ὥραιας νέας, ἡ ὁποία, ὅπως τὴν παριστάνει ὁ Γρυπάρης, εὐχεταὶ νὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος «σὲ ξανθοὺς κι ἄζάρωτους κροτάφους... γιατί με πόνο στὰ βαριά τὰ χρόνια, δίχως πόθο, δίχως ἀγάπη, ἀσπρόμαλλη ὁ νοῦς γριά με βλέπει...» («Φλόρα Μιράμπιλις»).

Στ. 7. ἡ δ' ἐτέρη θανάτῳ· ἐννοεῖ τὸν πρόωρον θάνατον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τέλος γήραος.

Στ. 14. παίδων ἰμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην· οἱ ἄτεκνοι φεύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον με πικρίαν διὰ τὸν ἀνεκπλήρωτον πόθον τοῦ νὰ ἴδουν καὶ νὰ χαροῦν τὰ παιδιὰ των : «Ἄν οἱ μαῦροι νὰ ζοῦμε ἄτεκνοι γέροι — ἐπρόσταξε αὐστηρὸ θέλημα θεοῦ — τὸ χέρι ἐνός τ' ἄλλου ἄς βαστάῃ τὸ χέρι — ὡς νὰ τ' ἀκούσῃ ἀναίσθητο καὶ κρῦο». Μακρορᾶς.

— Ποῖαι αἱ παρομοιωσεις, μεταφοραί, προσωποποιήσεις εἰς τὸ ποίημα; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀπαισιοδοξία τοῦ ποιητοῦ;

8 (2). Τὸ γήρας.

α) Στ. 1-8. χροίῃ, τὸ δέσμα· κατ' ἐπέκτασιν = τὸ σῶμα. — ἄσπετος ἀνέκφραστος (ἀνείπωτος), ἐδῶ : ἄφθονος (ἀπεριγράφτως πολὺς). — πτοιῶμαι (ἰων.) = πτοῦμαι, τρέμω. — ὀμηλικίης τῶν ὀμηλικῶν μου (δηλ. ὅλων τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν ἡλικίαν μου). — ὁμῶς ὁμοίως. — πλέον ὠφελεν εἶναι ἔπρεπε νὰ ἦτο μακροτέρως διαρκείας. — τιμῆσσα πολύτιμος. — ἀργαλέος, βλ. ἀνωτέρω στ. 6. — ἄτιμον ἀποχρυστικόν. — ὃ τ' (ὃ τε) τὸ ὁποῖον (ἐκτὸς τῶν ἄλλων κακῶν, τὰ ὁποῖα φέρει). — ἄγνωστος ἀγνώριστος. — ἀμφιχύνομαι ξεχειλίζω, ἀπλώνομαι.

β) Οἱ ἔξ πρῶτοι στίχοι τοῦ ἀποσπάσματος ἀποδίδονται κατὰ τινὰς ἐκδότας εἰς τὸν Θέογγιν, μεταγενέστερον τοῦ Μιμνέρμου.

Στ. 6. ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται· ἀπειλητικὸν τὸ γῆρας κρέμαται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῶν νέων ὡς ἄλλη δαμόκλειος σπάθη.

Στ. 8. ἀμφιχυθέν, μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ γέμισμα τῆς ὑδρίας· ὅπως βαθμιαίως τὸ νερὸ χυνόμενον ἐντὸς αὐτῆς ἀνέρχεται, ἕως ὅτου ξεχειλίζει καὶ περιχύνεται, ὁμοίως καὶ τὸ γῆρας ἔρχεται σιγὰ σιγὰ ἕως ὅτου ἀπλώνεται τελείως ἐπάνω μας.

— Ποία ἡ διαφορὰ τῆς ποιήσεως τοῦ Μιμνέρμου ἀπὸ τῆς τῶν Τυρταίου καὶ Καλλίνου;

ΣΟΛΩΝ

Ὁ μέγας νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν (639-559) π.[X., ὁ καταλεγόμενος μεταξὺ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πλὴν τῆς μεγάλης πολιτικῆς δράσεώς του, ἡσχολήθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔψαλλον τὰ ποιήματά του, ὅπως οἱ Σπαρτιαῖται τοὺς στίχους τοῦ Τυρταίου. Ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος εἶχε προγόνους συγγενεῖς τοῦ Σόλωνος, τὸν ἐγκωμιάζει ὡς ποιητὴν.

Ἐκ τῶν ἐλεγείων τοῦ Σόλωνος περίφημος εἶναι ἡ «Σαλαμῖς», διὰ τῆς ὁποίας ἐξήγειρε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀνάκτησιν τῆς «ἡμερτῆς» νήσου. Ἀτυχῶς ἐκ τῆς ἐλεγείας ταύτης μόνον ὀκτὼ στίχοι σώζονται. Μακρότερα ἀποσπάσματα ἔχομεν ἀπὸ τὰς «Ὑποθήκας εἰς Ἀθηναίους» καὶ τὰς «Ὑποθήκας εἰς ἑαυτόν», αἱ ὁποῖαι εἶναι πολιτικαὶ ἐλεγεῖαι, ἐκφράζουσαι τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Ἐπὶ πλεόν σώζονται καὶ ἀποσπάσματα ἄλλων ποιημάτων του.

9 (1). Σαλαμῖς.

α) **Στ. 1-2.** ἡμερτὸς περιπόθητος (ἡμεῖρω). — κόσμον ἐπέων (= ἐπῶν) κόσμημα ἐκ λόγων, ποιητικὸς λόγος. — ὦδῃν ἐπεξήγησις τοῦ κόσμον ἐπέων δηλαδὴ ἓνα ἄσμα. — ἀγορῇ ἀγόρευσις. — τίθεμαι θέτω ἐνώπιόν σας, προσφέρω.

Στ. 3-6. τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (ἐὰν δὲν ἀνακτηθῇ ἡ Σα-

λαμῖς).—φάτις φήμη.—Σαλαμιναφέτης (λέξις πεπλασμένη) ἀφέτης, προδότης τῆς Σαλαμῖνος.

Στ. 7-8. περὶ ὑπέρ.—ἴομεν, ὑποτ. βουλευτική = ἴωμεν.—ἀπωθοῦμαι, ἀπομακρύνω ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀποβάλλω, ἀποπλύνω.

β) Σχετικῶς μὲ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Πλούταρχος (Σόλων, 8) λέγει: «Ἐλεγεία δὲ κρύφα συνθεῖς καὶ μελετήσας (Σόλων), ὥστε λέγειν ἀπὸ στόματος, ἐξεπῆδησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄφνω πιλίδιον περιθέμενος· ὄχλου δὲ πολλοῦ συνδραμόντος ἀναβάς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον ἐν ᾧ δὴ διεξήλθε τὴν ἐλεγείαν, ἣς ἔστιν ἀρχή: «αὐτὸς κήρυξ κτλ.» (παραθέτει τοὺς δύο πρώτους στίχους). Τοῦτο τὸ ποίημα Σαλαμῖς ἐπιγέγραπται καὶ στίχων ἔστιν ἑκατὸν χαριέντως πεποιημένων». Πλὴν τῶν δύο πρώτων στίχων, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, διέσωσεν ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (I, 46) τοὺς στ. 3-8.

Στ. 2. κόσμων ἐπέων· ἀντὶ πεζῆς ἀγορεύσεως ἦλθον νὰ σᾶς ἀπαγγεῖλω περίκοσμον ὁμιλίαν (δηλ. ποίημα): οἱ ἀρχαῖοι τὴν ποίησιν ἐθεώρουν ὡς λόγον μετὰ κόσμου πεποιημένον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀπέριττον πεζὸν λόγον· σχετικῶς ὁ Ἰσοκράτης λέγει: «τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι».

Στ. 3. Φολέγανδρος καὶ Σίκινος· δύο μικραὶ καὶ ἄσημοι νῆσοι τῶν νοτίων Κυκλάδων, τὰς ὁποίας θὰ προετίμα ὡς πατρίδα του, λέγει ὁ ποιητής, ἀντὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν αὐταὶ δὲν ἀνέκτων τὴν Σαλαμίνα.

Στ. 6. Σαλαμιναφέτης, Σαλαμινοπροδότης. Ἡ δημιουργία νέων λέξεων διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς συνθέσεως εἶναι προνόμιον τῆς ἐλληνικῆς ποιήσεως, ἀποδεικνύει δὲ τὸ εὐπλαστον καὶ τὴν ζωτικότητα τῆς γλώσσης μας ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι σήμερον. Σχετικῶς ὁ ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν ἀρχαίαν (ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν νέαν) ἐλληνικὴν ποίησιν Σ. Μενάρδος, παρατηρεῖ: «τὸ θαυμασιώτερον εἶναι ἢ διὰ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν πάντων τῶν αἰώνων, ἐνδόξων καὶ ἀδόξων, μεγάλων ὡν καὶ ἀνωνύμων, διατήρησις τοῦ συνθετικοῦ χαρίσματος, τοῦ προνομίου τούτου τῆς μητρικῆς μας γλώσσης».

Στ. 6. χαλεπὸν τ' αἰσχος ἀπωσόμενοι· οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι συνοψίζοντες τὸ ὅλον νόημα, πιθανώτατα εἶναι τὸ τέλος τῆς ἐλεγείας, ἣ ὁποία συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἄρουν

τὸν περὶ Σαλαμῖνος περιοριστικὸν νόμον, ν' ἀναλάβουν τὴν ἐκστρατείαν καὶ ν' ἀποπλύνουν τὸ «χαλεπὸν αἶσχος» (600 π.Χ.).

10 (2). Ὑποθήκαι εἰς Ἀθηναίους.

α) Στ. 1-4. κατὰ... αἶσαν καὶ... φρένας· αἶσα μοῖρα, θεία θέλησις.— τοίῃ μεγάλθυμος τόσον μεγαλόψυχος.— ἐπίσκοπος προστάτης.— ὀβριμοπάτρη ἰσχυροῦ πατρὸς θυγάτηρ.— ὕπερθεν τῆς πόλεως.

Στ. 5-16. αὐτοὶ δὲ ἄλλ' αὐτοὶ (οἱ πολῖται)· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θεῖαν θέλησιν.— ἀφραδίῃσιν (ἀ - φράζομαι) ἀπερισκεψία, ἀνοησία (δοτ. ὀργ.).— χρήμασι ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ χρῆμα, ὑπὸ πλεονεξίας.— ἡγεμόνες τοῦ δήμου οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δημοκρ. κόμματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀστούς.— οἷσιν, ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀστούς καὶ εἰς τοὺς ἡγεμόνας.— ἐτοῖμον (ἐστίν) εἶναι ἀναπότρεπτον.— ὕβρις ἀλαζονεία, ἀδιαλλαξία.— κατέχω συγκρατῶ.— κόρος ἡ μέχρι κόρου ἱκανοποίησις, ἀκόρεστοι ἀξιώσεις.— κοσμῶ διεξάγω κοσμίως.— δαιτὸς εὐφροσύνη εὐφρόσυνα συμπόσια.— ἀδίκους' ἐργμασι πειθόμενοι κινούμενοι, παρασυρόμενοι εἰς ἄδικα ἔργα.— κτέανον κτῆμα (καὶ κτέαρ).— ἐφ' ἀρπαγῇ (δηλοῖ σκοπὸν) πρὸς ἀρπαγὴν, μὲ ἀρπακτικὰς διαθέσεις.— φυλάσσομαι φοβοῦμαι, σέβομαι.— θέμεθλα θεμέλια, βάσεις, θεσμοί.— τῷ χρόνῳ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου.— πάντως ἐξ ἅπαντος (τῷ χρόνῳ πάντως=βραδέως, ἄλλ' ἀσφαλῶς).— ἦλυθε, γνῶμ. ἀόρ.— ἀποτίνομαι ἐκδικοῦμαι, τιμωρῶ.

Στ. 17-22. τοῦτο, δηλ. τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθέν, ἡ διαγωγὴ μας.— ἔρχεται ἐπέρχεται.— ἔλκος (κτγρμ.) ὡς πληγὴ, ὡς συμφορά.— ἄφυκτος ἀφευκτος, ἀναπόφευκτος.— ἦλυθε (γνῶμ. ἀόρ.)=συνήθως μία τοιαύτη πόλις περιπίπτει.— εὐδοντα ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ὄντα, ἀποκοιμισμένον.— ἐπεγείρω ἀφυπνίζω, προκαλῶ.— ὤλεσεν, γνῶμ. ἀόρ.— πολλῶν ἐρατὴν ἡλικίαν πολλοὺς εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των.— ἐκ δυσμενέων, ποιητ. αἴτιον· δυσμενέες οἱ παλαιόντες πρὸς ἀλλήλους ἐσωτερικοὶ ἀντίπαλοι.— πολυήρατος πολυπόθητος.— τρύχομαι κατατρύχομαι, φθείρομαι.— ἐν συνόδοις, ἐμπρόθ. δοτ. ὀργαν. (σύνοδος=πολιτικὸς σύλλογος).— φίλαις, παρὰθ. εἰς τὸ συνόδοις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀγαπηταί.— τοῖς' ἀδικοῦσι=τοῖς φαύλοις.

Στ. 23 - 30. ἐν δήμῳ = ἐν τῇ πόλει. — στρέφομαι, στροβιλιζομαι. — πενιχρός, πένης, πτωχός. — πραθέντες, τοῦ πιπράσκω πωλῶ (πωληθέντες ὡς δοῦλοι ἕνεκα χρεῶν). — αἰκέλιος (α (στερ.) εἰκελος), ἀνάρμοστος, ἐπονείδιστος. — στυγνὸς μισητός. — δημόσιον κακὸν τὸ γενικὸν κακὸν τῆς πόλεως. — ἔρχεται οἴκαδε ἐκάστῳ (δοτ. ἀντιχαρ.) εἰσχωρεῖ ἀπειλητικὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάστου πολίτου. — αὔλαιοι θύραι αἱ πρὸς τὴν αὐλὴν θύραι, ἡ ἐξώθυρα. — οὐκ ἐθέλουσι δὲν δύνανται. — ἔχω συγκρατῶ, ἐμποδίζω. — ὑπέρθυρον, γνωμ. ἄορ. τοῦ ὑπερθρώσκω ὑπερπηδῶ. — ἔρκος φράκτης. — εὔρε (γνωμ. ἄορ.) τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ. — εἰ καὶ... ἦ = καὶ ἐὰν ἦ. — φεύγων προσπαθῶν νὰ ἀποφύγῃ τὸ κακόν, δηλ. νὰ κρυφθῇ. — μυχὸς τὸ ἐνδότετον, τὸ βάθος.

Στ. 31 - 40. δυσνομία κακὴ διοικήσις. — ἄρτιος ἀρμονικός. — πέδα δεσμὰ περὶ τοὺς πόδας. — τραχέα τὰς τραχύτητας. — κόρος, βλ. στ. 9. — ἀμαυρῶ ταπεινῶν. — αὐαίνω ξηραίνω. — ἄτη ἀπάτη, ἀμάρτημα. — φυόμενα (μτχ. χρον.) μόλις φυτρώνουν. — εὐθύνω ἱσάζω, ἐπανορθώνω. — δίκας σκολιάς τὰς στρεψοδικίας (σκολιὸς = στραδός, λοξός· ἀντίθ. τοῦ εὐθύς). — ἀργαλέος ὀλέθριος. — χόλος ὀργή. — ὑπ' αὐτῆς, δηλ. τῆς εὐνομίας. — πινυτὸς (πνέω) συνετός.

β) Ἡ ἐλεγεῖα ἐποιήθη εἰς ἐποχὴν δεινῶν στάσεων, καθ' ἃς οἱ μὲν εὐπατρίδαι ἐζήτουν νὰ κρατήσουν τὴν ἀπόλυτον κυριότητα τῆς γῆς καὶ τῆς πολιτείας, οἱ δὲ δημαγωγοὶ μὲ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις ἐχρησιμοποιοῦν τὸν καταθλιβόμενον δῆμον, διὰ νὰ γίνουν τύραννοι. — Πιθανῶς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος, διότι ἡ πρώτη πρότασις ἔχει τὸν σύνδεσμον δέ.

Στ. 4. Παλλὰς Ἀθηναίη χειρὰς ὑπερθεῖν ἔχει τὰς χειρὰς τῆς κρατεῖ ὑπεράνω τῆς πόλεως, σκέπει καὶ προστατεύει τὴν πόλιν. Αἱ Ἀθῆναι εἶχον τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ ὁποία ἐλατρεύετο ὡς Πολιάς καὶ Πολιοῦχος, ἀφ' ἧς ἐνίκησε τὸν Ποσειδῶνα εἰς τὴν περὶ τῆς πόλεως ἔριν.

Στ. 14. σεμνὰ θεμέλια Δίκης· τὰ σεβαστὰ θεμέλια τῆς Δικαιοσύνης, αἱ ἀρχαὶ τοῦ Δικαίου. Ἡ Δίκη εἶναι προσωποποιία τῆς δικαιοσύνης καὶ μαζὶ μὲ τὴν Εὐνομίαν καὶ τὴν Εἰρήνην ἐσχημάτιζον

ἀδελφικὴν τριάδα, ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἀδελφαί των, αἱ Μοῖραι, ἀπετέλουν ἄλλο ἀδελφικὸν σύμπλεγμα.

Στ. 15. ἡ σιγῶσα σύννοιδε· «ἔστι Δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πανθ' ὄρᾳ».

Στ. 25. πρᾶθέντες· πολλοὶ πένητες μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των πρὸς τοὺς εὐπατρίδας ἐπωλοῦντο μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ὡς δοῦλοι, διότι εἶχον δανεισθῇ «ἐπὶ σώματι»· τοῦτο τὸ κακὸν ἐθεράπευσεν ὁ Σόλων μὲ τὴν σεισάχθειαν.

—Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς παρούσης ἐλεγείας; Συγκρίνατε τὰ ὁλέθρια ἀποτελέσματα τῆς «δυσνομίας», στ. 17-30, πρὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς «εὐνομίας» στ. 33-40.

11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτόν.

α) **Στ. 1-2.** ἀγλαὸς λαμπρὸς (ἐκ τοῦ ἀγάλλω, ἄγαλμα).—κλύω ἀκούω, εἰσακούω.

Στ. 3-6. ὄλβος πλοῦτος.—πρὸς τινος ἐκ μέρους κάποιου.—δόξα ὑπόληψις.—εἶναι (ἐγν. ὑποκ. μὲ), ἐκ τοῦ δότε.—γλυκὺν ὦδε, τόσο γλυκὺς, πολὺ γλυκὺς.—αἰδοῖος, σεβαστός.

Στ. 7-16. ἰμείρω ποθῶ.—πεπᾶσθαι, τοῦ πάομαι κτῶμαι.—ἦλθε, γνωμ. ἄρρ.—πλοῦτον, καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ ἀναφορ. ὄν ἀντὶ πλοῦτος.—παραγίγνεται παραμένει.—ἔμπεδος σταθερός.—νεάτος νεώτατος, κατώτατος. «ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφὴν», (παροϊμιακὴ φρ.) ἀπὸ κάτω ἕως ἐπάνω, ὁλόκληρος.—μετίωσιν, τοῦ μετέρχομαι ἐπιδιώκω.—ὕψ' ὕβριος (τροπ.) ὕδριστικῶς, ἀδίκως.—οὐ κατὰ κόσμον ἀκόσμως, ὅχι ὅπως πρέπει.—ἀδίκους' ἔργμασι πειθόμενος, βλ. ἀνωτέρω στ. 11.—οὐκ ἐθέλων (κατὰ προσωποπ.) βιαίως.—ἀναμίσγεται ἔρχεται ἀνάμεσα, ἐκσπᾷ.—ἄτη συμφορά.—ἀρχὴ δέ, δηλ. τῆς ἄτης.—ἐξ ὀλίγου ἀπὸ κάτι μικρόν.—φλαῦρος ἀσήμαντος.—ἀνιερῇ τελευτᾷ, λαμβάνει ὀδυνηρὸν τέλος.—δὴν ἐπὶ μακρόν (diu).—ὕβριος ἔργα· ὕβρις ἀδικία.

Στ. 17-32. ἐφορᾷ τέλος ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ὧν τῶν πραγμάτων, ρυθμίζει τὰ πάντα.—ὥστε ὅπως (ἢ ἀπόδοσις τῆς παρομοιώσεως εὐρίσκεται εἰς στ. 25).—ἐξαπίνης, εἰς τὸ διεσκέδασε (γνωμ. ἄρρ.).—ἡρινὸς ἁρινός.—ἀτρεύετο ἀκαταπόνητος.—κάτα...

δηώσας κατερηνώσας.—**πυροφόρος** σιτοφόρος (ἡ φέρουσα πυροῦς=σίτους).—**ἔδος** ἔδρα.—**αἰπὺς** ὑψηλός (**αἰπὺν οὐρανόν**, παράθεσις εἰς τὸ ἔδος).—**ἔθηκεν** ἰδεῖν ἔκαμε νὰ ἴδωμεν.—**ἡέλιιο μένος** (περίφρασις).—**ἥλιος**.—**πίων** εὐφορος.—**ἀτὰρ=δέ**.—**τοιαύτη**, ἐδῶ ἡ ἀπόδοσις τῆς παρομοιωσεως.—**τίσις** τιμωρία, ἐκδίκησις.—**οὐδὲ=ἀλλ' οὐ**.—**ἐφ' ἐκάστω** (οὐδ.) διὰ κάθε (κακὸν) ἔργον.—**ὀξύχολος** ὀξύθυμος.—**διαμπερὲς** (ἐκ τοῦ διὰ-ἀνὰ-πέρας) πέρα ἕως πέρα, ἕως τὸ τέλος· ἐδῶ ἐπιτείνει τὸ αἰεῖ.—**ἀλιτροὺς** ἀμαρτωλούς, ἄδικος (ἐκ τοῦ ἀλιταίνω, ἀμαρτάνω).—**ἐξεφάνη**, γνωμ. ἄορ.—**αὐτοὶ** (κτγμ. προσδ.) αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.—**κίχη** τοῦ κυχάνω καταφθάνω.—**μοῖρα θεῶν** ἡ ἐκ τῶν θεῶν τιμωρία.—**ἤλυθεν αὐτῖς** ἐπανέρχεται (ἡ μοῖρα θεῶν).—**ἀναίτιος** ἀθῶος.—**γένος ἐξοπίσω** οἱ ἀπόγονοι.

β) Στ. 1. Μνημοσύνη· θεὰ τῆς μνήμης, μήτηρ τῶν Μουσῶν (πρβλ. Ἑσιόδ. Θεογ. 52). Ἡ Μνημοσύνη ἐκπροσωπεῖ τὴν μνήμην, ἀπαραίτητον ὄργανον τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ἔσματος πρὸ τῆς εὐρέσεως τῆς γραφῆς.

Στ. 2. Μοῦσαι. Ἡ ἐπὶ κλησις τῶν Μουσῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ποιημάτων ἦτο συνήθης, διότι ἐξ αὐτῶν ἐζήτουν οἱ ποιηταὶ τὴν ἔμπνευσιν (πρβλ. τοὺς πρώτους στίχους τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ τῆς Ἰλιάδος). Κατὰ τὴν «Θεογονίαν» αἱ Μοῦσαι ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν καὶ ὠνομάζοντο: Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη. Ἐκάστη τούτων ἐξεπροσώπει μίαν πνευματικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν ἐκδήλωσιν, σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὀνόματός της.—**Πιερίδες**· ὠνομάσθησαν οὕτω ἐκ τῆς Πιερίας (χωρὰς πρὸς Β. τοῦ Ὀλύμπου), ὅπου ἰδιαίτερώς ἐλατρεύοντο.

Στ. 5. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν τότε ἠθικὴν ἀντίληψιν, ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ εἶναι καλὸς πρὸς τοὺς φίλους καὶ κακὸς πρὸς τοὺς ἐχθρούς. (Ποίαν γνώμην εἶχεν ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ ἀνταδικεῖν, ὅπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὸν «Κρίτων»· Τί ἐδίδαξεν ὁ Ἰ. Χριστὸς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς μας πρὸς τοὺς ἐχθρούς;).

Στ. 18-25. Εἰς τοὺς στίχους τούτους παρομοιοῦται ἡ ἐκ τοῦ θεοῦ προερχομένη τιμωρία τῶν ἀδίκων πρὸς ἐαρινὴν θύελλαν. Αὕτη συνήθως εἶναι ὁρμητικὴ καὶ αἰφνιδια, ἐπέρχεται δὲ ἀνυπόπτως εἰς ἐποχὴν ἀν-

θήσεως καὶ εὐτυχίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου. (Ποῖται αἱ ὁμοιότητες μὲ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον;)

Στ. 27. αἰεὶ δ' οὐ ἐλέληθε διαμπερές· καὶ ἡμεῖς λέγομεν :
«Ὁ Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ».

Στ. 31. ἀνάιτιοι ἔργα τίνουσιν ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω· δηλ. «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα». Ἡ ἀντίληψις αὐτῇ περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἀπογόνων δι' ἀμαρτήματα, διὰ τὰ ὅποια οὗτοι εἶναι «ἀνάιτιοι», ἡτὸ γενικὴ εἰς τοὺς ἀρχαίους λαούς· ἄλλωστε ἡ ἐπιστήμη καὶ σήμερον παραδέχεται τὴν λεγομένην κληρονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀπογόνων· (ἡ εὐθύνη ἄρα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς πράξεις του ἐπεκτείνεται οὕτω σοβαρῶς, διότι βαρύνουν ὅχι μόνον ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους).

—Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σόλωνος;

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

Ὁ Ξενοφάνης ἐγεννήθη περὶ τὸ 580 π.Χ. εἰς τὴν Κολοφῶνα. Ἐφημίσθη διὰ τὴν μεγάλην πολυμαθειάν του. Ἦτο φιλόσοφος καὶ ποιητής. Περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα ἐψάλλε τὰ ποιήματά του, διὰ τῶν ὁποίων ἐκήρυττε θαρραλέως νέας ἰδέας καὶ κατεφέρετο ἐναντίον τῆς πολυθεΐας. Τέλος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἑλέαν τῆς κάτω Ἰταλίας, ὅπου ἱδρύσε τὴν περίφημον Ἑλεατικὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, ἐκ τούτου δὲ ἐπωνομάσθη Ἑλεάτης. Ἀπέθανεν ἐκεῖ εἰς βαθὺ γῆρας περὶ τὸ 484. Αἱ ἰδέαι τοῦ Ξενοφάνους, τολμηραὶ διὰ τὴν ἐποχὴν του, δεικνύουν τὸ ἔξοχον πνεῦμά του. Δὲν ἐπεδοκίμαζεν ὅσα περὶ θεῶν ἔγραψαν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος. Ἐκήρυττεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἷς, ἀγέννητος, ἀκίνητος, ὅχι ἀνθρωποειδής, τέλειος, τὰ πάντα διὰ τοῦ νοῦ κυδερῶν.

Ἐγράψε διδακτικὸν ἔπος «Περὶ φύσεως» καὶ ἐλεγείας, τῶν ὁποίων ἐσώθησαν ἀποσπάσματα.

12. Συμπόσιον.

α) **Στ. 1-12.** γάρ, ἐδῶ : ὄντως, ἀληθῶς (αἰτιολογεῖ τὰ κατωτέρω, στ. 13).—δὴ πλέον.—ζάπεδον δάπεδον.—ἡ κύλιξ τὸ ποτήριον.—ἀμφιτιθεῖ περιβάλλει.—ἄλλος δηλ. παῖς, δοῦλος.—ὁ δ' ἄλλος δὲ πάλιν.—παρατείνω προσφέρω (κατὰ σειράν).—φιάλη πλατὺ καὶ

ἀδαθὲς ποτήριον.—**κρατήρ** (κρατήρ) εὐρύχωρον ἄγγειον (ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγίνετο ἡ μεῖξις τοῦ οἴνου μετὰ τοῦ ὕδατος).—**μεστὸς εὐφροσύνης** (μεταφορικῶς) ἀκένωτος πηγὴ εὐθυμίας.—**ἔστηκε ἵσταται ἀναμένων, προκλητικὸς**.—**ἄλλος δ' οἶνος**, ἐκτὸς τοῦ ἐν τῇ κρατῆρι.—**προδώσειν**· δηλ. εἶναι ἀρκετὸς, ὥστε δὲν θὰ προδώσῃ τοὺς συμπτώτας ἐγκαταλείπων αὐτοὺς: ὁ ὁποῖος διαλαλεῖ ὅτι δὲν θὰ ἐξαντληθῇ.—**μείλιχος γλυκύς**.—**κέραμος πήλινον ἄγγειον**.—**ἄνθος ὁσδόμενος ἀναδίδων ὁσμὴν ἄνθους**.—**ἐν μέσοισι** (ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ εὐρισκομένου) εἰς τὸ μέσον ἡμῶν.—**ἴησιν ἀναπέμπει**.—**παράκεινται** ἔχουν παρατεθῇ.—**γεγραρὸς σεβαστὸς, μεγαλοπρεπής**.—**ἀχθομένη κατάφορτος**.—**πίων παχύς, πυκνός**.—**ἄν=ἀνά**.—**πάντη πρὸς ἑλὰς τὰς πλευράς**.—**πεπύκασται**, τοῦ πυκάζομαι ἔχω πυκνὸν κάλυμμα, σκεπάζομαι.—**μολπὴ τραγοῦδι καὶ χορὸς**.—**θαλίη εὐθυμία**.—**ἀμφὶς δόλγυρα**.—**ἔχει κατέχει**, ἐπικρατεῖ.

Στ. 13-24. εὐφημος μῦθος εὐσεβὴς μυθολογικὴ διήγησις.—**καθαρὸς λόγος ἐνάρετος, ἠθικὴ ἱστορικὴ διήγησις**.—**σπεῖσαντας**, τοῦ σπένδομαι, προσφέρω σπονδὰς.—**εὐχομαι προσεύχομαι, ζητῶ δι' εὐχῆς**.—**πρήσσειν πράττειν**.—**ταῦτα=τοῦτο**, δηλ. τὸ εὐξασθαι...—**ὦν=οὖν**· ἐδῶ: ὄντως, ἀληθῶς.—**προχειρότερον** τὸ πρῶτον καθήκον.—**οὐχ ὕβρις (ἐστὶ) πίνειν** δὲν εἶναι κακὸν γὰρ πίνης (τόσον).—**ὁπόσον κέν...** ἀφίκαιο ὅσον ἀρκεῖ διὰ γὰρ δύνασαι γὰρ φθάσης.—**ἔχων πιωμένος**.—**πρόπολος θεράπων, ὑπρέτης**.—**μὴ πάνυ γηραλέος (ὦν)** ἐὰν δὲν εἴσαι πολὺ γέρων.—**αἰνεῖν**, (ἐκ τοῦ χρῆ) ὑποκ. **τινά, σέ**.—**ἐσθλὰ ἀναφαίνει=ἐσθλοὺς λόγους ἀναφαίνει** ὁμιλεῖ καλὰ.—**πιὼν** (ἐγνατιωμ. **μτχ.**) ἄν καὶ πιωμένος.—**ὥς οἱ μνημοσύνη (ἐστὶν)**, ἐπεξήγησις (τοῦ ἐσθλὰ ἀναφαίνει)=**ὅτι μέμνηται (τῆς ἀρετῆς)**.—**καὶ πόνος (ἐστὶν) ἀμφ' ἀρετῆς καὶ ἐργάζεται δι' αὐτήν**.—**διέπω διηγούμεναι**.—**τῶν προτέρων**, ἐγγ. ποιητῶν.—**σφενδανὸς σφοδρὸς, βίαιος**.—**χρηστὸν χρήσιμον, ὠφέλιμον**.—**ἀγαθὸν (ἐστι) ἔχειν (τινὰ) αἰὲν προμηθεῖην θεῶν**· ἔχω προμηθεῖην, ἔχω πρόνοιαν, σέδομαι.

β) Τὴν ἐλεγείαν του ψάλλει ὁ ποιητής, καθ' ὃν χρόνον ἐτοιμάζεται τὸ συμπόσιον (ὁ πότος). Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπεσύροντο τὰ φαγητά, ἐκαθάρizετο ἡ τράπεζα καὶ τὸ δάπεδον, οἱ δὲ κεκλημένοι ἐπλυνον τὰς χει-

ρας καὶ ἐστεφανώνοντο, ἐνῷ οἱ δοῦλοι ἔφερον τὸν οἶνον, τὰ ποτήρια καὶ τὰ ἐπιδόρπια. Τότε εἰς τῶν συμποτῶν ὠρίζετο ὡς ἀρχηγὸς τοῦ συμποσίου, καλούμενος βασιλεὺς ἢ συμποσιάρχης. Ἀφοῦ δὲ ἐγίνετο ἡ σπονδὴ ὑπὸ τῶν δαιτυμόνων, ὁ συμποσιάρχης ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τοῦ συμποσίου, διηύθυνεν αὐτὸ καὶ ἐφρόντιζε νὰ κρατῇται καλὴ διάθεσις μὲ ποικίλας παιδιὰς, συζητήσεις, ἄσματα, μουσικὴν, χοροὺς κτλ. Εἰς τοιοῦτον συμπόσιον, ἐνῷ ἐτελοῦντο εἰσέτι αἱ ἐτοιμασίαι, ὁ ποιητὴς ψάλλει τοὺς στίχους τοῦ διδάσκων πῶς πρέπει οἱ «εὐφρονεῖς ἄνδρες» νὰ τελοῦν τὰ συμπόσια.

Στ. 2. πλεκτοὺς στεφάνους· συνήθιζον οἱ ἀρχαῖοι νὰ στεφανώνωνται εἰς τὰ συμπόσια μὲ στεφάνους μύρτων καὶ ῥόδων, διότι τὸ συμπόσιον ἐθεωρεῖτο ἱερὰ τελετὴ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διονύσου.

Στ. 3. εὐῶδες μῦρον· συνήθιζον ἀκόμη ν' ἀλείφονται πρὸ τοῦ συμποσίου μὲ μῦρον.—**ἐν φιάλῃ·** φιάλη ἦτο ἀγγεῖον ἀνοικτόν, βαθὺ καὶ στρογγύλον μὲ δύο λαβὰς.

Στ. 4. κρητῆρ· μέγα ἀγγεῖον ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνεμείγνουν οἶνον καὶ ὕδωρ, ἐκείθεν δὲ ἤντλουν καὶ ἔπινον· ὡς κρατῆρα οἱ πενήστεροι μετεχειρίζοντο τὸ κισσύδιον (γαδάθα, καρδάρα)· ἡ ἀνάμειξις τοῦ οἴνου ἐγίνετο μὲ διπλασίαν ἢ τριπλασίαν ποσότητα ὕδατος.

Στ. 9. γεραρὴ τράπεζα· νοεῖται ἢ μετὰ τὸ δεῖπνον συμποσ' ἀκὴ τράπεζα, ἢ δευτέρα καλουμένη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτίθεντο τὰ ἐπιδόρπια («ἄρτοι ξανθοί, τυρός, μέλι» κ.ἄ.).

Στ. 11. βωμός, ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης κείμενος.

Στ. 13. θεόν· καθ' ἐνικὸν («εἰς Θεὸς μέγιστος»).

Στ. 14. εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις· δηλ. ὅχι μὲ βλασφήμους μύθους καὶ λόγους περὶ μαχῶν μεταξὺ Τιτάνων, Γιγάντων, Κενταύρων κτλ., ὡς ἐξηγεῖ κατωτέρω εἰς στ. 21 - 22.

Στ. 15. σπείσαντας δέ..., ἡ σπονδὴ ἐγίνετο δι' ἀκράτου οἴνου χυνομένου εἰς τὰς φλόγας τοῦ βωμοῦ.

Στ. 18. οἴκαδ' ἄνευ προπόλου· τὸ νὰ μεταβῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ συμπόσιον εἰς τὴν οἰκίαν του, χωρὶς νὰ ἔχη ἀνάγκην νὰ ὑποδαστάζεται

ὑπὸ ὑπηρέτου, ἐθεωρεῖτο δεῖγμα σωφροσύνης· μόνον εἰς τοὺς γέροντας ἐπετρέπετο ἢ χρῆσις ὑπηρέτου.

Στ. 21. Τιτᾶνες, Γίγαντες. Οὗτοι κατὰ τὴν παλαιὰν μυθολογίαν ἦσαν ῥωμαλέα, πελώρια καὶ πανίσχυρα ὄντα κινήσαντα συνεχεῖς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου, τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐπουρανίων θεῶν. Προφανῶς διὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων ὑπεδηλοῦντο αἱ βίαιαι καὶ ἀκαταδάμαστοι φυσικαὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἐπάλαιον διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ μετάπλασιν τοῦ κόσμου. Αἱ γιγαντομαχίαι καὶ τιτανομαχίαι ἦσαν προσφιλῆ θέματα τῆς ποιήσεως, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς. Ὁ Ξενοφάνης ὅμως δὲν ἐπιδοκιμάζει τὴν εἰς τὰ συμπτώσια ἐξιστόρησιν τοιούτων μαχῶν καὶ ἐπαναστάσεων μεταξὺ τῶν θεῶν καὶ θεωρεῖ ἀσεβῆ τὴν πίστιν εἰς τοιούτους μύθους.

Στ. 22. Κένταυροι. Οὗτοι ἦσαν ἄγριος Θεσσαλικὸς λαὸς οἰκῶν περὶ τὸ Πήλιον καὶ τὴν Ὀσσαν, ἔμπειρος εἰς τὴν ἵππασίαν, δι' ὃ ἐφανατάζοντο αὐτοὺς ὡς ἵππους μὲν κάτω, ἄνδρας δὲ ἄνω. Ὁ Ξενοφάνης θεωρεῖ ἐπίσης ἀνάξιον σωφρόνων ἀνδρῶν τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἀγρίων πράξεων ἐνδὲς τοιούτου λαοῦ.

—*Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ξενοφάνους; Ποῖον πνεῦμα τὸν διέπει ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ὥρας ἐνὸς εὐθύμου συμποσίου;*

ΘΕΟΓΝΙΣ

Θεόγνης ὁ Μεγαρεὺς (550-500 π.Χ.) θεωρεῖται κατ' ἐξοχὴν γνωμικὸς ποιητής, διότι αἱ ἐλεγείαι του περιέχουν ἐν ἀφθονίᾳ γνώμας πολιτικὰς καὶ ἠθικὰς. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του καὶ ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἐκλυδωνίζοντο ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν μεταξὺ τῶν εὐπατριδῶν καὶ τοῦ δήμου. Ὁ Θεόγνης εἶχεν ἀναμειχθῆ ζωηρῶς εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀνταγωνισμοὺς ταχθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ μετὰ πάθους ἀποκρούσας τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δήμου, τὸν ὁποῖον ἐδίλεπε νὰ φέρεται καὶ νὰ ἄγεται ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν. Ἐπικρατήσαντος τοῦ δήμου, ἐξωρίσθη καὶ ἐπὶ μακρὸν περιεπλανήθη μακρὰν τῆς πατρίδος του. Βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑποκούψας εἰς τὸ νέον καθεστῶς. Δὲν ἔπαυσεν ὅμως νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ ἀριστοκρατικά του φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἐκφράζονται τολμηρῶς εἰς τὰς ἐλεγείας του. Παρ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ πολλοὶ στίχοι του διδάσκουν τὴν ἀρετὴν, ἀνεγινώ-

σκοντο παρὰ πάντων καὶ βραδύτερον εἰσῆχθησαν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκ τῶν ἐλεγείων του σφίζονται 1400 σχεδὸν στίχοι. Εἶναι ὅμως οὗτοι ἄθροισμα διαφόρων ἀποσπασμάτων χωρὶς ἐσωτερικὴν συνοχήν. Οἱ περισσότεροι τούτων ἀπευθύνονται πρὸς Κύρνον Πολυπαῖδην, ἀριστοκρατικὸν νέον Μεγαρέα, τὸν ὁποῖον ὁ ποιητὴς ὡς πατὴρ διδάσκων ζητεῖ νὰ καταστήσῃ ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἀντίληψιν.

13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα.

α) Στ. 1-4. ὦ ἄνα, κλητ. τοῦ ἄναξ. — σεῖο = σοῦ. — κλυθι, προστ. τοῦ κλύω, εἰσακούω.

Στ. 5-10. πότνια σεβαστή. — ῥαδινηὴς χερσὶν (δοτ. ὀργ.)· ῥαδινὸς εὐλύγιστος, κομψός. — τροχοειδὴς στρογγυλός. — ἀπειρεσίη κυκλική. — ἀμβρόσιος θεῖος. — γήθησε, τοῦ γηθέω, χαίρω. — ἡ ἄλς (γεν. τῆς ἁλὸς) ἡ θάλασσα· (ἐνῶ ὁ ἄλς τὸ ἁλάτι). — πολιοὺς ὑπόλευκος.

β) Στ. 1. Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις ἦσαν δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ὅπως ὁ Ἀπόλλων εἶναι ὁ Φοῖβος (ὁ λάμπων) οὕτω καὶ ἡ ἀδελφή του εἶναι ἡ Φοῖβη (ἡ λάμπουσα). Συμβολίζουν τὸ οὐράνιον φῶς, ὁ μὲν ἀδελφὸς ὡς ἥλιος, αὐτὴ δὲ ὡς σελήνη. Διὰ τὴν γέννησίν των μυθολογεῖται, ὅτι ἡ Λητώ καταληφθεῖσα ὑπὸ ὠδίνων ἦλθεν εἰς Δῆλον καὶ κρατηθεῖσα ἀπὸ τὸν ἱερὸν φοῖνικα ἐγέννησε τὰ δύο τέκνα της παρὰ τὴν στρογγυλὴν λίμνην, ΒΑ τοῦ ἐν Δῆλῳ ἱεροῦ. Ὁ Ἀπόλλων ἦτο ὁ προστάτης τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς (κιθαρωδός, Μουσηγέτης). Διὰ τοῦτο ἐδῶ ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειάν του.

Στ. 5. Φοῖβε· ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος σημαῖνον τὸν λάμποντα, τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάος, φόος, φῶς).

Στ. 8. Δῆλος ἀπειρεσίη· ὀνομάζεται ἀπειρεσίη, ὡς μὴ ἔχουσα πέρατα, διότι εἶναι κυκλική.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

14 (2) I. Οὐδὲν φίλτερον πάτρης.

α) Στ. 1-6. Εὐρώτα (γενικὴ δωρ.). — δονακοτρόφος ὁ τρέφων δόνακας (καλάμους). — ἐφίλευν (ἰων.) = ἐφίλουν· φιλέω φιλοξενῶ. —

ἐπέρχομαι ἐπισκέπτομαι. — οὔτις μοι τέρψις... ἐκείνων (γεν. ὑποκειμ.) καθόλου δὲν μὲ ἔτερπον αἱ περιποιήσεις ἐκείναι. — οὕτως φίλτερον τόσον πολὺ ἀγαπητόν. — ἄρ(α) ἀληθῶς λοιπόν.

β) Στ. 1. ἦλθον... ἀγλαὸν ἄστν. Κατὰ τὸν πλάνητα βίον τοῦ ἐξορίστου ὁ Θεόγνις περιῆλθε πολλοὺς τόπους (ἐδῶ ἀναφέρει τὴν Σικελίαν, τὴν Εὐβοίαν, τὴν Σπάρτην). Εἶδεν ἐκεῖ ὥραια καὶ εὐχάριστα πράγματα, εὔρε φιλοξενίαν κτλ. Ἀλλ' ὅμως ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ ἐπέτα πρὸς τὴν πατρίδα του. Ὁ Κάλβος ἐκφράζει παρόμοια συναισθήματα εἰς τὸν «Φιλόπατριν», ὅταν λέγῃ διὰ τὴν πατρίδα του: «Ποτὲ δὲν σὲ λησμόνησα—ποτέ· καὶ ἡ τύχη μ' ἔρριψε—μακρὰ ἀπὸ σέ· μὲ εἶδε τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος—εἰς ξένα ἔθνη.— Ἀλλὰ εὐτυχὴς ἦ δύστηνος—ὅταν τὸ φῶς ἐπλούτει—τὰ βουνὰ καὶ τὰ κύματα—σὲ ἔμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου—πάντοτε εἶχον»... «εἶναι γλυκὺς ὁ θάνατος—μόνον ὅταν κοιμώμεθα—εἰς τὴν πατρίδα». Πρβλ. καὶ Ὅδυσσεϊας ι, 27: «οὔτοι ἔγωγε ἦς γαίης δύναμαι γλυκώτερον ἄλλο ἰδέσθαι».

15 (3) II. Ἦν δὲ κακοῖσι συμμίσης...

α) Στ. 1-8. ἴσθι, προστ. τοῦ οἶδα.—προσομιλῶ συναναστρέφομαι.—ἔχομαι κρατοῦμαι, προσκολλῶμαι.—τὸν ἐόντα ὃν ἐκ φύσεως ἔχεις.—συντίθεμαι συνάπτω.—ἔπη δύσφημα βλασφημία.—ἔλπομαι ἐλπίζω, νομίζω.—ἔτυμος ἀληθής, σωστός.

β) Στ. 5. Ὁ κακὸς δὲν γεννᾶται κακός· εἶναι ἡ θεωρία, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χάρτης ἄγραφος (tabula rasa). Τὸ περιβάλλον θὰ ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτοῦ, διὰ τὴν γίνῃ κακὸς ἢ καλός. Κάτι παρόμοιον εἶπεν ἀργότερον ὁ Σωκράτης: «οὐδεὶς ἐκὼν κακός».

16 (4) III. Ὁ διπρόσωπος φίλος.

α) Στ. 1-8. εἴ τις ἐπαινέσῃ· τὸ εἰ μὲ ὑποτακτ. ποιητικόν.—ὅσον ὀρφῆς (αὐτόν) ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἐνώπιόν σου.—νοσφίζομαι ἀπομακρύνομαι (ἐκ τοῦ νόσφι χωριστά, μακράν).—ἄλλη (τοπ.) εἰς ἄλλο μέρος.—ἱῆσι, γ' ἐν. ὑποτ. τοῦ ἱῆμι ἐκβάλλω, ἀπολύω (: ἱῆμι γλώσσαν κακὴν=κακολογῶ).—τοι βεβαίως, ἀληθῶς.—ἐταῖρος ἀνὴρ σύντροφος.—φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός (ἐστὶ) δὲν εἶναι διόλου πολὺ καλὸς φίλος.—ὅς κ' εἶπῃ=ὅς ἂν εἶπῃ.—λῶια (συγκρ. τοῦ

ἀγαθός· ἐδῶ ἄνευ συγκρίσεως) εὐάρεστα.—γινώσκων, ἐναντ. μτχ.—
βαρὺς ὀργὴν ἐπίμονος εἰς τὴν ὀργὴν του.—καὶ (ἐπιδοτ.) ἔστω
καί.—φέρω ὑποφέρω, ἀνέχομαι.—ἀντὶ κασιγνήτου ὡς ἀδελφός.—
φράζομαι σκέπτομαι.—ἔξοπίσω εἰς τὸ μέλλον.

β) Στ. 1. εἴ τις ἐπαινέσῃ σε· οἱ πρὸς κολακείαν ἐπαινοῦντες
φίλοι δὲν εἶναι πιστοί, λέγει καὶ ὁ Ἰσοκράτης: «πιστοὺς ἡγοῦ μὴ
τοὺς ἅπαν ὅτι ἂν λέγῃς ἢ ποιῇς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρ-
τανομένοις ἐπιτιμῶντας» (Πρὸς Νικοκλέα, 28).

Στ. 6. φέρε· ἡ ἀνοχή τῆς ὀργῆς τοῦ φίλου εἶναι ὁ καλύτερος σω-
φρονισμός του. Καὶ ἐπὶ τούτου ὁ Ἰσοκράτης λέγει: «ὁμιλητικὸς δ' ἔσει...
μὴ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μὴδ' ἂν
ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἰκων,
πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων» (Πρὸς Δημόνικον, 31).

17 (5) IV. Εἰλικρίνεια.

α) Στ. 1-6. στέργω ἀγαπῶ.—νόον δ' ἔχε (ἐνν. ἄλλον) καὶ
φρένας ἄλλας καὶ ἄλλα νὰ σκέπτεσαι μὲ τὸν νοῦν σου.—πιστός, ἐδῶ :
εἰλικρινής.—καθαρὸς ἄδολος.—θέμενος ἐπιδεικνύων.—ἀποειπών,
τοῦ ἀπόφῃμι διακηρύττω διαρρήδην (λέγω κάτι καθαρὰ καὶ ξάστε-
ρα).—ἐχθαίρω μισῶ.—νεῖκος ἔρις, ἔχθρα.—αἰείρω ἐγείρω, ση-
κῶν.—ἀφραδίην ἀναφανδόν, δημοσίᾳ.—δίχ' ἔχει νόον εἶναι δί-
δουλος.—μὴ γλώσση ἐνῶ ἔχει μίαν γλῶσσαν.—βέλτερος προτιμώ-
τερος.—έών, ὑποθετική μτχ.

β) Στ. 6. Κύρνε· ὅλοι αἱ συμδουλαὶ τῶν παρατιθεμένων ἀποσπα-
σμάτων ἀπευθύνονται, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸν νεαρόν Κύρνον, τὸν Πολυπαῖ-
δην (βλ. ἀνωτέρω εἰς βιογρ. Θεόγνιδος).

18 (6) V. Σπάνιος ὁ πιστὸς φίλος.

α) Στ. 1-8. παῦρος ὀλίγος (parvus, paulus).—ὁμόφρονα θυ-
μὸν τὴν αὐτὴν γνώμην.—τῶν ἀγαθῶν, τῶν κακῶν (οὐδ.) τῆς εὐτυ-
χίας, τῆς δυστυχίας (τῶν φίλων).—δίξημαι ἀναζητῶ (ἢ μτχ. ὑποθ.).—
ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους καθ' ὅλον τὸν κόσμον.—οὓς, ἀναφ. συμπερ.
= ὥστε τούτους.—μὴ... ἄγοι νὰ μὴ ᾔθελε περιλάβει (εἶναι) δηλ. ὀλι-

γώτεροι ἀπὸ ὅσους ἡμπορεῖ νὰ περιλάβῃ ἓνα πλοῖον). — οἷσιν ἐπὶ γλώσση (σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος) = ὧν ἐπὶ γλώσση κτλ. — αἰσχροὺς χρῆμα ἔπι (ἀναστροφή) = ἐπὶ αἰσχροὺς χρῆμα.

β) Στ. 1. Πολυπαῖδ' πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ Πολυπαῖς, -ιδος (πολυπάμων = πολυκτῆμων).

Στ. 4. ἴσον τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μετέχειν. Οἱ περισσότεροι μετέχουν τῆς δυστυχίας, ἀλλ' ὅχι πάντοτε ἀπολύτως καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν φίλων. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης συμβουλεῖ νὰ ἐκλέγωμεν ὡς φίλους « μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας » (Πρὸς Δημόνικον, 26).

— Διὰ τὸ συμπάσχειν ἀπαντᾷ συχνότερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ συγχάριεν; Ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι δεῖγμα εὐγενεστερᾶς ψυχῆς;

19 (7) VI. Ἡ πενία.

Στ. 1-4. τοὶ βεβαίως. — θυμοφθόρος ὁ κατατρώγων τὴν καρδίαν, ὁ καταστρεπτικός. — ἀχερημοσύνη στέρησις, ἔλλειψις. — προφέρω, δνειδίω. — τάλαντον ἡ ζυγαριὰ (τῆς τύχης). — ἐπιρρέπω κάμνω νὰ κλίνῃ. — ἄλλοτε ἄλλως ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐκεῖ.

20 (8) VII. Ἡ Ἐλπίς.

α) Στ. 1-10. ἄλλοι δέ, ἐνν. θεοί. — ἐκπρολιπόντες, ἐνν. τοὺς ἀνθρώπους. — Οὐλυμπόνδε, εἰς τὸ ἔβαν: ἐπῆγαν εἰς τὸν Ὀλυμπον. — φθίνω (καὶ φθίνομαι) ἐκλείπω σιγὰ σιγὰ, σδῆνω. — θέμιστες νόμοι, δικαιοσύνη. — ὄφρα τις ζῶει ἐν ὅσῳ ζῇ κανεῖς. — εὐσεβέω περὶ θεοῦς σέβομαι τοὺς θεοὺς. — Ἐλπίδα προσμενέτω (μεταφορ.) ὡς μένῃ πλησίον τῆς Ἐλπίδος, ὡς μὴ χάνῃ τὴν Ἐλπίδα. — εὐχόμενος (χρον.) προσευχόμενος. — ἀγλαὸς θαυμαστός, ἐξαίρετος. — μηρία, δηλ. τῶν θυσιαζομένων ζώων. — πύματος τελευταῖος.

β) Στ. 1. Ἐλπίς. Ὁ ποιητὴς προσωποποιῶν τὴν ἐλπίδα ἀναφέρεται εἰς τὸν γνωστὸν μῦθον τῆς Πανδώρας, ἡ ὁποία ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, διότι εἶχον λάθει παρὰ τοῦ Προμηθέως τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλαπέν πῦρ. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ Πανδώρα κομίζουσα κεκλεισμένον πίθον πλήρη ἀγαθῶν ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐπιμηθέως παρὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως· ὅταν δὲ

ἡγοίχθη ὁ πίθος, ἔφυγαν ὅλα τ' ἀγαθὰ καὶ ἐπέταξαν πρὸς τὸν οὐρανόν, πλὴν τῆς Ἑλπίδος, τὴν ὁποίαν ἐπρόλαβεν ὁ Ἐπιμηθεὺς νὰ κλείσῃ ἐν-
τός τοῦ πίθου. Αὐτὴ λοιπὸν ἀπέμεινε ἔκτοτε μόνη παρήγορος διὰ τοὺς
ἀνθρώπους θεά. Προφανῶς ὁ ποιητὴς συνθέτων τοὺς στίχους τοῦ ἐν τῇ
ἐξορίᾳ, ὑποδηλοῖ τὴν κατέχουσαν αὐτὸν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν
πατρίδα· ἦτο αὕτη τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀπέμεινε.

Στ. 3. Πίστις· προσωποποιεῖ τὴν ἀμοιβαίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώ-
πων ἐμπιστοσύνην.

Στ. 4. Σωφροσύνη· προσωποποιεῖ τὴν μετριοπαθεῖ φρόνησιν.—
Χάριτες· δι' αὐτῶν προσωποποιεῖ ὁ ποιητὴς τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς τῶν
ἀνθρώπων. Αἱ Χάριτες ἦσαν κατὰ τὴν μυθολογίαν τρεῖς ἀδελφαί, ἡλια-
καὶ θεότῃτες εἰκονίζουσαι γενικώτερον πᾶν τὸ ὡραῖον καὶ τὸ λαμπρὸν
εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν ζωὴν.

— *Ἡ προσωποποιία εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς τὰς τέχνας εἶναι
συχνή. Ἀναφέρατε παραδείγματα.*

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Σιμωνίδης ὁ Κεῖος πλὴν τῶν ἐξόχων χορικῶν ποιημάτων τοῦ
ἔγραψε καὶ ἐλεγείας καὶ ἐπιγράμματα. Βλέπε εἰς τὸ τμήμα τῆς « Χορικῆς
ποιήσεως » βιογραφικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ ποιητοῦ. Ἀπὸ τὰς ἐλεγείας
τοῦ ἐσώθη τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα, τὸ ὁποῖον περιέχει συμβουλὰς
πρὸς νεανίαν.

21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον.

α) **Στ. 1-6. χρῆμα** πρᾶγμα.— ἔμπεδος σταθερός, ἀναλλοίωτος.—
Χίος ἀνὴρ, δηλ. ὁ Ὅμηρος.— γενεὴ φύσις, ζωή.— **παῦρος** ὀλίγος.—
οὔας (γεν. οὔατος) οὗς· οὔασι δέχομαι=ἀκούω.— **ἐγκατατίθεμαι**
στέρνοις ἐναποθέτω εἰς τὴν καρδίαν μου.

Στ. 7-10. ὄφρα τις ἔχη ἐν ὅσῳ ἔχει.— **πολυήρατος** περιπό-
θητος, πολυθέλητος.— **κουῖφος** θυμὸς ἐλαφρὸς νοῦς.— **ἀτέλεστος**
ἀνεκτέλεστος, ἀπραγματοποίητος.— **πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ** συλλαμβά-
νει πολλὰ ἀπραγματοποίητα ὄνειρα.— **ἐλπὶς** πρόβλεψις.— **φροντὶς**
σκέψις.— **κάματος** νόσος.

Στ. 11-14. νήπιοι ἀνόητοι.—οἷς=οὔτοι, οἷς.—ταύτη κεῖται νόος σκέπτονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.—βιότου ποτὲ τέρμα ὡς πρὸς τὰ ὅρια τῆς ζωῆς.—**τλήθι** (προστ. ἀχρόστου β., τοῦ ὁποίου πρκ. **τέτληκα**, ἀορ. ἔτλην) τόλμησον· **ψυχῇ τλήθι** δεῖξε τὴν ψυχικὴν σου δύναμιν.—**χαριζόμενος** προσφέρων (εἰς τοὺς ἄλλους).—**τῶν ἀγαθῶν** (γεν. διαίρ. οὐδ.) ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ σου.

β) **Στ. 2. Χίος ἀνὴρ** λέγεται ὁ Ὅμηρος, διότι ἡ Χίος ἐθεωρεῖτο πατρίς του (ἂν καὶ πολλοὶ ἄλλοι πόλεις ἐρίζουσι περὶ α' τοῦ).

Στ. 3. οἷα περ φύλλων γενεή· εἶναι στίχος ἐκ τῆς Ἰλιάδος Ζ, 146 (πρβλ. Μιμνέρμου «Ἡ νεότης», 7, 1).

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Ὁ Σιμωνίδης εἶναι κυρίως χορικὸς ποιητής (βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμήμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως», σελ. 135). Ἐγράψεν ὅμως καὶ πολλὰ ἐπιγράμματα μετ' ἐξαίρετικῆς τέχνης.

22 (1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους (490 π.Χ.).

α) **προμαχῶ τινος μάχομαι ὑπὲρ τινος.**—**χρυσοφόρος** φορτωμένος μὲ χρυσάφια.—**ἐστόρεσαν** κατέδαλον, κατενίκησαν (τοῦ ἀχρ. **στορέννυμι**).

β) Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ἡ βραχυλογία καὶ ἡ ἐκφραστικὴ δύναμις τοῦ νοήματος. Δύο ἢ τέσσαρες τὸ πολὺ στίχοι εἶναι τὸ κανονικὸν καὶ σύνηθες μῆκος αὐτοῦ. Εἰς τὸ παρὸν ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης διὰ δύο στίχων ἐπέτυχε νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἐνδοξον ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μήδους, δηλῶν τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα.

Λέγει **χρυσοφόρους** τοὺς Μήδους, διότι ἐφόρουσαν χρυσὰ κοσμήματα (ψέλια, στρεπτοὺς κτλ.) κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν.

23 (2). Εἰς Θερμοπύλας (480 π.Χ.).

α) **τᾶδε** (δωρ. τύπος ἀντὶ **τῆδε**) ἐδῶ (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας).—**τέτορες** τέσσαρες.

β) Τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ἐπὶ στήλης στηθείσης ἐπὶ τόπου, ἀναφέρεται

δὲ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ὀλίγων χιλιάδων Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι μετὰ τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδου κατέλαβον τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, διὰ τὸ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διάβασιν τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἀνερχομένου εἰς τρία ἑκατομύρια ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἐφιάλτου παρέμειναν ἐκεῖ οἱ τριακόσιοι Σπαρτιάται, διὰ τοὺς ὁποίους ἐγράφη τὸ κατωτέρω.

24 (3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις (480 π.Χ.)

α) **ξεῖν** (ε) = ξένη. — **ἀγγέλλειν**, ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστακτικῆς = ἀγγελλε. — **τῇδε ἐδῶ** (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας). — **ῥῆμα** ῥητὴ διαταγή.

β) Ἡ ῥητὴ διαταγή, ἡ ὁποία ἴσχυε πάντοτε διὰ τοὺς Σπαρτιάτας, ἦτο τὸ νὰ μὴ ὑποχωροῦν ποτὲ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πίπτουν μέχρις ἐνός. Τὸ **πειθόμενοι** δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναγκαστικότητος, ἀλλὰ τῆς ἀνεπιφυλάκτου καὶ ὀλοψύχου ἀποδοχῆς τῶν κελευσμάτων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πατροπαράδοτον νόμον. Τὸ ἐπίγραμμα εἶχεν ἀναγραφῇ ἐπὶ τοῦ τύμβου τῶν πεσόντων καὶ κατέστη περιώνυμον.

25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου (480 π.Χ.).

α) **εὐκλέας** εὐκλεεῖς, ἐνδόξους (κτῆρμ. εἰς τὸ ἐννοούμενον **τούςδε**, τούτους, οἷ..). — **αἶα γῇ** (ἄλλος τύπος τοῦ **γαῖα**). — **κέκευθε**, (πρκ. με σημ. ἐνεστ. τοῦ **κεύθω**), κρύπτει, καλύπτει. — **σεῖο σοῦ**. — **εὐρύχορος** εὐρύχωρος, μεγάλη. — **πλείστων δὴ** κλπ., ἡ σειρά: **δεξάμενοι πολέμῳ σθένος πλείστων τόξων** κλπ., ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ τὴν δύναμιν τῶν κλπ. — **Μηδείων Μηδικῶν**, τῶν Μήδων.

β) Τοῦτο εἶναι ἄλλο ἐπίγρ. ἀφιερωμένον εἰς τὸν Λεωνίδα, ὡς ἀρχηγὸν τῶν 300. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 δίστιχα.

26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους (480 π.Χ.).

α) **ναῖω** κατοικῶ. — **ἄμ(ε)** ἡμᾶς, δωρ. (ὄνομ. ἄμες). — **ἔχει κατέχει**, κρατεῖ.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εὐρέθη εἰς Ἀμπελάκιον τῆς Σαλαμίνος. Ἀναφέρεται εἰς τὴν συμβολὴν τῶν Κορινθίων, οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἀδείμαντον διεκρίθησαν κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, παρὰ τὰς προηγουμένης διαφωνίας των πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Στ. 1. εὐυδρον, διὰ τὰ ἄφθονα ὕδατα τῆς νήσου.

Στ. 2. Αἶαντος νᾶσος Σαλαμῖς, διότι τῆς Σαλαμῖνος εἶχε βασιλεύσει κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ὁ Τελαμών, πατὴρ τοῦ Τελαμωνίου Αἶαντος.

Στ. 3. Φοινίσσας ὡς γνωστὸν, ὁ στόλος τῶν Περσῶν ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον Φοινικικὸς.

27 (6). **Εἰς πεσόντας ἦρωας.**

ἄσβεστον κλέος ἀκατάλυτον, ἀθάνατον δόξαν. — περὶ... θέντες (τμήσεις) πατρίδι περιθαλόντες τὴν πατρίδα. — ἀμφιβάλλομαι περιβάλλομαι. — κυάνεον σκοτεινόν, (ἡ ὅλη περίφρασις: ἀπέθανον). — σφ', σφέ, σφᾶς αὐτοὺς. — καθύπερθεν (εἰς τὸ κυδαίνουσα) ἄνωθεν. — κυδαίνω δοξάζω. — ἀνάγω ἄγω ἐπάνω (ἐρμ. δηγγεῖ αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς). — ἐκ δώματος Ἀἰδεω ἐκ τοῦ Ἄδου, ἐκ τοῦ κάτω κόσμου.

28 (7). **Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἦρωας.**

ἐκ πάντων πρὸ πάντων. — περιτίθημι περιβάλλω (κυρίως ἐπὶ ἐνδυμάτων)· ἐδῶ μεταφορικῶς περιτίθημι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίην ἐλευθερώων τὴν Ἑλλάδα. — χρῶμαί τι ἐχὼ κάτι. — εὐλογία ἔπαινος, δόξα.

29 (8). **Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοντα Ῥόδιον.**

α) φαγών... πιών..., αἱ μετχ. χρόν. — κακὰ λέγω κακολογῶ.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων **σκωπτικῶν**. Ἀναφέρεται εἰς τὸν ὁμότεχον τοῦ Σιμωνίδου Τιμοκρέοντα, πρὸς τὸν ὁποῖον οὗτος εἶχε μεγάλην ἐχθρότητα. Ὁ Τιμοκρέων ἦτο ἀθλητὴς καὶ ἐφημίζετο διὰ τὴν πολυφαγίαν του.

30 (9). **Εὐτράπελον ἀφίερωμα.**

α) Σῶσος, Σωσώ, ὀνόματα δύο ἀδελφῶν πιθανῶς. — Σῶτερ Ζεῦ. — **τόνδ' ἀνέθηκαν** εἶναι ἄγνωστον τὸ ἀνάθημα. — **ἐσώθη** ἄγνωστον ἐπίσης ἐκ ποίου κινδύνου.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι εὐτράπελον καὶ ἔχει ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τὴν παρῆχῃσιν.

ΠΛΑΤΩΝ

Ὁ μέγας Ἀθηναῖος φιλόσοφος Πλάτων, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος, (427 -

347), ἐπιφανέστατος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἰδρυτὴς τῆς περιωνύμου φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῆς λεγομένης Ἀκαδημίας, συγγραφεὺς πλείστων φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων, ἔγραψε καὶ ποιήματα. Ἀργότερον, ὅταν ἀφωσιώθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὑπετίμησε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἀπέδα-
λεν ἀπὸ τὴν ἰδανικὴν «Πολιτείαν» του. Πάντως τὰ σφζόμενα ἐπιγράμ-
ματα τοῦ Πλάτωνος μαρτυροῦν θαυμαστὴν ποιητικότητα.

31 (1). Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος οἰκοῦντας Ἑρετρίεις.

α) ἄγχι πλησίον.—Σοῦσα, πρωτ. τῆς Περσίας.—ὅσσον, ἐπὶρρ.—
ἀφ' ἡμετέρης (γῆς) μακρὰν τῆς πατρίδος μας.

β) Ὁ Δᾶτις καὶ ὁ Ἀρταφέρνης μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἑρετρείας
(490 π. Χ.), ἀπέστειλαν εἰς τὸν Δαρεῖον δεσμίους τοὺς συλληφθέντας
Ἑρετρίεις. Οὗτος δὲ κατήκτισεν αὐτοὺς ἐν θέσει τῆς Κισσίας παρὰ τὰ
Σοῦσα, ἣ ὁποία ἐκαλεῖτο Ἀρδέρικκα. Εἰς τούτους εἶναι ἀφιερωμένον
τὸ ἐπίγραμμα διερμηνεύον τὴν πανελλήνιον συγκίνησιν διὰ τὸν ἐκπα-
τρισμὸν τοσούτων ἐλευθέρων Ἑλλήνων.

32 (2). Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην.

α) ἀστήρ, κτγρμ.—ἐν ζωοῖσιν μεταξὺ τῶν ζώωντων.—Ἐῶς Ἐωσφό-
ρος (Αὐγερινός).—ἐν φθιμένοις μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

β) Ὡς γνωστόν, ἡ Ἀφροδίτη, πλανήτης τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήμα-
τος, ἀνατέλλει ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τότε λέγε-
ται Ἐωσφόρος (κοιν. Αὐγερινός) ἢ δύνει ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν δύ-
σιν τοῦ ἡλίου καὶ λέγεται Ἑσπερος (κοιν. Ἀποσπερίτης).

—Προσέξατε τὴν παρομοίωσιν καὶ τὴν ἀντίθεσιν, ἡ ὁποία
ἐνυπάρχει εἰς τοὺς δύο στίχους, νοήματος πρὸς νόημα καὶ λέξεως πρὸς
λέξιν.

33 (3). Εἰς Σαπφώ.

α) ὀλιγῶρως ἀπροσέκτως, ἀνοήτως (ὀλιγορῶ).—ἡνίδε ἰδοῦ.

β) Βλέπε περὶ τῆς Σαπφoῦς εἰς τὸ τμῆμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως»,
(σελ. 125).

34 (4). Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὐρόντα βρόχον.

α) βρόχος θηλειά.—ὁ χρυσὸν κλπ., ἡ σειρά: ὁ οὐχ εὐρὼν τὸν
χρυσόν, ὃν λίπεν, ἤψε βρόχον, ὃν εὔρε' (ἤψεν, τοῦ ἄπτω,
ἐδῶ = ἐξάπτω, ἀναρτῶ, κρεμῶ διὰ ν' ἀπαγχονισθῶ).

Ὁ Θουκυδίδης (470-395 π.Χ.), ὁ μέγιστος ἱστορικός τῶν αἰώνων, ἔγραψε τὸ κατωτέρω ἐπίγραμμα, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἔξοχον τραγικὸν ποιητὴν Εὐριπίδην (485-407 π.Χ.), ἀποθανόντα ἐν Μακεδονίᾳ.

35. Εἰς Εὐριπίδην.

μνήμα... Εὐρ., ἐνν. ἐστί.— ἴσχω ἔχω, κρατῶ.— γῆ Μακεδῶν (περίφρασις) Μακεδονία.— τῇ (τοπ.) ἐκεῖ.— δέξατο, ὑποκμ. Εὐριπίδης (ἀντικ. τέραμα βίου).— Ἑλλάδος Ἑλλάς (ποιητικὴ φράσις) τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῆς Ἑλλάδος, δηλ. αἱ Ἀθῆναι.— μούσαις (δοτ. ὀργανικῇ) διὰ τῆς ποιήσεως.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ὁ Ἀνακρεῶν εἶναι κυρίως μελικὸς ποιητής (βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμήμα τῆς «Μελικῆς ποιήσεως»). Ἐγραψε ὁμῶς καὶ ἐπιγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων σώζεται τὸ κατωτέρω.

36. Ἡ μυκωμένη βοῦς.

α) τὰν ἀγέλαν τὴν ἀγέλην.— πόρρω μακράν.— νέμω ὀδηγῶ εἰς βοσκήν.— βοίδιον ὑποκορ. τοῦ βοῦς.— ἔμπνους ὁ ἔχων πνοήν, ζῶν.— συνεξελαύνω ὀδηγῶ καὶ ἄλλο τι (μαζί) πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, παρασύρω.

β) Μύρων· διάσημος Ἀθηναῖος γλύπτης, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ἐξ Ἑλευθερῶν (παρὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας). Περίφημα ἔργα του εἶναι ὁ διακοβόλος καὶ ἡ μυκωμένη βοῦς, ἣτις εἶχε τόσην φυσικότητα, ὥστε λέγεται ὅτι καὶ μόσχος ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαπατηθῇ καὶ νὰ πλησιάσῃ, ἵνα θηλάσῃ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Φίλιππος ὁ Θεσσαλονικεὺς εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Τιβερίου (14-17 μ.Χ.). Ἐγραψεν ἐπιγράμματα ἰδικά του καὶ συλλογὴν ἐπιγραμμάτων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Στέφανος».

37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία.

Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο εἶναι περιώνυμον.— Ὁ μέγας Ἀθηναῖος γλύπτης Φειδίας (5ος π.Χ. αἰ.) εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀνδριαντοποιὸς τῆς ἀρχαίας.

τητος. Πλήν τῶν ἄλλων περίφημον ἔργον του εἶναι καὶ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας, ἐν τῶν ἐπτά θαυμάτων τοῦ κόσμου.

ΠΑΛΛΑΔΑΣ

Καὶ ὁ Παλλαδᾶς ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου (383 - 408 μ. Χ.).

38. Συμβουλή πρὸς ὑπομονήν.

α) Εἰς τὸ ἐπίγρ. τοῦτο ὁ ποιητὴς λογοπαίκτηί διὰ τῆς διπλῆς σημασίας τοῦ φέρον= 1) φέρω, ὀδηγῶ, παρασύρω· 2) ὑποφέρω, ἀνέχομαι.— τὸ φέρον ἢ τύχη (ἢ ὁποῖα ὀδηγεῖ τὰ πάντα).— φέρε ὑπόμηνε.— φέρου ἄφησε τὸν ἑαυτὸν σου νὰ φέρεται, νὰ ὀδηγῇται (ὅπου θέλει ἢ τύχη).— καὶ τὸ φέρον καὶ παρὰ ταῦτα ἢ τύχη σὲ φέρει.

β) Πρὸλ. τὸ περίφημον ποίημα τοῦ Κ. Χατζοπούλου: «Ἄσ' τῇ βάρκα στὸ κύμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχῃ—ἄς ὀρίξῃ τὸ ἀέρι τιμόνι, πανί... ἄς τὸ φέρῃ ὅπου θέλει τὸ ἀέρι, ὅπου ξέρει τὸ ἀέρι». («Ἀπλοὶ τρόποι»).

— Εἶναι ὀρθὴ γνώμη, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀφήνεται ἐρμαιον τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, χωρὶς ν' ἀντιδρᾷ διὰ τῆς ἰδίας βουλήσεως;

ΑΔΕΣΠΟΤΑ

39. Εἰς νεαρὰν παρθένον.

ὦρε παντοθαλῆς ἢ ἀνοιξίς (ἢ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὅλα θάλλουν).— πρωτοφανῆς καλύκων ἢ πρώτη ἐμφανισθεῖσα ἀλύξ τοῦ ἀνθους, πρωτολούλουδο. — μέλλουσα γάμφ μείγνυσθαι μελλόνυμφος.— ἐν φθιμένοις μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν.

α) ἐδρακόμην, τοῦ δέркоμαι = βλέπω.— ὁ σκίπων βακτηρία (σκίμπτομαι=στηρίζομαι).

β) Εἶναι ἐπιτύμβιον ἐπίγραμμα ἀγνώστου ποιητοῦ.

41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ἐκ ζωῆς, ἐνν. οὕσης· ζωὸς ζωντανὸς (ἤμην ζωντανή καὶ οἱ θεοὶ μὲ ἔκαμον λίθον).— ἔμπαλιν ἀντιστρόφως.

β) Ἡ Νιόβη ἦτο κόρη τοῦ Ταντάλου καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ἀμφίονος. Κατὰ τὸν μῦθον, ἡ Νιόβη ἀπέκτησεν 6 υἱοὺς καὶ 6 θυγατέρας, ἐπειδὴ δὲ ὑπερηφανεύθη διὰ τοῦτο καὶ ἐμυκτήριζε τὴν Αἰγυπτιῶ ὡς ἔχουσαν δύο μόνον τέκνα, ἐτιμωρήθη σκληρῶς· τὰ μὲν τέκνα τῆς κατετοξεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, αὐτὴ δὲ πλήρης πένθους ἐπανήλθε πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς εἰς τὸ Σίπυλον τῆς Φρυγίας, ὅπου ἀπελιθώθη ὑπὸ τῶν θεῶν, κλαίουσα καὶ ὡς λίθος ἀκόμη τὴν πικρὰν μοῖραν τῆς. Ταύτην — λέγει τὸ ἐπίγραμμα — ἐπανεφέρειν εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ ἔργου τοῦ ὁ Πραξιτέλης, εἰς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων γλυπτῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος.

42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ὑποτρέχω ὑπαισδύω, χώνομαι. — ἀμφιχύνομαι χώνομαι ὁλόγυρα.

β) Τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Σατύρου ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἔργα τοῦ Πραξιτέλους. Παρίστανε τὸν Σάτυρον ἐν ἀναπαυτικῇ στάσει στηριζόμενον ἐπὶ κορμοῦ δένδρου μὲ ὕψος πλήρους ἀμεριμνησίας. Τὸν Σάτυρον τοῦτον οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν περιβόητον. Ἀντίγραφον αὐτοῦ σφίζεται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ρώμης. — Σάτυροι ἦσαν κατώτεραι θεότητες, ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου, ἐξεπροσώπων δὲ τὰς εὐθύμους διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων.

43. Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθένους.

α) γνώμη φρόνησις. — Ἔρης Μακεδῶν οἱ πολεμικοὶ Μακεδόνες (ἀντονομασία).

β) Ὁ κορυφαῖος τῶν Ἑλλήνων ῥητόρων Δημοσθένης ὁ Ἀθηναῖος (384 - 322 π. Χ.), ὁ ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἀγωνισθεὶς μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς μακεδονικῆς κυριαρχίας, ἠτοκτόνησε πῶν δηλητήριον ἐν Καλαυρείᾳ (ὅπου νῦν ὁ Πόρος), ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ 280 π. Χ. στήσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνδριάντα αὐτοῦ, ἔργον τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Πολυεύκτου (300 - 250 π. Χ.), ἐπέγραψαν τὸ περιφημον τοῦτο ἐπίγραμμα.

— Ποῖα τὰ εἶδη τῶν περιεχομένων ἐδῶ ἐπιγραμμάτων; Συγκρίνατέ τα μὲ γνωστὰ ἐπιγράμματα τοῦ Σολωμοῦ καὶ ἄλλων νέων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

Ὁ Ἀρχίλοχος (630 - 629 π. Χ.) ἐγεννήθη εἰς τὴν Πάρον. Ἐζήσθη βίον περιπετειώδη. Νεὸς ὢν μετέσχεν ἀποικίας ἐκπεμφθείσης ἐκ Πάρου εἰς Θάσον. Ἐκεῖ ἀτυχήσας εἰς πόλεμον ἐναντίον τῶν γειτόνων τῆς Θάσου Θρακῶν Σαΐων ἐπανήλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Μετ' ὀλίγον μνηστευθεὶς τὴν Νεοβούλην, θυγατέρα τοῦ Παρίου Λυκάμβου, ἐγκαταλείπεται ὑπ' αὐτῆς. Τότε ὁ ποιητὴς γράφει τόσον λυσσώδεις ἰάμβους ἐναντίον αὐτῆς καὶ τοῦ πατρὸς τῆς, ὥστε, ὡς λέγεται, ἔφερεν εἰς ἀπόγνωσιν τὸν Λυκάμβην, ὁ ὁποῖος μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῇ τοὺς ὀνειδισμοὺς ἀπηγχονίσθη μετὰ τῶν θυγατέρων του. Μετὰ τοῦτο ὁ Ἀρχίλοχος φεύγει ἐκ Πάρου. Ζῇ ταραχώδη βίον πλανώμενος καὶ θεραπεύων τὰς Μούσας ὡς ποιητὴς καὶ τὸν Ἄρην ὡς μισθοφόρος. Τέλος φονεύεται εἰς τινα μάχην πρὸς τοὺς Ναξίους. Παρ' ὅλην τὴν δηκτικότητα καὶ τὴν ἐμπάθειαν τῶν στίχων του, ἐτιμήθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς δεύτερος Ὅμηρος. Εἰς τὸ Βατικανὸν σφίζεται ἀρχαία μαρμαρίνη κεφαλὴ μὲ δύο πρόσωπα, εἰκονίζοντα τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἀρχίλοχον. Μετεχειρίσθη εἰς τὴν ποίησίν του πολλὰ μέτρα καὶ ἐποίησεν ἐλεγείας, ἰάμβους, ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς κ. ἄ. Ἀτυχῶς μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα τούτων διεσώθησαν.

44 (1). Περιγραφὴ τῆς Θάσου.

α) ὥστε ὡσάν. — ὕλη δάσος. — ἐπιστεφῆς κεκαλυμμένη, στεφανωμένη. — ἐφίμερος ποθητός, θελκτικός. — ἐρατός ἀξιαγάπητος.

β) Σίρις, (γεν. Σίριος), ποταμὸς ἐν Παιονίᾳ τῆς Μακεδονίας (περὶ τὴν σημερινὴν Γουμένισσαν). Ἡ περιγραφὴ αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ ὄρεινὴν Θάσον, ὅπου ὁ Ἀρχίλοχος εἶχε δοκιμάσει πολλὰς ἀπογοητεύσεις ὡς μισθοφόρος.

45. (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκόσμια.

οὔ μοι μέλει (οὐχὶ ἀπροσώπως, ὑποκμ. τὰ Γύγω) = δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν. — τὰ Γύγω (συνίζ.) τὰ πράγματα τοῦ Γύγου, ὁ πλοῦτος τοῦ Γύγου Γύγης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, παροιμιώδης διὰ τὸν πλοῦτον του. —

εἰλέ με με κατέλαβε (προσωποποιία).—πὼ ποτέ.—ζῆλος ζηλο-
τυπία, φθόνος.—ἀγαίωμα θαυμάζω.—θεῶν ἔργα τὰ δημιουργήματα
τῶν θεῶν, τὰ θεία μεγαλουργήματα.—ἐρέω (ἰων.): ἐράω=ἐπιθυμῶ.—
ἀπόπροθεν πολὺ μακράν.—ἐμῶν ὀφθαλμῶν τῶν βλέψεων, ἐπιδιώ-
ξεών μου.

46 (3). Ἡ μεγαλαυχία.

α) φιλέω (συνίζ.) ἀγαπῶ.—μέγας, ἐνταῦθα=ὕψηλός, ὀγκώδης.—
διαπλίσσομαι (δωρ. πλιξ=βῆμα) βηματίζω με μέγала βήματα, μετα-
φορικῶς μεγαλαυχῶ.—γαῦρος κομπάζων, ὑπεροπτικός.—βοστρύ-
χοισι δοτ. τῆς αἰτ.—ὕποξυράομαι μισοξυρίζομαι· οἱ σχετικῶς νέοι
τὴν ἡλικίαν πολεμισταὶ ἄφηνον πώγωνα, διὰ τὰ φαίνονται ἀγριώτε-
ροι.—εἴη μοι δι' ἐμὲ ἅς εἶναι.—σμικρός, δηλ. κατὰ τὸ ἀνάστημα.—
περὶ κνήμας ἰδεῖν ὡς πρὸς τὰς κνήμας.—ῥοικὸς κυρτός, στρεβλός
(ῥαιδοσκελής: στραβοπόδης).—ἀσφαλέως, συνίζ.—πλέος πλήρης.—
καρδίη (μεταφ.) τόλμη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν «ἔχει καρδιά: εἶναι γεν-
ναῖος».

47 (4). Ἐκ θεῶν τὰ πάντα.

α) Στ. 1-5. τίθημι ἀναθέτω, ἐμπιστεύομαι.—ἐκ κακῶν (οὐδ.),
ἀπὸ τὴν δυστυχίαν.—ὀρθῶ ἀνορθώγω, ἐγείρω.—μάλ' εὖ βεβηκό-
τας ἐνῷ ἔσταντο ἀσφαλῶς.—κλίνω καταρρίπτω.—καὶ πλανᾶται,
ἐνν. ὑποκ. ὁ ἀνὴρ.—χρήμη ἔλλειψις, στερήσις (ἢ δοτ. τῆς αἰτίας).—
βίου τῶν πρὸς τὸ ζῆν.—παρήγορος νόου ἔξω φρενῶν, χαλαρωμένος
κατὰ τὸν νοῦν (ἐκ τοῦ παρα-εἶρω).

β) Στ. 5. βίου χρήμη πλανᾶται· ὁ ποιητὴς ὑποδηλοῖ τὰς πλῆ-
ρεις στερήσεων περιπλανήσεις τοῦ ἰδίου.—παρήγορος ἐλέγετο κυρίως
ὁ ἵππος ὁ προσηρηγμένος εἰς τὰ πλάγια, διότι ἐκτὸς τῶν δύο ἵππων
τῶν ἐξευγμένων ὑπῆρχε συνήθως καὶ τρίτος, ἀναπληρωματικός. Ὁ πρόσ-
θετος οὗτος ἐδένετο μετὰ παρηγορίας (χαλαρωμένα λωρία) παραλλήλως
πρὸς τοὺς δύο ἄλλους· ἦτο δηλ. ἔξω τοῦ ζυγοῦ, χωρὶς τὰ σύρῃ βάρος.
Ἐδὼ κατὰ μετὰ φορὰν λέγεται παρήγορος ὁ χαλαρωμένος νοῦς (δι'
ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔχει χαμένον τὸν νοῦν τοῦ ἀπὸ τὰς δυστυχίας).

48 (5). Θάρος εἰς τὰς δοκιμασίας.

α) θυμὸς ψυχῇ.—ἀμήχανος ἀνυπόφορος.—κῆδος φροντίς, θλί-

ψις.—**ἀναδύομαι** ὀρθώνομαι, ἐγείρομαι.—**δυσμενῆς** ἐχθρός.—**ἀλέξομαι** ὑπερασπίζομαι.—**προσβάλλω** στρέφω (στρέφων τὸ στήθος μου ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν).—**αἱ δοκοὶ αἱ προσδοκίαι, αἱ ἐνέδραι.**—**ἀμφάδην** ἀναφανδόν, φανερά.—**χαρτὸς** ὁ προξενῶν **χαράν.**—**ἐπὶ χαρτοῖσιν** (οὐδ.), εἰς τὰς εὐτυχίας.—**ἀσχαλάω** (καὶ **ἀσχάλλω**) λυποῦμαι, θλίβομαι.—**μὴ λίην** (λίαν), συναπτέον καὶ εἰς τὰς δύο προτ.—**ὄνυμὸς** ῥυθμὸς (ποῖος ῥυθμὸς κυθερνᾷ τὰ ἀνθρώπινα).

β) Καὶ ἐδῶ ὁμιλεῖ ἐξ ἰδίας ἐμπειρίας ὁ πολλὰ παθὼν ποιητής.

— *Ποῖος δ' ὄνυμὸς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατὰ τὸν ποιητὴν;*

49 (6). Τὰ πάντα πιθανά.

α) **χρήματα** πράγματα.—**ἄελπτον** ἀνέλπιστον, ἀπροσδόκητον.—**ἀπώμοτον** ἐκείνο τὸ ὁποῖον βεβαιούμεν ἐνὸρκως ὅτι δὲν δύναται νὰ γίῃ (οὐδ' **ἀπώμοτον** οὔτε ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ὀρκισθῇ ὅτι εἶναι ἀδύνατον).—**ἔθηκε** ἔκαμε, ἔφερε.—**λυγρὸς** ὀλέθριος, τρομερός.—**ἐκ δὲ τοῦ** ἀπὸ τότε.—**κάπτελπτα** (καὶ **ἐπίελπτα**) ἐλπιστά, πιστευτά.—**εἰσορῶν** δι' ὅσα βλέπει.—**ἀνταμείβομαι** ανταλλάσσω.—**νομὸς** τόπος διαμονῆς.—**ἐνάλιος** θαλάσσιος (**ἐν τῇ ἁλί**).—**δελφῖσιν**, ἔμμεσον ἀντικ. τοῦ **ἀνταμείψονται.**—**σφιν**, δηλ. εἰς τὰ θηρία.—**τοῖσι δ' ἡδὺ ἦν ὄρος** εἰς τὰ ὁποῖα (θηρία) ὅμως προηγουμένως ἦτο εὐχάριστος ἡ διαμονὴ εἰς τὸ ὄρος.

β) **Στ. 3.** **ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτα**· προφανῶς ὁμιλεῖ δι' ἐκλειψιν τοῦ ἡλίου, τὴν ὁποῖαν οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν ὡς προμηνύουσαν συμφορὰν· ἴσως πρόκειται διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν κατὰ τὴν 5 Ἀπριλίου 648 π. Χ. ὁρατὴν εἰς Πάρον καὶ εἰς Θάσον.

Στ. 6-9. Τὸ νόημα εἶναι: ἂς μὴ ἀπορήσῃ κανεὶς δι' ὅ,τιδὴποτε βλέπει, μήτε ἀκόμη ἂν ἴδῃ τὰ θηρία ν' ανταλλάσσουν τόπον διαμονῆς μὲ τὰ δελφίνια καὶ ἀγαπήσουν καλύτερα τὴν θάλασσαν ὥς κατοικίαν των, ἐνῷ προηγουμένως εὐχαριστοῦντο νὰ μένουν εἰς τὰ βουνά. Καὶ τὸ νεώτερον δημοτικὸν τραγούδι λέγει: «*Ποῖος εἶδε ψάρια στὸ βουνὸ καὶ θάλασσα σπαρμένη*», ὡς τὸ μέγιστον ἀπίθανον.

(Περὶ τοῦ Σόλωνος ὡς ποιητοῦ βλέπε εἰς σελ. 92).

α'. τρίμετρα.

50 (1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομοθεσίας του.

Στ. 1-13. τῶν οὐνεκα (= ὧν εἵνεκα) ἕνεκα τῶν ὁποίων. — **συν-άγω** 1) συναθροίζω, συγκαλῶ, 2) συνδιαλλάττω, συμφιλιῶ. — **τυχεῖν** (ὑποκμ. ἐγώ, ταυτοπρ.) = **ἐπιτυχεῖν**. — **παύομαι**, ἐνταῦθα = ἀποσύρομαι τῆς ἐξουσίας. — ἡ σειρά τῶν λέξε. : ἐγὼ δὲ ἐπαυσάμην πρὶν τυχεῖν τι τούτων, τῶν (ὧν) οὐνεκα ξυνήγαγον δῆμον, (ἡ ἔνν. : ἐγὼ δὲ δὲν ἀπεσύρθην πρὶν ἐπιτύχω ὅλα ἐκεῖνα, χάριν τῶν ὁποίων ἐπεδίωξα τὴν συνδιαλλαγὴν τοῦ λαοῦ). — **συμμαρτυροίη ἄν** δύναται μετ' ἐμοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, ἅς μοῦ εἶναι μάρτυς. — **ἄριστα**, ἀναφέρ. εἰς τὸ **συμμαρτυροίη ἄν**. — **ἐν δίκῃ χρόνου** ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ χρόνου. Προσφυῶς ὁ χρόνος προσωποποιούμενος παρίσταται ὡς δικαστῆς τῶν γεγεννημένων. — **ἀνεῖλον** τοῦ ῥ. **ἀναιρῶ** ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ (ὑπονοεῖται ἡ **σεισάχθεια**). — **ὄρος ὄριον** λιθίνῃ στήλῃ ἐστημένῃ εἰς τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα, ἐν ᾗ ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους. — **πεπηγότας** (τοῦ ῥ. **πῆγγνυμαι**) = **ἐμπεπηγμένους**, οἱ ὅποιοι εἶχον στηθῇ. — **πρόσθεν** δὲ δουλεύουσα ἐνῶ δὲ πρότερον ἦτο δούλη (διὰ τὰ χρέη καὶ τὰς ὑποθήκας). — **θεόκτιτος** θεόκτιστος (ὡς κτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδ.). — **ἀνάγω** ἐπαναφέρω. — **πραθέντας** (παθ. ἄορ. τοῦ ῥ. **πιπράσκομαι**) οἱ ὅποιοι ἐπωλήθησαν. — **ἐκδίκως** παρὰ τὸ ἰσχυρὸν δίκαιον, ἀδίκως. — **χρεῖῶ ἀναγκαίῃ** ἀνάγκῃ ἐπιτακτικῇ, ἀδυσώπητος (ἡ ἀνάγκη αὕτη ἦτο ὁ κίνδυνος νὰ καταστοῦν δοῦλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξοφλήσωσι τὰ χρέη). — **φεύγω** εἶμαι φυγᾶς. — **ἔημι γλῶσσαν ὀμιλῶ γλῶσσαν**. — **ὡς ἄν** (αἰτιολ.) = **διότι**.

Στ. 13-27. ἐνθάδ' αὐτοῦ καὶ ἐδῶ ἀκόμῃ (καὶ ἐν Ἀθήναις ἀκόμῃ). — **ἀεικὴς** ἀπρεπής, ἐπονείδιστος. — **ἥθη** τρόποι, αὐθαιρεσίαι. — **τρομέομαι** τρέμω, φοβοῦμαι. — **κράτει νόμου** διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου. — **συναρμόσας** ἀφ' οὗ ἐρρύθμισα, ἀφ' οὗ συνεδύασα. — **ἔρεξα** καὶ διῆλθον ἔπραξα καὶ ἔφερα εἰς πέρας. — **κακὸς** πένης, δημοκρατικός. — **ἀγαθὸς** πλούσιος, εὐγενής, ἀριστοκρατικός. — **εὐθείαν δίκην** ἀρμόσας ἀμερόληπτον δικαιοσύνην καθιερώσας. — **κέντρον** βούκεντρον, ἐνταῦθα συμβολικῶς ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία. — **κακοφραδὴς** κακόδου-

λος.—φιλοκλήμων πλεονέκτης.—κατέχω συγκρατώ.—ἐθέλω ἀποδέχομαι.—ἐναντίοι οἱ ἀντίπαλοι (τοῦ δήμου).—ἃ ἤνδανε ὅσα ἦσαν ἀρεστά.—οὔτεροι οἱ ἕτεροι, οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ δημοκρ.—ἃ φρασάιοτο (φράσαιντο) τοῖσιν ὅσα διεγοοῦντο ἐναντίον ἐκείνων (τῶν εὐγενῶν).—χηρόω ἀποστερῶ, ἀπορφανίζω.—ἀλκή ἀνδρεία.—ἀλκήν ποιοῦμαι ἀμύνομαι.—πάντοθεν πρὸς πᾶσαν κατεῦθυσιν.—ὥς, ἀναφέρεται εἰς τὸ λύκος.

β'. τετράμετρα.

51 (2). Ἀφιλοκέρδεια.

α) Στ. 1-7. οὐκ ἔφυ δὲν ἐγεννήθη, δὲν ἐπλάσθη.—βαθύφρων συνετός.—βουλήεις νοήμων.—ἐσθλὰ ἀγαθὰ, εὐτυχία.—διδόντος ἐνῶ ἔδιδε.—περιβαλὼν ἂν καὶ περιέκλεισε.—ἄγρα, ἐπὶ κυνηγῶν=θήραμα· ἐπὶ ἀλιέων=ἰχθύες· μεταφ. πολιτικὴ ἐξουσία.—περιβαλὼν ἄγραν, ἐγγ. ἐνταῦθα δικτύω, ἐκ τοῦ κατωτέρω «δίκτυον».—ἄγαμαι θαυμάζω, καταπλήσσομαι.—ἐπισπῶ ἀνασύρω.—θυμὸς θάρρος.—θ' ἄμαρτῇ ἅμα τε, συγχρόνως.—ἀποσφάλλομαί τινος ἀποβάλλω, χάνω τι.—κρατήσας ἐὰν ἐπεκράτουν, ἂν ἀπέκτων δύνανιν.—λαβὼν καὶ τυραννεύσας πρῶθ' ὅσπερ οὖν σχῆμα.—μοῦνον μόνον.—δεδάσθαι (ἐκ τοῦ ἠθέλον κεν) παρακμ. μέσ. φων. τοῦ ῥ. δέρω=ἐκδέρω (γδέρνω).—ἀσκός, προληπτ. κατηγορμ.=νὰ ἐκδαρῶ καὶ τὸ δέρμα μου νὰ γίνῃ ἀσκός.—ἐπιτρίβομαι ἀφανίζομαι.—κάπιτετριφθαι γένος καὶ νὰ ἀφανισθῇ τὸ γένος μου (τὸ σό' μου).—τὰ ἀπαρεμφ. δεδάσθαι καὶ ἐπιτετριφθαι μετὰ τινος ἀποχώσεως παραχωρήσεως, (θὰ ἤθελα γιὰ μιὰ μέρα νὰ γίνω τύραννος κι' ὅστερα ἄς με ἔγδερναν...).

Στ. 8-12. πατριδος, ἐπίθ. εἰς τὸ γῆς=πατρικῆς γῆς.—ἀμείλιχος ἀμείλικτος, ἀδυσώπητος.—οὐ καθηψάμην δὲν ἤγγισα.—μιάνας μετοχὴ ὑστερόχρονος (ἀποτελεσματικῆς) ὥστε νὰ μιάνω, νὰ κηλιδώσω.—αἰδεῦμαι αἰδοῦμαι, ἐντρέπομαι.—ᾧδε οὕτω, διὰ τῆς στάσεως, ἣν ἐτήρησα.—δοκέω, συνίζησ.—πλέον νικήσειν ὅτι θὰ ὑπερβάλω.—πάντας ἀνθρώπους, νόησον: τοὺς συνήθεις τύπους τῶν ἀνθρώπων.

β) Τὰ τετράμετρα τοῦ Σόλωνος ἀφήγουν ἐντύπωσιν ἀπομνημονευμάτων, γραφέντων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐξουσίας. Εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ὁ Σ. εἰσάγει κερδοσκοπὸν τινὰ συμπολίτην του μεμφό-

μενον αὐτὸν ὡς ἀνόητον, διότι δὲν ἐξεμεταλλεύθη τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ δύναμιν διὰ τὰ γίνῃ τύραννος.

ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)

Ὁ Σημωνίδης ἦτο σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (περὶ τὸ 650 π. Χ.). Ἐγεννήθη εἰς τὴν Σάμον, ὅπθθεν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀμοργὸν ὡς ἀρχηγὸς ἀποίκων. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη Ἀμοργῖνος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Σιμωνίδου τοῦ Κεῖου. Πληροφορίαι περὶ τῆς ζωῆς του ἐλλείπουν. Ἐγραψεν ἱάμβους, διὰ τῶν ὁποίων ἐσατύρισεν ὠρισμένα πρόσωπα καὶ γενικώτερον διάφορα κοινωνικὰ ἐλαττώματα. Πάντως ἡ ποιήσις του ἀπέδλεπεν εἰς τὸ νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ νὰ δώσῃ συμβουλὰς. Ἀπὸ τὰ ποιήματά του σφῆζονται μόνον ὀλίγα μεμονωμένα ἀποσπάσματα. Τὸ μακρότερον τούτων εἶναι ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναικῶν σάτυρα.

52 (1). Ματαιιότης τῶν ἀνθρωπίνων.

α) Στ. 1-5. τέλος ἡ ἑκδασις.— ἔχει κρατεῖ εἰς χεῖράς του.— βαρύκτυπος βαρυδρόντος.— τίθημι κανονίζω.— ὅκη ὅπως.— νόος δὲ (Διὸς), αἶ βουλαὶ τοῦ Διὸς.— ἐπήμεροι ζῶουσι ἐφήμεροι ζοῦν (οἱ ἄνθρωποι).— ἃ δὴ (=οἷα δὴ)= ὅπως δά, ὅπως πράγματι.— βοτὰ κτήνη, ζῷα, ἐκ τοῦ βόσκω (= ὡς ζῷα ποὺ εἶναι πράγματι).— ὅκως ἐκτελευτήσει ποῖον τέλος ἐπιφυλάσσει.

Στ. 6-10. κάπιπειθείη (=καὶ ἐπιπειθείη) πεποίθεις.— ἄπρηκτον ἀπραγματοποίητον, ἀνέφικτον.— ὀρμαίνω διαλογίζομαι, ὀνειρεύομαι.— μένουσιν περιμένουν.— ἡμέρην ἐλθεῖν νὰ ἐξημερώσῃ (διὰ τὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρόν των).— ἐτέων περιτροπαὶ περιοδικοὶ κύκλοι τῶν ἐτῶν (πολλὰ ἔτη).— νέωτα τὸ νέον ἔτος (νέον Φέτα).— φλύω εἶμαι κατάφορτος.

Στ. 11-19. φθάνει... λαβὸν προφθάνει καὶ καταλαμβάνει.— ἄξιλος ἀξήλευτος.— τέρμα πραγματοποιήσις τῶν ὀνείρων.— δεδμημένος τοῦ δάμνημι=καταβάλλω.— Ἄρει ὑπὸ τοῦ πολέμου.— ἡ λαῖλαψ ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς.— κλονεύμενος (κλονούμενος), ἄνω κάτω φερόμενος.— πορφυρεῖς ἄλως τῆς κυμαινομένης θαλάσσης.— νώσωνται=νοήσωνται· εὖτ' ἂν νώσωνται εὐθὺς μόλις αἰσθάν-

θοῦν.— ἡδὺν ζόειν τὴν γλυκύτητα τῆς ζωῆς.— ἀγχόνῃν ἄψαντο ἀπαγχονισθέντες ἀπέθανον.—δυστήνῃ μόρῃ δι' οἰκτροῦ θανάτου.— καυτάγρετος (= καί+αυτάγρετος) αὐθόρμητος, ἐκουσίως.

Στ. 20-24. ἅπ' οὐδέν (ἐστίν)=οὐδέν ἄπεστιν.—κῆρ μοῖρα τοῦ θανάτου.—ἀνεπίφραστος ἀπροσδόκητος.— ἡ δύη ἡ δυστυχία.— πῆμα πάθημα, συμφορά.—πιθοῖατο=πίθονται (οἱ βροτοί).—αἰκίζομαι (παθ.) βασανίζομαι.—ἐπ' ἄλγεσι κακοῖς ἔχοντες θυμὸν στρέφοντες διαρκῶς τὸν νοῦν μας εἰς τὰς ἐπιμόχθους φροντίδας.

β) Στ. 1. βαρύκτυπος· ὁ Ὅμηρος λέγει «ἐρίγδουπος», κοσμητικὸν ἐπίθετον τοῦ ἐξαπολύοντος τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνὸν Διός.

Στ. 8. ἐτέων περιτροπάς· πρβλ. τὸ τῆς Ὀδύσσειας, α, 6 : «περιπλομένων ἐνιαυτῶν».

—Πῶς βλέπει τὴν ζωὴν ὁ ἀπαισιόδοξος ποιητής; Διὰ τοὺς οἱ ἄνθρωποι θά ᾔσαν ὀλιγώτερον δυστυχεῖς, ἐὰν ἐπείθοντο εἰς αὐτόν; (εἰ δ' ἐμοὶ πιθοῖατο, στ. 22).—Πρβλ. «Ὑποθήκας εἰς ἑαυτὸν» Σόλωνος (σελ. 28).

53 (2). Χαρακτῆρες γυναικῶν.

α) Στ. 1-6. χωρὶς χωριστὰ διὰ καθεμίαν, ποικιλοτρόπως.— νόος χαρακτήρ.—τὰ πρῶτα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς.—ὅς χοῖρος (ἐδῶ θηλ.).—τανύθριξ μακρότριχος.—πεφυρμένα, τοῦ φύρῳ ἀνακατώνω.—εἶμα ἔνδυμα (ἔσ-νυμι, ἔννυμι).—κοπρίη κοπριά, ἀκαθαρσία.—ἦμαι κάθημαι.—πιαίνομαι παχύνομαι (γίνομαι παχύς).

Στ. 7-11. ἀλιτρός πανοῦργος.—ἔθνηκε ἔκαμε.—ἰδρις, -ιος γνώστης, ἔμπειρος (ἐκ τοῦ οἶδα).—τὸ μέν, δηλ. τὸ ἄμεινον (τὸ καλόν).—εἶπε, γνομ. ἄορ.—τὸ δ' ἐσθλόν=τὸ δὲ κακὸν εἶπεν ἐσθλόν (ὡς διεστραμμένη).—ὀργή τρόπος, (ψυχικὴ) διάθεσις.

Στ. 12-26. ἡ δὴ ἐν φρεσὶν νοεῖ ἡ ὁποία εἶναι δίδουλος, δῖ-γνωμος.—τὴν μὲν ἡμέρην μίαν μὲν ἡμέραν.—γένηθα (πρκ. μὲ σημ. ἐνεστ' τοῦ γηθέω) χαίρω.—τὴν δὲ ἄλλην δὲ ἡμέραν.—οὐκ ἀνεκτὸς (θηλ.) δὲν ὑποφέρεται.—οὔτε ἄσσον ἐλθεῖν, οὔτε γὰρ τὴν πλησίον κανεῖς (ἄσσον, συγκρ. τοῦ ἄγχι=πλησίον).—ἅπλητον πρᾶγμα ἀπροσπέλαστον.—ἀμείλιχος ἄγριος.—ἀποθύμιος ἀποκρουστικός.—

ἀτρεμῆς ἀκίνητος.—ἀπήμων ἀδελφής.—βαρύκτυπος βαρύδρονος, θορυβώδης.—φορευμένη, τοῦ φορέομαι φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Στ. 27-38. χαιτέσσα ἡ ἔχουσα πλουσίαν χαιτήν.—γείνομαι γεννώμαι· ἐγεινάμην ἐγέννησα (ἐνεργ.).—δύη δυστυχία, στενοχωρία.—περιτρέπω ἀποφεύγω.—ἡ μύλη ὁ μύλος, χειρόμυλος.—ἄρειεν, εὐκτ. τοῦ αἶρω.—λουταὶ ἄπο= ἀπολουταὶ· ἀπολουταὶ ῥύπον λούομαι καλὰ (καθαρίζω ἐντελῶς κάθε λέραν ἀπ' ἐπάνω μου).—φορῶ φέρω, ἔχω.—χαιτή βαθεῖα ἐδῶ=πλουσία κόμη, ἄφθονα μαλλιά.—ἄνθεμον ἄνθος, λουλούδι.—σκιάζομαι, καλύπτομαι, στεφανώνομαι.—ὦν=οὖν ὄντως, ἀληθῶς.—τύραννος βασιλεὺς.—σκηπτοῦχος ἄρχων, μεγιστάν.—τοιούτοις (τρόποις) διὰ τὴν τοιαύτην φιλαρέσκειαν.—ἀγλαῖζομαι καμαρώνω.

Στ. 39-45. τὴν ταύτην.—λαβών, ἐνν. ὡς σύζυγον.—οἶος μόνος.—μῶμος μομφή, κατηγορία.—προσιζάνει ἀρμόζει.—κάπαξεται=καὶ ἐπαέξεται αὐξάνει, προάγεται.—βίος δηλ. ἐν τῇ οἰκῇ.—φιλεῦντι=φιλοῦντι.—ὁ πόσις ὁ σύζυγος.—ὀνομάκλυτος ἐξακουστός.—ἀριπρεπὴς περίδλεπτος.—ἀμφιδέδρομεν (ὡς ἐνεστ.) περιβάλλει.

β) Τὸ σατυρικὸν τοῦτο ποίημα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ τοιούτου εἴδους, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ περιπαίξῃ, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἀπλῶς τὴν σκωπτικὴν διάθεσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ θέλει νὰ ὑποδείξῃ τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀποφεύγουν αἱ γυναῖκες. Ἀλλωστε κατὰ λήγει ἐξυμνῶν τὴν καλὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν παραβάλλει πρὸς μέλισσαν. Χάριν ἀστεϊσμοῦ καὶ αἱ γυναῖκες ἔψαλλον ὑπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα σκωπικὰ ἄσματα ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν, τὰ «ἐξ ἀμάξης» καλούμενα. Πιθανῶς τὸ ποίημα τοῦ Σημωνίδη εἶναι ἀπάντησις εἰς ἐκεῖνα.

— Ποῖος δὲ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σημωνίδου; Ἡ ὑπερβολὴ εἰς τὴν σάτυραν ἐπιτρέπεται; μέχρι ποίου βαθμοῦ; καὶ ποῦ ἀποβλέπει; Συγκρίνατε μὲ σατυρικά ποιήματα νέων Ἑλλήνων ποιητῶν (Λασκαράτου, Σουρῆ κ.ἄ.).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ

Ὁ Ἀλκαῖος ἐκ Μυτιλήνης τῆς Λέσβου (ἀκμάσας περὶ τὸ 610 π.Χ.) ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα τῆς πατρίδος του καὶ ἠγωνίσθη μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐγκατασταθείσης τυραννίδος τοῦ Μελεάγρου καὶ τοῦ διαδόχου Μυρσίλου. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἀρχὴν θραδύτερον μετριοπαθεῖ τύραννον Πιττακόν, ἕνα τῶν ἐπτὰ σοφῶν, ἐπολέμησε σφοδρῶς. Ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ καταλύσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου καὶ ἀποτυχὼν ἀναγκάζεται νὰ ἐκπατρισθῇ καὶ νὰ ζήσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη περιφερόμενος εἰς τὴν ξένην. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τυχὼν γενναιοφύχου ἀμνηστείας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ.

Ἐργαζε ποιήματα ποικίλου περιεχομένου, στασιωτικά (δηλ. πολιτικά), συμποτικά, ἐρωτικά καὶ διαφόρους ὕμνους. Τὸν ποιητὴν τοῦτον ἐμιμήθησαν οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἰταλίας, ἰδίως δ' Ὀράτιος.

Ἀτυχῶς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀλκαίου μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι ἡ αἰολικὴ.

54 (1). Ἡ αἴθουσα τῶν ὄπλων.

α) μαρμαίρω ἀπαστρέπτω.—παῖσα πᾶσα.—στέγα αἴθουσα.—κυννίη=κυννέη, περικεφαλαία.—κατ=κατὰ (εἰς τὸ νεύοισιν).—τᾶν (=τῶν, ὧν) κατύπερθεν ἄνωθεν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀπείων.—ἱππιοὶ λόφοι λόφοι (φοῦντες) ἀπὸ οὐρὰν (ἢ χαίτην) ἱππων.—νεύοισιν (-ουσιν): κατα-νεύουσιν, κλίνουν πρὸς τὰ κάτω.—ἀγάλματα κοσμήματα (διὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνδρῶν).—χάλκιοι δὲ λάμπραι κνάμιδες=χαλκαὶ δὲ λαμπραὶ κνημίδες (περικνημίδες).—κρύπτοισιν πασσάλους=κρύπτουσι πασσάλους (εἶναι τοποθετημέναι γύρω ἀπὸ ξύλινα καρφία ἐμπεπηγμένα πρὸς στήριξιν εἰς τοὺς τοίχους). (εἰς τὴν αἰολικὴν τὸ ου=οι).—τὸ ἄρκος ἀμυντήριον (ἀρκέω=ἀποκρούω).—ἰσχύρω (γεν.) ἰσχυροῦ.—βέλος βλήμα.—νέω λίνω (γεν.

της βλῆς) ἀπὸ νέον λινὸν ὕφασμα.—κοίλος κοῖλος.—κατ(ά)... βεβλημέ-
ναι τοποθετημένοι κάτω.—παρ=παρά.—ζῶμα βραχεῖα περισκελῖς.—
ὁ κύπασσις μικρὸς χιτωνίσκος.—τῶν τούτων (τῶν προειρημένων).—
ἐπειδὴ πρῶτιστα ἀφοῦ τώρα πλέον.—ὑπὸ ἔσταμεν ὑπέστημεν,
ἀνελάβομεν.—ἔργον τότε τοῦτον τὸν ἀγῶνα.

6) Τὸ ποίημα ἐγράφη εἰς τὰς παραμονὰς ἀγῶνος, ὡς δηλοῦται ἐκ
τοῦ τελευταίου στίχου. Πρόκειται ἢ περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀθη-
ναίους διὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ Σιγείου ἢ περὶ ἐτοιμαζο-
μένου κινήματος πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ Μυρσίλου. Ὅπως δὴποτε, ἐπικει-
μένου τοῦ ἀγῶνος, ὁ ποιητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν αἰθουσαν τῶν ὅπλων
του, διὰ νὰ τὰ ἀναλάβῃ. Εἰσερχόμενος δέ, ἵσταται πρὸς στιγμὴν, τὰ
παρατηρεῖ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ περιγράφει.

Στ. 6. Χαλκίδικαι ἐκ Χαλκίδος, ὅπου ἐγένετο κατσργασία τῶν
μετάλλων καὶ δὴ τοῦ χαλκοῦ, ὀρυττομένου ἐκ τῶν παρὰ τὴν πόλιν χαλ-
κωρυχείων, ἐξ οὗ λέγεται, ὅτι ἔλαθε καὶ τὸ ὄνομα ἡ πόλις.

—*Προσέξατε τὴν ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς καὶ τὰ κοσμη-
τικὰ ἐπίθετα.*

55 (2). Ἡ πόλις ἐν τρικυμίᾳ.

α) ἀσυνέτημι ἀσυνετῶ, δὲν ἐννοῶ.—στάσις ἐμφύλιος πόλεμος·
ἐδῶ κατὰ μεταφορὰν=ἡ ταραχή, τὸ ἀνακάτωμα (τῶν ἀνέμων).—τὸ
μὲν ἄλλο μὲν κῆμα.—ἄμμες ἡμεῖς.—ὄν (=άν) ἀνά.—ναῖ=νηλ (δοτ.
τοῦ ναῦς).—φόρημαι=φοροῦμαι, φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.—μοχθέω
ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω.—χείμων τρικυμία.—περ ἔχει περιέχει,
σκεπάζει ὀλόγυρα.—ὁ ἄντλος, τὸ ὕδωρ (τὸ εἰσρέον εἰς τὸ κύτος τοῦ
πλοίου).—ἱστοπέδα=ἱστοπέδη, ἡ ὁπλὴ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῶν
πλοίων, εἰς τὴν ὁποίαν χώνεται ἡ θάσις τοῦ ἱστοῦ (κοιν. τρύπα τοῦ κα-
ταρτιοῦ).—λαῖφος τὸ ἱστίον.—πάν=πάν.—ζάδηλος (διάδηλος) διά-
τρητος, τελείως σχισμένος.—ἡ λάκισ (γεν.—ιδος) ἡ σχισμὴ.—κατ'
αὐτὸ εἰς αὐτὸ.—χόλαισι (χάλαισι) χαλῶσι, ἔχουν χαλαρωθῇ.—ἄγκυλα
τὸ σχοινί (διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι δεμένοι ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ αἱ κεραταί).

β) Ὁ ποιητὴς γράφει τὸ ποίημά του, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πόλις συν-
ταράσσεται ὑπὸ τὸν τύραννον Μυρσίλον.

—*Πῶς περιγράφει ὁ ποιητὴς τὴν τρικυμίαν ἐν τῇ θαλάσῃ; Ποῖαι
αἱ λεπτομέρειαι τῆς περιγραφῆς; Τί ὑπονοεῖ ὁ ποιητὴς;*

56 (3). Καταπολέμησις τοῦ χειμῶνος.

α) ὕει βρέχει.—ὄρρανος οὐρανός.—πεπάγαισι (πεπήγασι) ἔχουν παγῶσει, ἔχουν κρυσταλλῶσει.—ὑδάτων ῥοαί τὰ ρεῖθρα τῶν ὑδάτων (τὰ τρεχοῦμενα νερά).—κάββαλλε κατάβαλλε (προστ.) καταπολέμησον.—ἐπὶ τίθεις (ἐπιτιθείς) ἐπιθέτων, θέτων ἐπὶ τῆς ἐστίας.—ἐν κέρναις (μτχ.)=ἐγκιρνὰς ἀναμείζας (εἰς τὸν κρατῆρα).—μέλιχρος γλυκύς.—αὐτὰρ δέ.—ἡ κόρσα οἱ κρόταφοι, ἡ κεφαλὴ.—ἀμφιβάλων, περιβαλὼν, τοποθετήσας περὶ... γνόφαλλον προσκεφάλαιον.

β) Τὸν οἶνον θεωρεῖ ὁ ποιητὴς ὡς θερμαντικὸν κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἰς ἄλλους στίχους τοῦ τὸν δέχεται ὡς δροσιστικὸν κατὰ τὸ θέρος καὶ ὡς παυσίλυπον φάρμακον καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς.

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀλκαίου; Ποῖοι οἱ αἰολικοὶ τύποι καὶ πῶς ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον;

57 (4). Συμποσιακὸν ᾠσμα.

α) λύχνος, πληθ. λύχνοι καὶ λύχνα, ἐγκαθῆθα συνεχδ. ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ «λύχνων ἀφάς» = τὸ ἀναμῖμα τῶν λύχνων, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀνάπτονται οἱ λύχ., τὴν ἐσπέραν.—ὁμμένω, ἀναμένω (ὄν-μένω, ἀν-μένω || ὁμμένω, ἀμμένω).—δάκτυλος, ἐλαχίστη μονὰς μήκους (0.018 μ.).—δάκτυλος ἀμέρα, «ἕνα δάκτυλο ἔχει ἀκόμα ἡ ἡμέρα μάκρος».—κάδ=κάτ=κατά.—καδ ἄερρε (τμήσ.), τοῦ ῥ. καταέρρω = καταβιβάζω.—κυλίχνα (ῥ), κυλίχνη (κύλιξ) ποτήριον (κυλίχναις, ἡ κατάληξ. αἰς τῆς αἰτκ. πληθ. ἀντί ας).—αἶτα ἀγαπητέ μου.—ποικίλος στολισμένος (μὲ σκαλίσματα, «πλουμιστός»).—υῖος=υἱός.—λαθικάδης (λαθικηδής) ὁ φέρων τὴν λήθην τῶν φροντίδων, παυσίλυπος (ἐκ θέμ. τοῦ ῥ. λανθάνω λαθ καὶ κῆδος=φροντίς).—ἔγχεε: ἐνν. οἶνον ἐντὸς τῶν κρατῆρων (τὸ ἀσύνδετον δίδει ζωηρότητα).—κέρναις (κεραννύς) ἀφοῦ ἀναμείξῃς.—ἕνα καὶ δύο=ἕνα πρὸς δύο.—πλέαις (αἰτ. πληθ. ἀντὶ πλέας) προληπτ. κατηγρμ., ὥστε νὰ εἶναι πλήρεις (ὥστε πλέας εἶναι=ὥστε πλησθῆναι).—κακ κεφάλας κατὰ κεφαλῆς, μέχρι κεφαλῆς, μέχρι στεφάνης.—ἃ δ' ἑτέρα ἢ δὲ ἑτέρα.—ὠθήτω ἀντὶ ὠθείτω. (ἐρμ.: τὸ δὲ ἐν ποτήριον ἃς διαδέχεται τὸ ἄλλο ἀνευ διακοπῆς).

β) Στ. 3. Σεμέλη· θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Κάδμου, μήτηρ τοῦ Διονύσου.

Στ. 4. ἓνα καὶ δύο· διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμείξεως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους Συμπόσιον στ. 4, σελ. 100.

58 (5), Χαιρεκακία.

α) μεθύσθην = μεθύσθηναι (ὑποκμ. πάντας, δηλ. τοὺς ἐχθροὺς τῆς τυραννίδος).—τινὰ τινές, δηλ. οἱ μὴ εἰθισμένοι εἰς τὸ πίνειν.—καὶ πρὸς βίαν καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, χωρὶς διάθεσιν (κοινῶς «καὶ μὲ τὸ στανιό»).—πώνειν πίνειν.—κάτθανε κατέθανε, ἀπέθανε.

β) Ὁ θάνατος τοῦ τυράννου Μυρσίλου καθιστᾷ τὸν Ἀλκαῖον ἐξάλλον ἐκ χαρᾶς.

ΣΑΠΦΩ

Ἡ Σαπφῶ (627-567 π.Χ.) ἐγεννήθη ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας εἰς τὴν Ἐρεσσὸν τῆς Λέσβου καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀλκαίου. Τὸ λεσδιακὸν ὄνομά της ἦτο **Ψάπφα**. Ἐξῆσεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπιστρέψασα δὲ εἰς τὴν Λέσβον ἐγκατέστησεν εἰς τὸν οἶκόν της μουσικὴν καὶ ποιητικὴν σχολήν. Εἰς αὐτὴν ἐσύχναζον πολλοὶ νεάνιδες, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ Σαπφῶ συνεδέθη δι' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀγνῆς φιλίας.

Ἄλλ' οἱ ἐλεύθεροι καὶ πνευματώδεις τρόποι της καὶ αἱ ποιητικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς γυναικείας ψυχῆς της ἐξένισαν τοὺς Ἴωνας καὶ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι ἀργότερον ἐπλασαν διαφόρους περὶ αὐτῆς θρύλους. Ἀναληθῶς ἐπίσης ἐλέχθη, ὅτι, κατόπιν ἀτυχοῦς ἔρωτος πρὸς τὸν περικαλὴ νεανίαν Φάωνα, ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Λευκάδος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Σαπφῶ ἦτο σεβαστὴ εἰς τὴν πατρίδα της καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τὸ ποιητικὸν ἔργον της. Οἱ ἀρχαῖοι θαυμασταὶ της ὠνόμασαν αὐτὴν «δεκάτην μοῦσαν», «Πιερίαν μέλισσαν» καὶ «Λεσβίαν ἀηδόνα». Τὰ ποιήματά της Σαπφῶς ἦσαν ὕμνοι, ῥοδαὶ ἐρωτικῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιθαλάμια, ὅλα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον.

59 (1). Ὁδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

α) **Στ. 1-4.** ποικιλόθρονος ὁ καθήμενος εἰς πεποικιλμένον, εἰς καταστόλιστον θρόνον.—δολόπλοκος (δολοπλόκος) πανοῦργος.—λίσσομαι ἱκετεύω.—ἄσα (ἡ ἄσση) στενοχωρία, θλίψις.—ὄνία (άνία), λύπη, βάσανον.

Στ. 5-24. τυῖδ' (τῆδε) ἐδῶ.—αἶ ποτα (=εἶποτε) ἐὰν κάποτε.—κάτέρωτα (καὶ ἐτέρωτα) καὶ ἄλλοτε.—τὰς ἔμας αὖδως (γεν.) ἡ

αὐδω, τῆς αὐδως αὐδή, φωνή.—αἰοῖσα (αἰούσα) ἀκούουσα.—πῆλυι (τῆλε) ἀπὸ μακράν.—κλύω ἀκούω.—λίποισα=λιποῦσα.—ὑπασ-
δεύξαισα ὑποξεύξασα.—ὥκυς (ὥκυς) ταχύς.—στροῦθος στρο-
θιον, σπουργίτης.—δίννεντες δινοῦντες.—περὶ ὑπέρ, ὑπερ-
άνω.—ὠρανός οὐρανός.—αἶψα ταχέως.—ἑξίκοντο ἔφθασαν εἰς τὸ
τέρμα των.—τὺ σύ.—μάκαιρα θεὰ (θῆλ. τοῦ μάκαρ).—ἦρε' (ἦρεο),
τοῦ ἐρωτῶ.—ὄττι, ὅ, τι, τί;—δηῦτε=δὴ αὖτε' ὅττι δηῦτε τί λοι-
πὸν πάλιν.—κῶττι (καὶ ὄττι) καὶ τί;—μαινόλας μαινόμενος, παρά-
φορος.—Πεῖθω ἢ Πειθῶ (ἡ θεραπαίνις τῆς Ἀφροδίτης).—μαῖσαι
τὸ ἀ' πρόσ. : μαῖμαι (μαίομαι) ζωνῶς ἐπιθυμῶ.—ἐς σὰν φιλότητα
εἰς τὴν ἀγάπην σου;—ἀδικήω=ἀδικέω (ῶ).—καὶ γὰρ καὶ βεβαίως.—
αἶ = εἰ (βλ. καὶ στ. 5).—διώξει θὰ τρέχῃ ὀπισθέν σου, θὰ σὲ ἀκο-
λουθῇ.—κωὺκ=καὶ οὐκ.

Στ. 26-28. λύω ἀπολυτρώνω (ἐκ χαλεπῶν μεριμνῶν).—ὄσσα,
ῥσα.—μοι, δοτ. χαρ.—τέλεσαι=τελέσαι (ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἰμέρρει),
ὑποκ. ἐνν. σέ.—ἰμέρρω (ἰμείρω).—ποθῶ.—αὐτὰ αὐτή.

β) Ἡ ᾧδὴ αὕτη διεσώθη δολόκληρος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνα-
σέως (τεχνογράφου καὶ ἱστοριογράφου τοῦ ἀ' π. Χ. αἰῶνος), ὁ ὁποῖος
περιέλαβεν αὐτὴν εἰς τὸ «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων» ἔργον του, ὡς
δείγμα τέχνης καὶ ὕφους.

Στ. 2. δολόπλοκος, ὡς ἐμπνέουσα δολοπλοκίας καὶ πλεκτάνας.

Στ. 10. στροῦθοι' τὰ στρουθία καὶ αἱ περιστεραι ἦσαν πτηνὰ ἱερὰ
τῆς Ἀφροδίτης.

Στ. 18. Ἐδῶ ἡ ποιήτρια παρουσιάζει αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην ὁμι-
λοῦσαν (διὰ τὴν στροφὴν αὕτη τοῦ λόγου;)

60 (2). Ἡ ξενιτεμένη φίλη.

α) Στ. 1-5. ἄπυ ἀπό, μακράν.—τυῖδε=τῆδε ἐδῶ.—νῶν νοῶν' τυῖδε
νῶν ἔχουσα (ἡ ξενιτεμένη φίλη μας Ἀριγνώτα) κατευθύνοῦσα τὰς
σκέψεις τῆς πρὸς τὰ ἐδῶ.—ὥς (χρον.) ὅτε.—πεδεξώω συζῶ' ὥς πε-
δεξώομεν ὅταν ἐξούσαμε μαζί.—βεβῶως βεβαίως, ἀσφαλῶς.—ἔχεν
εἶχεν, ἐθεώρει.—ἵκελος (καὶ εἵκελος) ὅμοιος' τὸ ἱκέλαν κτηρμ.—
θεᾶ=θεᾶ (ἐκ τοῦ ἱκέλαν)=ὁμοίαν πρὸς θεάν.—μόλπα (=μολπῇ)

ἄσμα.—σᾶ δὲ μάλιστα ἔχαιρε μόλπᾳ = εὔρισκε μεγίστην εὐχαρίστησιν εἰς τὸ ἰδικόν σου ἄσμα.

Στ. 6-11. νῦν δέ, ἀντίθ. εἰς τὸ ὥς πεδεζώμεν.—ἐμπρέπομαι ἐμπρέπω, διαπρέπω, ξεχωρίζω.—Λύδαι=Λυδαί, αἱ ἐκ τῆς Λυδίας.—περρέχω περιέχω, ὑπερέχω.—ἐπίσχω ἐπέχω, διευθύνω.—θάλασσαν ἔπ' ἄλμυραν ἐπὶ τὴν ἄλμυρὰν θάλασσαν.—ἴσως καὶ ὁμοίως, ὅπως καί.—(ἐπὶ)πολυανθέμοις ἀρούραις (αἰτ. πληθ.) πρὸς τὰς ἀνθισμένους ἐκτάσεις τῆς ξηρᾶς.

Στ. 12-16 ἔέρσα ὁρόσος.—κάλα καλή, χαρίεσσα (κτγρμ.).—κέχυται εἶναι χυμένη, διασκορπισμένη.—τεθάλαισι=τεθήλασι θάλλουσι.—κάπαλ'=καὶ ἄπαλα ἀπαλά.—ἄνθρυσκον φυτὸν φέρον ἄνθος σκιαδωτὸν (ὅμοιον πρὸς τὸ ἄνηθον), ἀγριόχορτον.—μελίλωτος εἶδος εὐώδους τριφυλλίου.—ἀνθεμώδης πολυανθής, ἀνθισμένος.—ζαφοίταις(ι) διαφοίται, περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.—ἐπιμνάσθεισα ἐπιμνησθεῖσα.—ἄγανος πρᾶος, γλυκύς.—ἀγάνας Ἀτθίδος ἐπειδὴ ἐνεθυμήθη τὴν γλυκεῖαν φίλην τῆς Ἀτθίδας.—ἥμερος=ἥμερος πόθος.—λέπταν φρένα εἰς τὴν λεπτήν, τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς.—βόρηται (=βαρεῖται) καταπιέζεται ὑπὸ τοῦ θάρους.—ἄσα(η) ἀνία, θλίψις.

Στ. 17-20 κῆθι ἐκεῖ.—ἔλθην=ἐλθεῖν ν' ἀπέλθωμεν.—ἄμμε ἢ ἄμμι=ἡμῖν, εἰς τὸ βοᾶ.—ὀξὺ δυνατά.—τὰ δὲ ἄλλ' αὐτά.—οὐ γαρύει δὲν φωνάζει (δὲν διαβιάζει πρὸς ἡμᾶς τὰς φωνὰς τῆς Ἀριγνώτας) γαρύω=γερύω φωνάζω (ἢ γῆρυς=ἡ φωνή).—δι' ἄλος=δι' ἁλός, διὰ μέσου τῆς θαλάσσης.—ἄπιστος ὁ μὴ ἀκούμενος.—νύξ πολύως ἢ πολύωτος νύξ, ἢ νύξ μὲ τὰ πολλὰ ὥτα, (ἢ ὅποια λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης σιγῆς ἀκούει τὰ πάντα).

6) Ἡ μαθήτρια τῆς Σαπφῶς Ἀριγνώτα νυμφευθεῖσα ἐν Σμύρῃ αἰσθάνεται λύπην διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὰς φίλας τῆς. Τὰ συναισθήματα αὐτὰ τῆς Ἀριγνώτας διερμηνεύει ἡ Σαπφὼ ἀπευθυνομένη διὰ τοῦ ποιήματος τούτου πρὸς τὴν μαθήτριαν καὶ φίλην τῆς Ἀτθίδας.

61 (3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον.

α) κατθάνοισα (καταθανοῦσα) ὅταν ἀποθάνῃς.—κεῖσεται θά κεῖσαι, θὰ εἶσαι μέσα εἰς τὸν τάφον σου.—οὐδέ ποτα καὶ ποτὲ δέν.—μναμοσύνα σέθεν ἔσσειτ'=θὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά σου.—οὐδ'

ἔρος (σέθεν ἔσσεται) οὔτε θὰ σὲ ποθῇ κανεῖς (θὰ σὲ ἀναζητῇ).—
 πεδέχω μετέχω.—ἀφάνης ἀφανής, ἄσημος.—κῆν=καὶ ἐν.—πεδ’=
 μετ’.—ἄμαυρος (ἀμαυρός) σκοτεινός, ἄδοξος.—ἐκπεποταμένα ὅταν
 ἀποθάνῃς (τοῦ ἐκποτάομαι) πετῶ ἔξω· ἐδῶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἢ ὅποια
 πετᾷ ἔξω τοῦ σώματος.

β) Στ. 3. Τὰ ῥόδα τῆς Πιερίας· ἐννοεῖ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίη-
 σιν (ἀντονομασία)· τὰ ῥόδα ἐθεωροῦντο ἀγαπητὰ ἄνθη τῶν Μουσῶν,
 αἱ ὅποια ἐλατρεύοντο ἐν Πιερίᾳ (βλ. 11 (3), στ. 2 «Μοῦσαι Πιερίδες»).

— Διὰ τὴν ἐκδηλοῦν τοιαύτην ἀποστροφὴν ἢ Σαπφὼ πρὸς τὴν ἀπειρό-
 καλον καὶ ἄμουσον γυναικα; Πῶς ἐκφράζει τὴν ἀποστροφὴν τῆς αὐτῆς;

62 (4). Εἰς ὥραϊαν κόρην ἀκόμῃ ἀνύπανδρον.

οἶον ὅπως. — γλυκύμαλον γλυκόμηλον. — ἐρεῦθομαι κοκκι-
 νίζω, γίνομαι κόκκινος (ἐρεῦθ—ἐρυθρός).—ῥσδος (ἄρσ.)=κλάδος·
 ἄκρω ἐπ’ ῥσδω ὑψηλὰ εἰς τὴν ἄκραν τῶν κλάδων.—μαλοδρόπης
 (μῆλα δρέπω) οἱ κόπτοντες τὰ μῆλα (οἱ μηλοτρυγηταί).—οὐ μὲν καὶ
 ὁμῶς δὲν (σχῆμα ἐπανορθώσεως).—ἐπίκεσθαι (ἐπ-ἐφικέσθαι)
 νὰ τὸ φθάσουν.

63 (5). «Υπεροχή».

α) ἄστερες ἀστέρες. — κάλα καλή, ὥραϊα. — σελάννα σελήνη.—
 ἄψ ἀντὶ αἶψα ἀμέσως.—ἀπυκρύπτουσι ἀποκρύπτουσι.—φάεννον
 εἶδος φαεινὸν εἶδος, λαμπρὰ μορφή.—ὄπποτα λάμπη ὁπόταν λά-
 μπῃ.—πλήθοισα πλήθουσα, πλήρης (ὁλόγοιμη).—ἐπὶ γὰρ παῖσαν
 εἰς ὅλην τὴν γῆν.—ἀργυρέα ἀρχυρόχρους (ἀργυρόχρωμη).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω, δεικνύει πόσον μεγά-
 λην ἀπῆχῃσιν εἶχεν ἡ φύσις εἰς τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς Σαπφούς.
 Ἄλλο ὁμῶς νόημα λαμβάνει τὸ ποίημα, ἂν θεωρηθῇ ὡς ἀλληγορικὴ
 σύγκρισις τῆς ὑπεροχῆς τῆς μαθητρίας τῆς Ἀριγνώτας ἔναντι τῶν ἄλ-
 λων γυναικῶν τῆς πατρίδος τῆς.

64 (6). Ῥέμβη.

ἀμφὶ τριγύρω.—ῥδωρ=ῥδωρ.—ῥψοθεν=ὑψόθεν, ἄνωθεν, ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ.—κελάδει κελαδεῖ.—ῥσδος, ὄσδος ἀντὶ ὄζος κλάδος, κλώ-
 νος.—μάλινος, μήλινος τῆς μηλέας.—αἰθυσσόμενος (τοῦ ῥ. αἰθύσ-

σομαι) σειόμενος.—κῶμα (τὸ)=1) λήθαργος, 2) εὐθυμία.—καταρρεῖ καταρρέει, ῥέει πρὸς τὰ κάτω, ἀπλώνεται.

65 (7). Γαμβρὸς (ἐπιθαλάμιον).

α) ὕψοι ἀντὶ ὕψοι ὑψηλά.—μέλαθρον ὑπέρθυρον ἢ ὀροφή.—ἀέρω (ἀεῖρω, αἶρω) ὑψώνω, σηκώνω.—τέκτονες ξυλουργοί.—ἴσος ἴσος.—"Αρενι="Αρει.—ἄνδρος ἀνδρός.—μεγάλω μεγάλου, μεγαλῶ μου.

β) Ὑμήναος Ὑμέναιος, ὁ θεὸς τοῦ γάμου Ὑμήναον ἐνν. μέλπετε ἢ λέξεις αὕτη ἐπανελαμβάνετο εἰς τὰ ἐπιθαλάμια ἄσματα μεθ' ἑκάστον στίχον ἢ παρενεθάλετο εἰς τὰς στροφάς, τρόπον τινὰ ὡς ἐπψῶς, καὶ ἐψάλλετο ὑπὸ χοροῦ. Ὁ χορὸς ἦτο διηρημένος εἰς δύο τμήματα, ἅτινα ἔφαλλον ἐναλλάξ ἀνὰ ἓνα στίχον ἢ ἀνὰ μίαν στροφήν. Τὴν ἐπιφώνησιν Ὑμήναον ἔφαλλον καὶ τὰ 2 τμήματα (ἡμιχόρια) μαζί.

Ἡ Σαπφὼ παρουσιάζει μετὰ τινος φιλοπαίγμονος διαθέσεως τὸ ἀνάστημα γαμβροῦ, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται οὗτος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ὁδηγῶν τὴν νύμφην.

66 (8). Ὁ θυρωρὸς (ἐπιθαλάμιον, ἀπόσπ.).

α) θυρωρῶ=θυρωρῷ.—ἐπτορόγυιος (ἐπτὰ - ὀργυιά) ὁ ἔχων μῆκος ἐπτὰ ὀργυίων.—σάμβαλον σάνδαλον, ὑπόδημα.—πεντεβόηα ἐκ πέντε δερμάτων βοείων.—πίσυγος ὑποδηματοποιός.—ἐξεπύνασαν ἐξεπύνησαν, κατεσκεύασαν.

β) Καὶ εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἡ Σαπφὼ μετὰ τινος εὐθύμου διαθέσεως μᾶς παρουσιάζει τὸν θυρωρὸν τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ ἢ τῆς νύμφης.

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τῆς Σαπφούς;

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ὁ Ἀνακρέων ἐγεννήθη εἰς τὴν Τέων, πόλιν τῆς Λυδίας ἐναντὶ τῆς Σάμου, ἄγνωστον ἀκριβῶς πότε. Ἦτο ὁμῶς ἀνὴρ ἡδῆ, ὅτε τὸ 540 π.Χ. ἐγκατέλειπε τὴν πατρίδα του κατόπιν τῆς ὑποταγῆς τῆς εἰς τοὺς Πέρσας ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου. Κατέφυγε τότε εἰς τὰ Ἀδδηρα τῆς Θράκης, ἀποικίαν τῶν Τηρίων. Ἐκεῖθεν προσκληθεὶς ἀλληλοδιαδόχως περιήλθεν καὶ διέτριψεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς αὐλὰς τῶν τυράννων Πολυ-

κράτους τῆς Σάμου, τῶν Πεισιστρατιδῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἀλευαδῶν τῆς Θεσσαλίας. Ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας ἄγνωστον ποῦ. Συνέθεσεν εἰς ποικίλα μέτρα ποιήματα ἐρωτικά καὶ συμποσιακὰ ἀποτελοῦντα πέντε βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων σφῆζονται μόνον ἀποσπάσματα. Τὰ ποιήματα τοῦ Ἀνακρέοντος εἶχον καταντήσῃ δημοτικώτατα καὶ ἀπέκτησαν βραδύτερον πολλοὺς μιμητάς, οἱ ὁποῖοι ἔγραψαν τὰ λεγόμενα «ἀνακρεόντεια» ἄσματα.

67 (1). Παραγγελίαι διὰ τὸ συμπόσιον.

α) Στ. 1-6. ἄγε δὴ, παρακελ.—κελέβῃ μέγα ποτήριον (εἶδος κανάτας).—ἡ ἄμυστις (πόσις) τὸ νὰ πίνῃ κανεὶς χωρὶς νὰ κλείῃ τὸ στόμα, ἀπνευστί, μονοροῦφι (ἐκ τοῦ α στερητ. καὶ μύω=κλείω).—προσιῶ πίνω πρῶτος.—τὰ μὲν... τὰ... δ' ἄφ' ἑνὸς μὲν, ἄφ' ἑτέρου δέ.—ἐγγέας, ἐνν. εἰς τὴν κελέβην.—κύαθος ποτήριον (διὰ τοῦ ὁποίου ἦντλουν τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατήρος).—ἀνυβρίστως νηφαλίως, εὐπρεπῶς.—ἀνά... βασσαρήσω : ἀναβασσαρέω εὐθυμῶ («μπαίνω στὸ κέφι»)—δηῦτε=δὴ αὖτε πάλιν δά.

Στ. 7-11. οὔτω (μὲ οὐς.) μὲ τόσον...—ἀλαλητὸς ἀλαλαγμός.—μηκέτι... μελετῶμεν ἄς μὴ γυμναζώμεθα πλέον, ἄς μὴ κάμνωμεν γυμνάσια (σκυθικῆς οἰνοποσίας).—παρ' οἴνῳ εἰς τὸ συμπόσιον.—ἀλλὰ ὑποπίνοντες πίνοντες μετρίως («κουτσοπίνοντας»)—ἐν καλοῖς ὕμνοις καὶ λέγοντες ὠραίους ὕμνους.

β) Στ. 3-4. Διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμείξεως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους «Συμπόσιον» στ. 4, σελ. 80.

Στ. 6. βασσαρέω (εὐθυμῶ)· ἐκ τοῦ ὀνόματος Βασσαρέυς, ὅπως ἐλέγετο ὁ Διόνυσος ὑπὸ τῶν Θρακῶν.

Στ. 9. Σκυθικὴ πόσις· οἱ Σκύθαι ἐφημίζοντο διὰ τὴν ἄμετρον οἰνοποσίαν : ἔπινον οἶνον ἄκρατον.

Στ. 10-11. καλοῖς ἐν ὕμνοις· πρβλ. τὸ «εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις» τοῦ Ξενοφάνους εἰς «Συμπόσιον» στ. 14.

68 (2). Στεναγμοὶ γήρατος.

α) πολιδὸς ὑπόλευκος.—τὸ κᾶρα ἢ κεφαλή· ἐδῶ=ἡ κόμη, τὰ μαλλιά

(μετωνυμία).—πάρα (ἔστι)=πάρεστι.—γλυκεροῦ κλπ., ἡ σειρά: οὐκέτι λέλειπται πολλὸς χρόνος γλυκεροῦ βιότου.—ἀνασταλύξω ἀναστενάζω.—θαμὰ συχνά.—μυχὸς ἸΑίδεω τὰ δάθη τοῦ ἸΑδου.—ἀργαλέος φρικτός, πικρός.—έτοιμόν (ἔστι) εἶναι ὠρισμένον, ὑπερβέδαιον.

β) **Τάρταρος**· οὗτος ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν πίστιν βαθὺς καὶ σκοτεινὸς τόπος ὑπὸ τὸν ἸΑδην, εἰς ὅσῃν ἀπόστασιν εὐρίσκεται ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν.

69 (3). Γεροντικά παράπονα.

α) **σφαίρη πορφυρῇ**, δοτ. ὀργ. εἰς τὸ βάλλων: «κυπώντας με μὲ σφαῖρα πορφυρῇ».—**δηῦτε**=**δὴ αὖτε** ἰδοὺ πάλιν, πάλιν λοιπόν.—**νεάνις, νεήνις** || **νήνις, νήνις**, δοτ. **νήνι**=**νεάνιδι** (εἰς τὸ συμπαίξειν).—**ποικιλοσάμβαλος** ποικιλοσάνδαλος, ἡ φοροῦσα σανδάλια πεποικιλμένα, («πλουμιστά»).—**ἔστιν γάρ...** εἶναι δὰ (παρενεθετικῶς).—**εὐκτιτος** ἔχων (ἔχουσα) ὠραίας οἰκοδομάς.—**καταμέμφομαι** ψέγω, «κοροῖδεύω».—**χάσκω** (ὥς καὶ ἡ σημερινὴ σημασία του): προσδλέπω μὲ ἀνοικτὸν στόμα.—**πρὸς ἄλλην**, ἐνν. **κόμην** (πρὸς ἄλλον τινά).

β) **Στ. 1. σφαίρη πορφυρῇ**· ὅπλα τοῦ ἸΕρωτος εἶναι κυρίως τὸ τόξον καὶ τὰ βέλη, δι' ὧν ἐπληττεν ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποιον ἤθελε νὰ ἐμβάλλῃ σφοδρὸν ἔρωτα. Πλὴν τούτων εἶχε καὶ σφαῖραν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπληττεν ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἤθελεν ἀπλῶς νὰ πειράξῃ.

Στ. 5. ἀπ' εὐκτίτου Λέσβου· διὰ τούτων χαριεντιζόμενος ὑπονοεῖ ὅτι δὲν τὸν καταδέχεται ἡ νεάνις ὥς ἐπαρχιώτην, «πρωτευουσιάναν» αὐτή.

Στ. 7. καταμέμφεται· ἡ νεάνις τὸν περιπαίζει διὰ τὴν λευκὴν κόμην του. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς ἀρχ. Λέσβου ἦσαν χειραφετημένα, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐλευθεριότης τῆς νεάνιδος.

— *Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ ἸΑνακρέοντος; Κατὰ τὴν ὁμοιάζει ὁ Ἰων ἸΑλκαῖος πρὸς τοὺς ἸΑλολεῖς λυρικοὺς;*

Δ' ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ

Ὁ Τέρπανδρος (680-620 π.Χ.) εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Λεσβίων χορικῶν ποιητῶν. Ἐδοξάσθη κυρίως ὡς μουσικός, διότι ποικιλοτρόπως προήγαγε τὴν μουσικὴν τέχνην καὶ συνεκέντρωσε τὰς διεσπαρμένας μελωδίας, ὅσαι ἐποιήθησαν ὑπὸ τῆς φυσικῆς κλίσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν, καὶ τὰς ἐρρύθμισε κατὰ τεχνικοὺς κανόνας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐστερεῖτο ἀξίας, ὡς μαρτυροῦν τὰ ὀλίγα διασωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του.

70. Ἀποσπάσματα Τερπάνδρου.

Ἀπ. 1. ἀρχὰ ἀρχή, ἔναρξις (διότι ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Διὸς ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἤρχιζον τὰ ποιήματά των, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι». — ἀγήτωρ ἡγήτωρ φαίνεται ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἦτο προσίμιον μακροτέρου ᾄσματος.

α) Ἀπ. 2. ἔνθα ὅπου. — αἰχμὰ ἢ αἰχμή, τὸ δόρυ (τὸ πολεμικὸν πνεῦμα). — μῶσα μουσα. — λιγὺς (λίγεια, λιγύ) καλλίφωνος. — δίκαια (-η) δικαιοσύνη. — εὐρύαγυια ἢ ἔχουσα εὐρείας ἀγυιάς, ἢ ἀποφεύγουσα τὰς σχολιοδρομίας, εὐθύδικος. — ἐπιτάρροθος, ἀρωγός, βοηθός.

β) Διὰ τοῦ ἀποσπ. τούτου ὑμνεῖ τὴν Σπάρτην, ὅπου ἤχμαζε τὸ πολεμικὸν πνεῦμα («αἰχμὰ»).

α) Ἀπ. 3. σοὶ (κελαδήσομεν) πρὸς τιμὴν σου. — ἀποστέρξαντες ἀφήσαντες, ἀπορρίψαντες. — τετράγηρυν αὐοιδὰν τὴν διὰ τετραχόρδου λύρας μουσικὴν. — ἐπτάτονος ἐπτάχορδος.

β) Ὁ Τέρπανδρος ἐτελειοποίησε τὴν κιθάραν καὶ ἠῤῥησε τὰς χορδὰς ἀπὸ 4 εἰς 7. Διὰ τοῦτο λέγει ὅτι θὰ ψάλλῃ διὰ τῆς «ἐπτατόνου φόρμιγγος».

ΑΛΚΜΑΝ

Ὁ Ἀλκμάν ἤχμασε περὶ τὸ 620 π.Χ. Ἦτο Λυδὸς ἐκ Σάρδεων, ἀλλ' αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (βλ. Καλλίνον) ἐπωλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου διακρίθει διὰ τὴν μουσικὴν του ἱκανότητα ἀπηλευθερώθη καὶ ἐπωνομάσθη Λάκων. Προήγαγε τὴν μουσικὴν καὶ πρῶ-

τος διεμόρφωσεν εἰς τὴν χορικὴν ποίησιν τὰς στροφὰς ἀντὶ τῶν ἀπλῶν στίχων. Ἐγραψε πολλὰ ποιήματα μετὰ τῶν ὁποίων ἐφημιζοντο τὰ λεγόμενα παρθένεια, ἥτοι ᾄσματα ᾄδόμενα ὑπὸ παρθένων διηρημένων εἰς δύο ἡμιχόρια. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ μόνον ἐλάχιστα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ἐν ἐκ τούτων εἶναι τὸ κατωτέρω.

71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία.

α) εὐδω (καθεύδω) κοιμῶμαι, ἡσυχάζω.—ἡ φάραγξ τὸ λαγκάδι.—ὁ πρῶν (πληθ. οἱ πρόωνες) προεξοχὴ ὄρου, βράχος.—φῦλα αἱ φυλαί (φῦλα δ' ἐρπετὰ=καὶ τὰ ποικίλα εἶδη τῶν ἐρπετῶν).—τόσσα ὅσα.—ὄρεσκιφός ὄρεσίδιος.—κνώδαλον ἀγρίμι (ἐδῶ=τὰ θαλάσσια ζῷα).—βένθος βάθος.—πορφύρεος ταραχώδης.—τανυπτέρυξ μακρόπτερος.

β) Εἰς τοὺς στίχους αὐτοὺς δίδεται ἡ εἰκὼν τῆς κοιμωμένης φύσεως. Ἀναλύσατε τὴν εἰκόνα εἰς τὰ στοιχεῖά της. (Πρβλ. Σολωμοῦ «Γαλήνη»).

72 (2). Τὸ γῆρας.

α) οὐ μ' ἔτι..., ἡ σειρά τῶν λέξεων: οὐκέτι γυῖα δύναται φέρειν με=δὲν μὲ βαστοῦν τὰ γόνατά μου πιά' γυῖα τὰ μέλη τοῦ σώματος, κυρ. οἱ πόδες.—μελίγαρος, μελίγηρος (μέλι-γῆρος=φωνή, λαλιά) μελίφωνος, γλυκύφωνος.—ἰμερόφωνος (συνών. τοῦ προηγούμενου) ὁ ἔχων θελκτικὴν φωνήν, «γλυκόλαλος».—βάλε (εὐχετικὸν μόριον) εἶθε, μακάρι.—κηρύλος εἶδος θαλασσίου πτηνοῦ, τοῦ γένους τῶν ἀλκυονίδων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄρρην ἀλκυών.—ὄστε=ὅς ὁ ὅποιος.—ἄνθος κύματος ἄφρὸς τοῦ κύματος.—νηδεῆς (στερ. μόρ. νῆ καὶ δέος) ἄφοδος.—ἦτορ καρδιά.—ἄλιπόρφυρος ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῆς θαλασσίας πορφύρας ἢ ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦ καὶ πορφυροῦ (κοκκινολαίωτος).—εἵαρος ἔαρος.

β) Τὸ ᾄσμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων παρθενείων. Ταῦτα ἐκλήθησαν παρθένεια, ὡς ᾄδόμενα ὑπὸ χοροῦ παρθένων. Ἐνταῦθα ὁ Ἀλκιμᾶν ὡς ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ (χορηγός) μονωδῶν ἀπευθύνεται πρὸς τὸν χορὸν τῶν παρθένων καὶ ὁμιλεῖ δι' ἑαυτὸν παραπονούμενος διὰ τὰ γηρατεῖά του.

Στ. 4. νηδεὲς ἦτορ ἔχων. Ὁ κηρύλος δὲν φοβεῖται τὰ γηρατεῖα, διότι, ὅταν γηράσῃ καὶ δὲν δύναται νὰ πετᾷ, φέρεται κατὰ τὰς ἀποδῆ-

μίας (ὡς λέγει ἡ παράδοσις) ἐπὶ πτερύγων τῶν θηλειῶν.—εὔαρος ὄρνις· οἱ κηρύλοι, ὅπως καὶ αἱ χελιδόνες, εἶναι προάγγελοι τῆς ἀνοιξέως.

ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ

Ὁ Στησίχορος (640-555 π.Χ.) ὠνομάζετο Τεισίας καὶ κατήγετο ἐκ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Κατήλθεν εἰς Ἱμέραν τῆς Σικελίας, ὅπου ἐπωνομάσθη Στησίχορος Ἱμεραῖος. Συνέθεσε ποιήματα ποικίλα, τὰ ὅποια παρέδιδεν εἰς τοὺς χορούς, τοὺς ὁποίους πρῶτος αὐτὸς ἔστησε (ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπωνυμία του). Τὰ ποιήματά του, ἔχοντα ὑποθέσεις ἐξ ἀρχαίων μύθων, ἐξετείνοντο εἰς 26 βιβλία. Σπουδαία καινοτομία τοῦ Στησίχορου ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῶν ὕμνων εἶναι ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσα «τριάς», ἥτοι ὁμὰς ἐκ τριῶν στροφῶν· δηλ. μετὰ τὰς δύο ἐπακριδῶς ὁμοίας στροφὰς (στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν) ὁ Στησίχορος προσέθεσε καὶ τρίτην, τὴν ἐπρωδόν, μὲ διάφορα μέτρα καὶ μὲ διάφορον μουσικὸν σκοπόν. Δυστυχῶς ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ ἔργου του περιεσώθησαν.

73. Ἡ νυκτερινὴ ἐπιστροφὴ τοῦ Ἥλιου.

α) Ὑπεριονίδας (-δης), ὁ υἱὸς τοῦ Ὑπερίωνος, ἐνὸς τῶν Τιτάνων.—δέπας ποτήριον.—ἐσκατέβανε κατέβαινε μέσα εἰς.—βένθος, βάθος.—ἐρεμνὸς (ἐρεβνὸς) σκοτεινός.—ὁ δὲ πάις Διὸς, δηλ. ὁ Ἡρακλῆς.—κουριδίη ἄλοχος νόμιμος σύζυγος, ἢ ἀπλῶς: σύζυγος (βλ. Καλλίνου, στ. 7).—ποσσὶ μὲ τὰ πόδια, πεζῇ.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι εἶναι ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἐπεγράφετο «Γηρουνηίς» καὶ εἶχεν ὡς ὑπόθεσιν τὸν γνωστὸν ἄθλον τοῦ Ἡρακλείους. Οὗτος διετάχθη ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως νὰ κομίσῃ τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου, τρικεφάλου τέρατος οἰκοῦντος εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς γῆς. Πορευόμενος ὁ Ἡρακλῆς διὰ τῆς Εὐρώπης ἔστησε τὰς Ἡρακλείους στήλας, ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ Ἥλιου χρυσοῦν δέπας, διὰ τοῦ ὁποίου διεπέρασε τὸν ὠκεανόν. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε τὰς βοῦς καὶ ἐφόνευσε τὸν Γηρυόνην, ἐπανήλθεν εἰς τὰς Ἡρακλείους στήλας, ὅπου ἀπέδωσε τὸ δέπας εἰς τὸν Ἥλιον. Καὶ τώρα ὁ Ἥλιος μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νυκτερινὴν πορείαν του ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁπότεν θὰ ἐπανέλθῃ τὴν πρωτὰν τῆς ἐπομένης, διὰ νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον.

Δέπας ἦτο πλατὺ ποτήριον μὲ λαβὰς, διὰ τοῦ ὁποίου ἤντλουν τὸν

οῖνον ἐκ τοῦ κρατῆρος. Κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ἐντὸς τοιοῦ-
του ποτηρίου, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἐφέρετο ὁ Ἥλιος ἀπὸ τὴν δύσιν εἰς τὴν
ἀνατολὴν καὶ τὰνάπαλιν.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Τρεῖς ποιηταὶ ἔφερον τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς τὴν τελειότητα.
Οὗτοι ἦσαν ὁ Σιμωνίδης, ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

Ὁ Σιμωνίδης οὗτος (556-448 π.Χ.), διάφορος τοῦ Σημωνίδου τοῦ
Ἀμοργίνου, ἐγεννήθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Ἴουλίδαν τῆς νήσου Κέω (ἡ
ὁποία σήμερον ὀνομάζεται Κέα, κοινῶς Τζιά). Κατ' ἀρχὰς ἔγινε γνωστὸς
ὡς χοροδιδάσκαλος, ἀφοσιωθείς ὁμῶς εἰς τὴν ποίησιν ἠτύχησε νὰ ἀπο-
κτήσῃ μεγάλην φήμην. Ἐνεκα τούτου αὐταὶ φιλομούσων τυράννων ἐφι-
λοτιμοῦντο νὰ καλέσουν πλησίον αὐτῶν τὸν ποιητὴν. Τοιουτοτρόπως
ἔζησεν ἐπὶ πολὺ πλησίον τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐν Ἀθήναις. Ἐπειτα με-
τέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλευάδας καὶ Σκοπάδας, τοὺς ὁποίους
ἐνεκωμιάζεν ἐπὶ μισθῷ. Κατὰ τὰ μῦθικὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας,
ὅπου γίνεται φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τότε διὰ τῶν ὑπερόχων ἐπι-
γραμμάτων του ὑμνεῖ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς
ἡρωϊκῶς πεσόντας. Μετὰ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὴν Σικελίαν παρὰ τῇ
αὐτῇ τοῦ τυράννου Ἰέρωνος. Ἐκεῖ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 90 σχεδὸν ἐτῶν.

Ὁ Σιμωνίδης ἔγραψε πολλὰ καὶ ποικίλα ποιήματα, τὰ ὁποῖα ἔγι-
ναν γνωστὰ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ποίησίς του κατέ-
στη καθολικὴ καὶ πανελλήνιος ὑπερπηδῆσασα τοὺς φυλετικούς φρα-
γμούς, τοὺς χωρίζοντας τοὺς Ἕλληνας ἀπ' ἀλλήλων.

Ἄτυχῶς, ἀπὸ τὴν ποιητικὴν δημιουργίαν τοῦ Σιμωνίδου, πλὴν τῶν
ἐπιγραμμάτων του, μόνον ἀποσπάσματα σφύζονται. Καὶ ταῦτα ὁμῶς μαρ-
τυροῦν τὴν τελειότητα τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

74 (1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις
(480 π. Χ.).

α) εὐκλεῆς ἡ τύχη, διότι ἔπεσον ὑπὲρ τῆς πατρίδος.— πότμος
θάνατος.— πρὸ γόων ἀντὶ θρήνων.— ἡ μνάστις ἡ μνήμη.— οἶκτος
λύπη.— ἐντάφιον (ἐνν. εἶμα) σάβανον (δηλ. τὴν δόξαν, ἡ ὁποία ἔχει
περιβάλλει αὐτούς).— εὐρὼς εὐρωτιάσις, μούχλα.— ἀμαυρόω ἐπι-
σκιάζω, ἐξαφανίζω.— σανὸς (σηκὸς) ἱερὸς χῶρος (ἐδῶ=τάφος).— οἰ-

κέτης ἔνοικος (οἰκέταν, κτηρ. = ὡς ἔνοικον). — εὐδοξία δόξα. — ἀνδρῶν ἀγαθῶν κτλ., ἡ σειρά: ὅδε σακός, (σακός ὦν) ἀνδρῶν ἀγαθῶν, εἴλετο (= ἐκτήσατο) οἰκέταν εὐδοξίαν Ἑλλάδος. — μαρτυρεῖ, δηλ. τοῦτο, ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐγκλείει τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος. — λελοιπώς, μτχ. ἀναφορ. — κόσμος τιμή, ἐγκώμιον. — ἀρετὰ ἀνδρεία. — ἀέναντος αἰώνιος.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι διεσώθησαν ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, ἱστοριογράφου τοῦ α' π. Χ. αἰῶνος, περιληφθέντες εἰς τὸ σύγγραμμά του «Βιβλιοθήκη ἱστορική» καὶ χαρακτηριζόμενοι ὑπ' αὐτοῦ ὡς «ἀξιόγνητος τῆς ἀρετῆς ἐκείνων ἐγκώμιον».

Στ. 3. βωμός· ἀποκαλεῖ βωμὸν τὸν τάφον τῶν πεσόντων, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀπεδίδοντο τιμαὶ καὶ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς νεκρούς, ὡς εἰς ἥρωας.

— Ποῖαι αἱ ἀρεταὶ τοῦ ποιήματος; Ποῖα τὰ τεχνικὰ μέσα; Εἰς ποίους στίχους ἐνυπάρχει ἡ κεντρικὴ ἰδέα;

75 (2). Ἄσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα.

α) ἐὼν=ὦν, αἰτιολ. μτχ. — μὴ φάσης=μὴ φήσης. — μηδὲ=μηδὲ φάσης... ὅσον κτλ. — ἔσσεται, ἐνν. ὄλβιος (=εὐτυχής). — ὠκεῖα, θηλ. τοῦ ὠκύς ταχύς· ἡ σειρά: οὐδὲ γὰρ ἡ τῆς ταχυπτερύου μνίας μετástασις οὕτως ὠκεῖα ἐστίν. — μετástασις ἀλλαγὴ, ἐναλλαγὴ (καταστάσεως).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς «θρήνους», τοὺς ὁποίους ἔγραψεν ὁ Σιμωνίδης διὰ τοὺς Σκοπάδας, τυράννους ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας, οἱ ὅποιοι κατεπλανώθησαν ὑπὸ τῆς πεσοῦσης στέγης τῆς οἰκίας των, διασωθέντες ὡς ἐκ θαύματος τοῦ ποιητοῦ.

76 (3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

α) κάρτος (κράτος) δύναιμις. — ἄπρακτος ἀνωφελής. — μεληδὼν μέριμνα. — παῦρος ὀλίγος, μικρὸς (parvus, paulus) — αἰὼν βίος. — πόνος ἀμφὶ πόνῳ βάσανα διαδέχονται τὰ βάσανα. — ἄφρυκτος ἀναπόφρυκτος. — ὁμῶς ὁμοίως (ἀδιακρίτως δι' ὅλους). — κείνου, δηλ. τοῦ θανάτου. — λάχον=ἐλαχον ἔλαβον παρὰ τῆς μοίρας.

77 (4). Ἡ Ἀρετή.

α) λόγος μῦθος, θρύλος. — ναῖω κατοικῶ. — δυσάμβατος δυσανά-

δατος.—πέτρα βράχος.—ἀμφέπω διαμένω, κατοικῶ.—οὐδὲ... ἔσο-
πτός (ἐστίν) οὔτε εἶναι ὁρατὴ.—βλέφαρα, ἐδῶ=ὄφθαλμοί.—ῥ̄ (πε-
ριληπτικόν), ἀναφέρεται εἰς τὸ πάντων, ἀντί: ἔσοπτος οὐδενὶ ῥ̄.—
ῥ̄ μὴ... μόλη εἰς ὄντινα δὲν ἔλθῃ.—δακέθυμος βασανιστικός (: ὅστις
δὲν βασανισθῇ καὶ δὲν ἰδρῶσῃ).—ἵκη τ' = καὶ μὴ ἵκη, ἐνν. οὗτος (ἐκ
τοῦ ῥ̄): καὶ δὲν ἀναπτύξῃ οὗτος εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τὰς σωματικὰς
καὶ ψυχικὰς του δυνάμεις.

β) Ὁ ποιητὴς προσωποποιεῖ τὴν ἀρετὴν καὶ φαντάζεται ὅτι
αὕτη ἀποσυρθεῖσα τοῦ κόσμου διὰ τὴν αὐξανομένην κακίαν του κατέφυγεν
εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς τῶν βράχων. Διὰ τὰ τὴν φθάσῃ κανεῖς χρειά-
ζεται νὰ ἰδρῶσῃ κτλ. πρὸλ. Ἡσιόδου «Ἔργα καὶ ἡμέραι», στ. 289 - 292
(κατὰ μετάφρασιν Μενάρδου): «Ὅμως ἐμπρὸς στὴν Ἀρετὴν ἔχουν
ἰδρῶτα βάλλει — οἱ ἀθάνατοι, καὶ μακρινὸς ἀνήφορος σ' ἐκείνη — πηγαί-
νει στὴν ἀρχὴ τραχύς· μόν' ἅμα κανεῖς φθάσῃ — στὴν κορυφῇ, τότε
εὐκόλος ὁ πρὶν δύσκολος εἶναι».

78 (5). Ἐπὶ κρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος.

α) τίς κεν αἰνήσειε ποῖος θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαινέσῃ.— νόω
πίσυνος ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὴν ὀρθὴν του κρίσιν, βέβαιος περὶ τῆς
διανοητικῆς του υἱείας.— ναέτας, ναιέτης (ναίω=κατοικῶ) κάτοι-
κος.—ἀέναος (ἀεὶ νάω=ρέω) ὁ διαρκῶς ῥέων.—δίην στρόβιλος.—
ἀντία θέντα παραλληλίσαντα.—μένος δύναμις, ἀντοχή, διάρκεια.—
στάλα=στήλη.—ἥσσω κατωτέρα, ἀσθενεστέρα.—λίθον· ὁ ποιητὴς
φαντάζεται τὸ βάθρον τῆς Σφιγγὸς λίθινον.—θραύοντι = θραύουσι,
δύνανται νὰ θραύσουν.—φῶς, φωτὸς ἀνὴρ.—ἄδε βουλὴ=ἦδε βουλὴ
ἢ ἐμπνευσις αὐτῇ.

β) Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μίδα, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, εἶχε στηθὴ
χαλκίην Σφίγγ, ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου αὐτῆς εἶχε γραφὴ ἐπίγραμμα τοῦ
Κλεοβούλου, ἐκ Αἰνίου τῆς Ρόδου, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται εἰς τῶν ἑπτὰ σο-
φῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ ἐπίγραμμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα ἐπι-
κρίνει ὁ Σιμωνίδης, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Χαλκῇ παρθένος εἰμὶ, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε νάη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθλήη,
ἥελιος τ' ἀνιῶν λάμπη, λαμπρὴ τε σελήνη,

καὶ ποταμοὶ πλήθουσιν ἀνακλύζῃ τε θάλασσα,
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδας ὅτι τῇδε τέθαιπαι.

ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ

Ὁ Βακχυλίδης (περὶ τὰ 510 - 440 π.Χ.) ἐγεννήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουλίδα τῆς νήσου Κέω, ἦτο δὲ ἀνεψιὸς τοῦ Σιμωνίδου καὶ συνοδός του εἰς τὰ ταξίδια. Ἰδιαιτέρως ἐτιμήθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος τῶν Συρακουσῶν. Ἐγραψε ποικίλα χορικά ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχον σωθῇ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα. Ἀλλὰ τὸ 1896 εὑρέθη εἰς τὴν Αἴγυπτον πάπυρος μὲ 13 ἐπινίκους καὶ 6 διθυράμβους ἰδικούς του.

Ὁ Βακχυλίδης προήγαγεν ἔτι περαιτέρω τὴν χορικὴν ποίησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκε τεχνικωτέραν μορφήν, μουσικότητα καὶ ρυθμικότητα.

79 (1). Παιὰν εἰς τὴν εἰρήνην.

α) Στ. 1-5. τίκτει γεννᾷ, φέρει, χαρίζει.—μεγάλα (θηλ.) ἡ μεγαλειώδης.—καὶ ἄνθεα μελιγλώσσων ἀοιδᾶν (= ᾠδῶν)=ἄνθη μελιστάλακτων ᾠδῶν (: ὠραία καὶ εὐχάριστα ἄσματα).—δαιδάλεος τεχνικός, πολυποικίλιτος (: ἐπὶ δαιδαλέων βωμῶν).—θεοῖσιν, δοτ. χαριστική.—αἶθομαι καίομαι (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ τίκτει : κάμνει νὰ καίωνται).—μῆρα (βοῶν καὶ μῆλων) μῆρια βοῶν καὶ προβάτων.—τανύθριξ μακρόμαλλος.—γυμνασίων τε νέοις... μέλειν (τὸ ἀπαρ. πάλιν ἐκ τοῦ τίκτει) : κάμνει νὰ καταγίνωνται οἱ νέοι εἰς τὰ γυμνάσια (τάς ἀθλητ. ἀσκήσεις).—αὐλῶν (ἄρσ.) τε καὶ κώμων (ἄρσ.) εἰς τὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὰ τραγούδια.

Στ. 6-8. ὁ πόρπαξ ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος.—αἰθὸς καμένος, μαῦρος : ἴστοι αἰθᾶν ἀραχνᾶν, γενικὴ πληθ.—πέλονται γίνονται, ὑφαίνονται.—τὸ ἔγχος τὸ δόρυ.—ἀμφάκης (ἀμφήκης) ἀμφίστομος.—δάμνημι καταβάλλω, καταστρέφω.—εὐρὼς μούχλα, σκωρία.

Στ. 9-13. χαλκεᾶν (γεν. πληθ.) χαλκῶν (σαλπίγγων).—σουλᾶται ἀφαιρεῖται, διακόπτεται (ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων).—μελίφρων γλυκὺς (ἐκ τοῦ μέλι καὶ φρήν).—ἄφως (ἄως=ἡὼς) πρωϊνός.—θάλπω ζωογονῶ.—τὸ κέαρ (κῆρ) καρδία.—ἐρατὸς ποθητός.—βρίθοντι(ι), θωρ.=βρίθουσι.—παιδικοὶ ὕμνοι νεανικά τραγούδια.—φλέγονται ἀνάπτουν, ἀντηχοῦν ἐνθουσιωδῶς.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ὁ μόνος διασωθεὶς παιὰν τοῦ Βακχυλίδου. Ὁ παιὰν ἦτο: 1) ᾄσμα εἰς τὸν Ἄρην πρὸ τῆς μάχης (ἐμθατήριος). 2) ᾄσμα εὐχαριστήριον πρὸς τοὺς θεοὺς μετὰ τὴν νίκην (ἐπινίκιον). 3) ᾄσμα εἰς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν εὐχαριστήριον διὰ τὴν ἐκ κακοῦ τινος λύτρωσιν. 4) ἐπιτραπέζιος προσευχή κατὰ τὸ σύμπσιον.

Κατὰ τὸν παιᾶνα τοῦτον ὁ γλύπτης Κηφισόδοτος (ἀκμάσας τὸ α' ἡμῖσι τοῦ δ' π. Χ. αἰῶνος) κατεσκεύασε τὴν θεὰν Εἰρήνην φέρουσαν εἰς τὰς χεῖρας τὸν Πλούτον.

80 (2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εὐτυχίας.

α) εἷς ὁρὸς (εὐτυχίας ἐστὶν) ὑπὸ ἓνα μόνον ὄρον ἐξασφαλίζεται ἡ εὐτυχία. — ἀπενθήης ἀπαθήης, ἡρεμος. — διατελῶ βίον διάγω τὸν βίον, ζῶ. — ἀμφιπολῶ σκέπτομαι. — τὸ δὲ παρ' κτλ., ἡ σειρά: ἰάπτεται δὲ ἐὸν κέαρ παρ' ἅμαρ τε καὶ νύκτα χάριν μελλόντων (συμβῆναι). — ἰάπτομαι βλάπτω. — τὸ κέαρ (κῆρ) καρδία. — παρ' ἅμαρ τε καὶ νύκτα ἡμέραν καὶ νύκτα. — ἄκαρπον ἔχει πόνον ματαίως μοχθεῖ.

β) θυμὸν ἀπενθῆ· ἡ ἀπάθεια ὡς προϋπόθεσις τῆς εὐτυχίας ἀπετέλεσε βραδύτερον τὴν βᾶσιν τῆς θεωρίας τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων, οἱ ὅποιοι ἔλεγον: « μένε καὶ κρατεῖ »· πρὸβλ. Ἀρχιλόχου « Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας » (48,5).

81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα).

α) Στ. 1-15. (στροφὴ α')· τὰν ἱερῶν Ἀθανᾶν τῶν ἱερῶν Ἀθηνῶν (ἴωρ. ἡ γεν. πληθ. ἔχει κατάληξιν ἄν ἀντὶ ὧν Ἀττ.). — ἀβρόβιος ἀδροδίαιτος, ἐπιχαρίτως ζῶν. — Ἴωνες· οὕτω καλοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς οἱ κυριώτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰωνικῆς φυλῆς. — τί διατί. — νέον νεωστί, πρὸ ὀλίγου. — ἔκλαγε, ἀόρ. β' τοῦ κλάζω = ἤχῳ ἰσχυρῶς, ὀξέως (κλαγγὴ τῶν ὄπλων). — χαλκοκώδων χαλκόστομος, χαλκῆ. — αἰοιδά, ἐνταῦθα = σάλπισμα. — δυσμενῆς ἐναντίος, ἐχθρός. — ἀμφιβάλλω περικυλῶ· ἡ σειρά τῶν λέξεων: ἀμφιβάλλει ὄρια ἀμετέρας χθονός. — κακομάχανος ὀλέθριος, δόλιος, κακοῦργος. — ἀέκατι (ἐπιρ.) ποιμένων παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ποιμένων. — σεύοντι(ν) = σεύουσιν ἀπάγουσι. — μῆλα αἰγοπρόβατα (ἀγέλας...μήλων). — ἀμύσσω (ἀμυχή) σπαράσσω, σχίζω. — φθέγγευ = φθέγγου ὁμίλει, λέγει. — εἴ τι

βροτῶν περισσότερον παντὸς ἄλλου θνητοῦ.— ἔμμεναι καὶ τὴν = εἶναι καὶ σοὶ ὅτι ἔχεις καὶ σύ.

Στ. 16-30. (στροφὴ β')· νέον, στ. 3.— ἀμείβω ποσὶν ἀλλάσσω τόπον, διαδαίνω.— δόλιχος μακρός.— κέλευθος ὁδός.— δολιχὰν Ἰσθμίαν κέλευθον τὴν μακράν (διὰ) τοῦ Ἰσθμοῦ ὁδόν.— κάρυξ=κήρυξ.— ἄφατος ἀνέκφραστος, ἀνεκδιήγητος (μέση λέξις· ἐνταῦθα ἐπὶ καλοῦ)· ἄφατα ἔργα γενναῖαι πράξεις.— κραταιοῦ φωτός, ἐννοεῖ τὸν Θησέα.— ὑπέρβιος βίαιος, σκληρός.— ἔπεφνεν, ἄρ. β' τοῦ ἀχρήστου ῥ. φένω=φονεύω.— φέρτατος καὶ φέριστος (συγκρ. φέρετος) = ὑπερχωτάτος (φέρτατος ἰσχύϊ=ἰσχυρότατος).— Κρονίδα τέκος τέκνον τοῦ Κρονίδου (τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου, δηλ. τοῦ Διός).— σεισίχθων· ἐπὶ θ. τοῦ Ποσειδῶνος ὡς σείοντος τὴν γῆν.— σῦς, σὺς ἀγριόχοιρος.— νάπη κοιλὰς σύδενδρος (λόγγος).— ἀτάσθαλος ἀκατάστατος || μοχθηρός, κακοῦργος.— ἔσχε κατέλαβε.— πολυπῆμων ὁ προκαλῶν πολλοὺς πόνους, ὀλέθριος.— ἐξέβαλε ἀπέρριψε, ἐπέταξε.— ἀρείων γενναϊότερος.— ὅπα τελεῖται ποῦ θὰ καταλήξουν.

Στ. 31-45. (στροφὴ γ')· πολεμήϊος πολεμικός.— πολλὰν πολλήν.— ὀπάων ὀπαδός, ἀκόλουθος || δοῦλος.— ἔμπορος ὁδοιπόρος, ταξιδιώτης.— οἶ(α) ὥς, ὡσάν.— ἀλάτας ἀλήτης, πλάνης.— ἀλλοδαμία ξένη χώρα.— ὧδε οὕτω (ὡς περιεγράφη ὑπὸ τοῦ κήρυκος).— θρασὺς τολμηρός.— ὀρμαῖ παρορμαῖ, παρακινεῖ.— μῆσεται, μέλλων τοῦ μῆδομαι = σκέπτομαι, σχεδιάζω νὰ ἐκτελέσω.— ὄφρα ἵνα (ἐνταῦθα μὲ ὀριστικήν).— αἰὲν ἔρδοντα (ἐνν. ὑποκμ. τινά, ἀντικμ. κακόν).— μὴ' ντυχεῖν (=ἐντυχεῖν) κακῶ νὰ μὴ συναντήσῃ κακόν.

Στ. 46-60. (στροφὴ δ')· φῶτε, αἰτ. δυῖκ. συναπτομένη μὲ αἰτ. πληθ. (μόνους).— ὁμαρτέω τινὶ (καὶ ἁμαρτέω) συνοδεύω τινά.— οἶ=αὐτῷ (ἀντικμ. τοῦ ἁμαρτεῖν).— φαίδιμος λαμπρός, ἐνταῦθα = ἰσχυρός.— ἐλεφαντόκωπος ὁ ἔχων ἐλεφαντίνην λαθὴν.— ξεστός ἄκων στυλπνὸν ἀκόντιον.— χεῖρ, ποιητ. δοτ. πληθ. χέρεσσ(ι) = χερσί.— κηῦτυκτον=καὶ εὔτυκτον (θ. τοῦ ῥ. τεύχω=κατασκευάζω) καλῶς κατεργασμένην.— κυνέα περικεφαλαία.— κρατὸς πέρι (ἀναστρ.) περὶ τὴν κεφαλὴν (ὄνομα ἄχρηστον «κράς», εὐχρηστος ὁ τύπος τὸ κάρη ἢ κεφαλὴ).— πυρσοχαίτης πυρρόθριξ, ξανθός.— ἀμφί, εἰς τὸ στέροινς.— χλαμὺς (ῆ) βραχὺς μανδύας, ἔνδυμα τῶν ἐφήδων ἱππέων.— οὐῖλος

μάλλινος.—Θεσσαλὴν Θεσσαλικήν.—ὀμμάτων ἄπο (ἀναστρ.) ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τοῦ βλέμματος.—στίλβειν ὅτι σπινθηροβολεῖ.—**Λαμνία** (Λημνία) **φλόξ**· φλόξ τῆς Λήμνου, ὅπου ἐπιστεύετο, ὅτι εἶχε τὸ ἐργαστήριόν του ὁ Ἥφαιστος.—**φοίνισσα** ἐρυθρωπὴ.—**πρώθηβος** ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφηδικῆς ἡλικίας, νέος.—**ἀρήϊος** πολεμικός.—**ἄθυρμα** παιγνίδιον, τέρψις.—**μέμναμαι** ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνδιαφέρομαι, φροντίζω.—**χαλκεόκτυπος** χαλκόθροντος.—**δίξημαι** ζητῶ νὰ εὕρω.—**φιλάγλαος** ὁ ἀγαπῶν τὴν λαμπρότητα, φιλόκαλος.

β) Ὁ διθύραμβος εἶναι ἐν ἓκ τῶν εἰδῶν τῆς λυρικῆς ποιήσεως, συνδεόμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου. Κατὰ τὰς Διονυσιακὰς δηλ. ἑορτὰς πολλοὶ ἑορτασταί, μετημφιεσμένοι εἰς σατύρους, τραγόποδας ὀπαδοὺς τοῦ Διονύσου, ὠρχοῦντο περὶ τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἐξυμνοῦντες καὶ μιμούμενοι ἐν ἐκστάσει καὶ τολμηρᾷ ποιήσει τὰ παθήματα ἢ τὰς φαιδρὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ.

Τὰ ἄσματα ταῦτα συνοδεύμενα καὶ ὑπὸ αὐλοῦ, κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἄτακτα κατὰ τὸ μέλος, τὴν ποίησιν καὶ τὸν ῥυθμὸν, διεμορφώθησαν δὲ τεχνικῶς τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀρίωνος τοῦ Μηθυμναίου (περὶ τὸ 625 π. Χ.). Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ὠρίσθη εἰς 50, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς ἀποσπώμενος ἀνέβαινεν ἐπὶ τραπέζης ἢ ἄλλου βήθρου, διὰ νὰ εἶναι ὁρατὸς (κορυφαῖος τοῦ χοροῦ, ἐξάρχων τὸν διθύραμβον) καὶ ὑποδύμενος τὸν Διόνυσον διελέγετο πρὸς τὸν χορὸν περὶ τῶν περιπετειῶν του.

Βραδύτερον ὁ διθύραμβος ἀπέδαλε τὸν ἀποκλειστικὸν χαρακτῆρα τῆς λατρείας τοῦ Διον., αἱ δὲ ὑποθέσεις ἐλαμβάνοντο καὶ ἐξ ἄλλων μύθων ἀναφερομένων εἰς ἥρωας.

Εἰς τὸν διθύραμβον τοῦτον περιγράφεται ἡ πορεία τοῦ Θησέως πρὸς τὰς Ἀθήνας. Κορυφαῖος προφανῶς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ πατὴρ τοῦ Θησέως Αἰγέως, χορὸς δὲ πολῖται Ἀθηναῖοι.

Στ. 15. Πανδίων· υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ πατὴρ τοῦ Αἰγέως, βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1300 π. Χ.—**Κρέουσα**· θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν.

Στ. 20. Σίνις (Σίνιδος)· ὁ ληστής Πιτυοκάμπτης, ὁ ὁποῖος συγχλίπων τὰς κορυφὰς δύο πεύκων καὶ προσδέγων εἰς ἑκατέραν τὰ σκέλη τῶν διαδατῶν διεμέλιζεν αὐτούς.

Στ. 21. Λυταῖος· ἐπώνυμον τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς λύσαντος (διαρρή-

ξαντος) τὰ Τέμπη, ἵνα χύνωνται εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα κατέκλυζον τὴν Θεσσαλίαν.

Στ. 24. Κρεμμυῶν (καὶ Κρομμυῶν)· ὀχυρὰ θέσεις ἐντεῦθεν τοῦ Ἴσθμου ἐν Μεγαρίδι (παρὰ τοὺς σημ. Ἀγ. Θεοδώρους).

Στ. 25. Σκείρων (καὶ Σκίρων)· περιδόητος κακοῦργος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν παρὰ τὰ Μέγαρα ἀπόκρημνον τοποθεσίαν, τὴν σημερινὴν «Κακὴν Σκάλαν», ἠγάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ κύβουν διὰ νὰ πλύνουν τοὺς πόδας των καὶ διὰ λακτίσματος τοὺς κατεκρήμνιζεν ἐκ τῆς βραχύδους ἀκτῆς (Σκιρωνίδες πέτραι) εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐφρονεῦθη ὑπὸ τοῦ Θησέως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Στ. 26. Κερκυῶνος παλαίστρα· μετὰ τὸ ἀνωτέρω κατόρθωμα ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε τὸν φοβερὸν ληστήν Κερκυῶνα, ὁ ὁποῖος παρὰ τὴν Ἐλευσίνα ἠγάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ παλαίσουν πρὸς αὐτὸν καὶ ἥττω-μένους ἐφόνευεν αὐτούς.

Στ. 28. Προκόπτας· ἄλλος διαδόητος κακοῦργος. Οὗτος διαιτώ-μενος παρὰ τὸν Ἀττικὸν Κηφισὸν καὶ κρατῶν σφύραν ἠγάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ ἐξαπλώνωνται ἐπὶ σιδηρᾶς κλίνης καὶ ἂν μὲν οἱ πόδες ἐξεί-χον, ἀπέκοπτε τὸ ἐξέχον μέρος αὐτῶν, ἂν δὲ ἦσαν βραχύτεροι ἐτάνυε καὶ ἐξήρθωνεν αὐτούς. Ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Προκρούτης.

* 82 (4). Ἐπίνικος Ἀργεῖω, Κεῖω παιδί, πύκτη Ἴσθμια.

α) **Στ. 1-5. ἄϊξον,** προστ. τοῦ αἴσσω (ἄττω, διᾶττω) ὁρμῶ, πετῶ (πρὸβλ. διᾶττων ἀστήρ).—σεμνοδότειρα ἡ φέρουσα σπουδαίας εἰδήσεις.—**Κέως = Κέως.**—χαριτώνυμος εὐχάριστος, εὐφρόσυνος.—**μάχας (-ης)** θρασύχειρος εἰς ἀγώνισμα, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ στιβαρὰς χεῖρας (πυγμάς).—**ἄρατο,** τοῦ αἵρωμαι κερδίζω, κατάγω.

Στ. 6-10. ἀνέμνασεν (ἀνέμνησεν) ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν μας.—**καλῶν** (οὐδ. γεν. πλ.) ὥραιας ἀναμνήσεις (ἐνδόξων νικῶν).—**ᾧσα,** συναπτέον εἰς τὸ ἐπεδείξαμεν.—**αὐχὴν** λαίμηδς (στενὸν γῆς).—**ζά-θεος** ἱερώτατος.—**Εὐξαντὶς ἢ Κέως.**—**ἐβδομήκοντα σὺν στεφάνοις** δι' ἐβδομήκοντα νικῶν.

Στ. 11-14. Μοῦσα αὐθιγενὴς Μοῦσα ἐγχώριος (δηλ. ἐγὼ ὁ συμπολίτης τοῦ νικητοῦ καλῶ τήν...)· διότι ὁ Βακχυλίδης ἦτο Κεῖος.—

γλυκεΐαν καναχάν αὐλῶν, τὸν γλυκὺν τῶν αὐλῶν ἦχον.—γεραίρω τιμῶ, ἐξυμνῶ.—ἐπινικίοις, ἐνν. ᾠσμασι.—Πανθεΐδας (-δης), πατήρ τοῦ νικητοῦ.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων ἐπινίκων. Οἱ ἐπινικοί (ὕμνοι) ἦσαν λυρικά ᾠσματα ὑμνοῦντα τοὺς νικητὰς τῶν Πανελληνίων ἀγώνων, ἡδοντο δὲ ὑπὸ χοροῦ ἐκ νέων ἑορταζόντων τὴν νίκην.

Στ. 1. Φήμα· προσωποποιήσις τῆς φήμης, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ὡς «σεμνοδότειρα» θεὰ (ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε καὶ βωμὸς αὐτῆς).

Στ. 2. Κέον ἱεράν, διότι ἐτέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν.

Στ. 8. Εὐξαντίδα· ἡ Κέως λέγεται Εὐξαντίς, διότι ἐπώνυμος τῆς νήσου ἦτο ὁ Εὐξάντιος, υἱὸς τοῦ Κρητὸς Μίνω καὶ τῆς Κείας νύμφης Δεξιθέας.

— Πόθεν ἐλήφθησαν αἱ ὀνομασίαι τῶν τριῶν τμημάτων (στροφῶν); Πῶς ἐχορεύοντο; Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Βακχυλίδου;

ΠΙΝΔΑΡΟΣ

Ὁ Πίνδαρος (522 - 442 π. Χ.) ἔφερε τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς ἄφθαστον ὕψος. Ἐγεννήθη εἰς Κυνὸς Κεφαλᾶς τῆς Βοιωτίας, ὀλίγον ἔξω τῶν Θηβῶν, καὶ ἐπωνομάσθη Θηβαῖος. Κατήγετο ἐκ τοῦ ἐπιφανεστάτου γένους τῶν Αἰγιδῶν. Ἐσπούδασεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἔγινε νεώτατος ἀκόμῃ γνωστὸς ὡς χορικὸς ποιητής. Ἐπανελθὼν εἰς τὰς Θήβας παρέμεινεν ἐπὶ τι διάστημα ἀδρανῆς, διότι αἱ Θῆβαι εἶχον ταχθῇ ὑπὲρ τῶν Μήδων, ἡ δὲ πανελληνίος δόξα ἐστεφάνωνε τότε τὸν Σιμωνίδην, τὸν ὕμνητὴν τῶν ἐλληνικῶν ἀγώνων. Ἀλλ' ἡ ἐλληνικὴ του ψυχὴ γρήγορα τὸν ὥθησε νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν καὶ συγκεκινημένος ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν νίκην ἐξύμνησε τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰς θυσίας τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἀθηναὶ τότε ἐτίμησαν ἐξαιρετικῶς τὸν ποιητὴν, ἡ δὲ φήμη του διεδόθη πανταχοῦ. Φιλοξενεῖται ὑπὸ τῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν καὶ πλείστων ἐπιφανῶν οἰκῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἰδιαίτερώς ἐδοξάσθη ὡς ἄριστος μουσικὸς καὶ ὕμνητὴς τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, οἱ δὲ σφῆζόμενοι 45 ἐπινικοί πρὸς τιμὴν νικητῶν ἐξ ὧν τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος, μαρτυροῦν τὴν πανελληνίον φήμην του. Ἐτιμήθη ἐπίσης καὶ ὡς θρησκευτικὸς ποιητής, οἱ δὲ διάφοροι πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἰς αὐτὸν ἀνέθετον τὴν σύνθεσιν ὕμνων καὶ παιάνων

πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἄλλὰ καὶ ποικίλα ἄλλα εἶδη ποιημάτων συνέθεσε. Ὅλα τὰ ποιητικά του δημιουργήματα συνεκεντρώθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων θαυμαστῶν του εἰς 17 βιβλία. Ἐκ τούτων ἐσώθησαν μόνον τέσσαρα, τὰ περιέχοντα τοὺς ἐπινίκους. Ἀπὸ τὰ ἄλλα μόνον ἀποσπάσματα ἔχομεν τῶν διαφόρων ποιητικῶν εἰδῶν, ἱκανὰ ὅμως νὰ ἐπιπραγίσουν τὴν δόξαν του.

83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος).

Στ. 1-6. θεόδοματος (θεὸς-δέμω=κτίζω) θεόκτιστος (ἡ νῆσος Δῆλος).—λιπαροπλόκαμος ἡ ἔχουσα λαμπροὺς πλοκάμους (ὠραιοπλέξουδη).—ἱμαροέστατον ποθητότατον (ἐκ τούτου ἡ δοτ. παιδεσσι).—ἔρνος βλαστὰρι.—ἀκίνητος ἄσειστος, στερεός.—τέρας θαῦμα.—ἄν=ἦν.—κικληήσκοισιν (αἰολ. θαμιστ. τύπος)=καλοῦσιν.—τηλέφαντος (τῆλε-φαίνομαι) ὁ μακρόθεν φαινόμενος.—κυάνεα χθῶν θάλασσα.

Στ. 7-14. τὸ πάροιθε πρότερον.—ἦν φορητὰ ἐφέρετο, ἐπλεεν (ἀνὰ τὴν θάλασσαν).—ῥιπαῖσιν, ποιητ. αἷτιον (ῥιπῆ=ὁρμή).—Ἄ Κοιογενῆς ἡ κόρη τοῦ Κοίου (ἡ Δητώ).—αἱ ὠδῖνες αἱ πόνοι (τοῦ τοκετοῦ).—ἀγχίτοκος ἐτοιμόγεννος.—θυῖω (θύω) μαίνομαι, ὑποφέρω (=ὅταν ὑποφέρουσα ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ ἐπικειμένου τοκετοῦ).—ἐπέβανιν ἐπάτησεν ἐπ' αὐτῆς (τῆς Δήλου).—δὴ τότε τότε πλέον.—ὀρθαί... κίονες κατακόρυφοι κίονες.—ἀπώρουσαν ἐξεπετάχθησαν (τοῦ ἀπορούω, ἀναπηδῶ).—πρέμνον ῥίζαι, πυθμὴν τῆς θαλάσσης (: πρέμνων χθονίων ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς θαλάσσης).—ἄν δὲ σχέθον (=ἀνέσχεθον δὲ) καὶ ἐκράτησαν ἐπάνω τους.—πέτρων τὴν βραχύδη νῆσον.—ἄδαμαντοπέδιλοι (κίονες) ἔχοντες ἄδαμαντίνην (στερεὰν) βάσιν.—τεκοῖς=τεκοῦσα.—ἐπόψατο (ποιητ. ἄορ. τοῦ ἐφορῶ) ἠτύχησε νὰ ἴδῃ.—ἡ γέννα τὰ τέκνα.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο ἦτο προσόδιον, ἦτοι ἄσμα ἠδόμενον μὲ συνοδείαν αὐλοῦ ὑπὸ χοροῦ προσερχομένου εἰς ναὸν ἢ βωμόν. Τὸ παρὸν προσόδιον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος κατὰ παραγγελίαν τῶν Κείων, ἄδεται δὲ ὑπὸ χοροῦ Κείων προσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Στ. 2. ἔρνος (βλαστὸς) λέγεται ἡ Δῆλος ὡς βλαστήσασα ἐκ τῆς θαλάσσης. — παιδεσσι Λατοῦς, βλ. Θεόγνιδος «Εἰς Ἀπόλλωνα» (σελ. 102).

Στ. 7. ἦν τὸ πάροιθε φορητά· ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ Δηλὸς ἦτο πλωτή, ἀλλὰ κατέστη ἀκίνητος, ἀφ' οὗτου ἡ Δητὼ ἐγέννησεν ἐκεῖ τὰ δίδυμα τέκνα τῆς· διὰ τοῦτο καὶ ἐν στ. 3 ὀνομάζει αὐτὴν ἀκίνητον τέρας (ἀκλόνητον θαῦμα).

Στ. 9. Κοιογενής· ἡ Δητὼ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Τιτάνοιο Κοίου καὶ τῆς Φοίδης.

—Προσέξατε τὰς μεταφοράς, τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα, τὰ ποιητικὰ σύνθετα (διὰ τὰ τελευταῖα βλ. «Σαλαμίνα», εἰς σημειώσεις, σελ. 93, στ. 6).

84 (2). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου.

α) **Στ. 1-5.** ἴδετε, ἐπιβλέψατε (λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ Πίνδαρος παρερχόμενος ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ χοροῦ).—ἐν=εἰς, πρὸς.—ἐπὶ...πέμπετε καταπέμψατε ἐπ' αὐτόν.—κλυτὰν χάριν τὴν θείαν χάριν σας.—πολύβατος πολυπάτητος, πολυσύχναστος.—οἷ τε =οἷ.—ὀμφαλὸς κέντρον τῆς πόλεως.—θυοίεις εὐώδης, μοσχοβολισμένος (ἀπὸ τὰ θυμιάματα).—οἰχνέω συχνάζω, ἐπισκέπτομαι συχνά (ἐξ οὗ θέμ. καὶ τὸ οἰχομαι).—πανδαιίδαλος κατάτεχνος, κατεσκευασμένος μετέχνην (ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Δαιδάλου ὡς συμβολίζοντος τὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνικῶν ἔργων).

Στ. 6-12. ἰόδετος πεπλεγμένος ἀπὸ ἴα («μενεξεδοπλεγμένος» κατὰ Βουτιερίδην).—λάχετε δεχθῆτε.—ἐαρίδρεπτος ὁ κατὰ τὸ ἔαρ δρεπόμενος («ἀνοιξιότικος» Βουτ.).—λοιβὰ σπονδή, προσφορά (πρὸς τοὺς θεοὺς).—Διόθεν κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός.—ἀγλαῖα λαμπρότης: σὺν ἀγλαΐᾳ...ἀοιδᾶν=μετὰ τὴν λαμπρότητα τῶν ᾠδῶν (μετὰ τὰ χαρούμενα τραγούδια μου).—πορευθέντ(α), ὑποκ. μέ.—κισσοδέτας (ὁ Διόνυσος) κισσοστεφανωμένος· (ἡ σειρά: ἴδετέ με πορευθέντα σὺν ἀγλαΐᾳ ἀοιδᾶν ἐπὶ κισσοδέταν θεόν).—Βρόμιος, Ἐριβόας· τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Διόνυσον ὡς θεὸν τῆς εὐθυμίας, ἡ ὁποία πολλάκις ἐκδηλοῦται θορυδῶς: βρόμιος=θορυδῶδης, ἐκ τοῦ βρόμος=κρότος, πάταγος· ἐριβόας=ὁ ἰσχυρῶς βοῶν, ἐκ τοῦ ἐριβοᾶω.—μελ-πέμεν (κυρίως τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ πορευθέντα)=διὰ νὰ ψάλλω.—γόνος υἱός.—ὑπάτων πατέρων, τοῦ Διός.—γυναικῶν Καδμεϊᾶν (=Θηβαΐδων), τῆς Σεμέλης (οἱ πληθ. μεγαλοπρεπείας).

Στ. 13-18. ἐναργῆς δλοφάνερος.— σάματα σημεῖα, προμηνύματα.— τέλεα αἱ τελεταί, αἱ (ἐαριναὶ Διουσιακαὶ) ἑορταί.— οὐ λανθάνει, ἐνν. ἡμᾶς, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἑορτάζοντας· (ἡ σειρά: ἐνεργέα σάματα τελέων οὐ λανθάνει ἡμᾶς = τὰ δλοφάνερα προμηνύματα τῶν ἐαρινῶν ἑορτῶν τοῦ Διονύσου δὲν μᾶς ξεφεύγουν (διότι βλέπομεν τὴν ἐαρινὴν ὄψιν τῆς φύσεως).— φοινικοεάνος κοκκινόπεπλος (ἐκ τοῦ φοῖνιξ = κόκκινος, καὶ ἐάνος = πέπλος), ἐπιθ. τῶν Ὠρῶν.— οἰχθέντος = ἀνοιχθέντος.— ἐπάγησιν ἐπιφέρωσιν, (αὐται, αἱ Ὠραι)· ἡ σειρά: ὁπότε, οἰχθέντος θαλάμου φοινικοεάνων Ὠρῶν ἐπάγησιν εὐδομον ἔαρ.— νεκτάρεος, θεῖος, εὐώδης (ἐκ τοῦ νέκταρ = τὸ ποτὸν τῶν θεῶν).— βάλλεται ῥίπτονται, ἐκσφενδονίζονται.— ἄμβροτος ἀθάνατος· ἐπ' ἄμβρόταν χθόνα ἐπὶ τῆς ἀθανάτου (τῆς ἀγῆραστου) γῆς.— ἔρατος ποθητός, εὐχάριστος.— φόβη φύλλωμα, ἀνθοδέσμη.— κόμαισι μείγνυται περιπλέκονται μὲ τὴν κόμην, στεφανώνουν τὴν κεφαλὴν.— ἀχεῖτε (= ἡχεῖτε), ὕμνεῖτε.— ὄμφαι μελέων μελωδικαὶ φωναί, ᾄσματα τοῦ χοροῦ· (κυρίως ὄμφη = φωνὴ τοῦ μαντείου).— σὺν αὐλοῖς μὲ συνοδεῖαν αὐλῶν.— Σεμέλαν τὴν μητέρα τοῦ Διονύσου.— ἐλικάμπυξ ἡ φέρουσα στρογγύλον διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

β) Τὸν παρόντα διθύραμβον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος ἴσως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν «μεγάλων Διουσιῶν», διεσώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Ἀλικαρνασέως, ὁ ὁποῖος περιέλαβε τοῦτον εἰς τὸ ἔργον του «περὶ συνθέσεως ὁνομάτων».—Περὶ τοῦ Διθυράμβου βλέπε εἰς σελ. 141.

Στ. 1. ἴδεν' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι· ὁ Πίνδαρος ἀρχίζει τὸ ᾄσμα τοῦ ἐπικαλούμενος τὴν χάριν τῶν Ὀλυμπίων, ἐνῶ μετὰ τοῦ χοροῦ παρέρχεται ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν.

Στ. 3. ὄμφαλὸς τοῦ ἄστεως ἦτο ἡ ἀγορὰ (τὸ κέντρον τῆς πόλεως), ὅπου καὶ ὁ βωμὸς τῶν 12 θεῶν, ὁ ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου. Ὅνομάζει αὐτὸν πολύβατον, διότι ἐκεῖ συνήρχοντο τὰ πλήθη τῶν Ἀθηναίων.

Στ. 5. πανδαίδαλος (κατάτεχνος), διότι ἡ ἀγορὰ ἦτο κεκοσμημένη μὲ διάφορα ἔργα τέχνης, ἀγάλματα κτλ. Διὰ τοῦτο καὶ εὐκλεῆς (συγκεντρύνουσα καὶ ἐπιδεικνύουσα τὴν δόξαν τοῦ ἄστεως).—κισσοδέταν Θεόν· ὁ Διόνυσος παρίστατο κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ὡς κισσοστεφάνωτος· ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἄμπελος ἦσαν ἱερὰ φυτὰ τοῦ Διονύσου.

Στ. 11. γόνον κτλ. Ὁ Διόνυσος ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέ.

λης. Ὁ Ζεὺς ὀνομάζεται ὕπατος πατήρ (κατὰ τὸν Ὅμηρον εἶναι «ὁ ὕπατος κρείοντων» καὶ «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε»). Ἡ Σεμέλη ἦτο κόρη τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας.

Στ. 14. Αἱ Ὠραι (προσωποποιῶσαι τὰς ἐναλλαγὰς τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους) κατὰ τὴν μυθολ. παράδοσιν ἦσαν κεκλεισμένοι ἐντὸς τοῦ οὐρανοῦ θαλάμου των· αἱ θύραι τούτου ἤνοιγον κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης ἐποχῆς, αἱ δὲ Ὠραι ἐξήρχοντο συνοδεύουσαι τὴν νέαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους καὶ ἐγκαθιστῶσαι αὐτὴν ἐπὶ τῆς φύσεως. Κατὰ τὴν ἀνοιξιν αἱ Ὠραι εἶναι κοκκινόπεπλοι συμβολίζουσαι τὸ ἐρυθρὸν χροῖμα τῆς γῆς καλυπτομένης ἀπὸ πλεῖστα κοκκινόχρωμα ἀνθη. (Τὰς Ὠρας ὁ Γρυπάρης ὀνομάζει ξανθάς: «Μιά μιά προβαίνουν οἱ ξανθὲς τοῦ ξανθοῦ ἡλίου κόρες, οἱ Ὠρες».)—Τὸ ποίημα εἶναι κατάμεστον ἀπὸ μεταφορὰς, περιφράσεις, ἀντονομασίας, κοσμητικὰ ἐπίθετα, ποιητικὰ σύνθετα, εἰκόνας.

Νὰ εὐρεθοῦν, ν' ἀναλυσθοῦν καὶ ν' ἀξιολογηθοῦν. Προσέξατε τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ὕφους καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκφράζεται ἡ ἐνθουσιαστικὴ διάθεσις τοῦ ποιητοῦ.

85 (3). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηναίων.

(Ἀπόσπασμα)

α) λιπαρὸς περίλαμπρος.—ἰοστέφανος ἐστεφανωμένος μὲ ἱα.—αἰοιδίμος πολυὺνμνητος (ἐκ τοῦ αἰοιδῆ).—δαιμόνιος θεῖος, θεσπέσιος (δαίμων=θεός, θεῖον πνεῦμα).—ὄθι ὄπου.—ἐβάλλοντο ἐθεμελίωσαν, ἐστερέωσαν.—φαεινὸς φωτεινός, ἀκτινοδός.—κρηπὶς βάσις, θεμέλιον.

β) Μολοντί ἡ πατρίς τοῦ ποιητοῦ «ἐμήδισεν», ὁ Πίνδαρος δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Περσῶν. Ὑμνεῖ λοιπὸν ἐν διθυράμβῳ τὴν συμβολὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκφράζει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς Ἀθήνας.

Στ. 2. Ἑλλάδος ἔρεισμα, διατί;

Στ. 3. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον λείπει μέγα τμήμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πίνδ. ἐξήγει διατὶ ὀνομάζει τὰς Ἀθήνας «Ἑλλάδος ἔρεισμα».

86 (4). Παιὰν ἐπὶ τῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου.

α) **Στ. 1-6.** πολύσκοπος ὁ πολλὰ ἐξετάζων, ὁ ἐπιβλέπων τὰ πάντα.—μήσσαι, μέλ. τοῦ μῆδομαι σχεδιάζω, μηχανεύομαι.—μᾶτερ

ὁμμάτων τροφὴ τῆς δράσεως, πηγὴ τοῦ φωτός (« σὺ τῶν ματιῶν ἡ μάνα » κατὰ Μενάρδον). — ἐν ἡμέρᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῷ εἶναι ἡμέρα. — κλέπτομαι ἐξαφανίζομαι, σθίνω. — ἔθηκας ἔκαμες. — ἀμάχανος ἀνίσχυρος. — ἰσχύς ἡ σωματικὴ δύναμις. — σοφίας ὁδὸς (περίφρασις) σοφία, νοῦς. — ἐπίσκοτος σκοτεινός. — ἐπίσκοτον ἀτραπὸν σκοτεινὸν μονοπάτι (πρὸς τὸ ὁποῖον δηλ. ἐτράπη ὁ ἥλιος ἐκφυγὼν ἀπὸ τὸν κανονικὸν φωτεινὸν δρόμον του). — ἐσσυμένα, μτχ. πρkm. τοῦ σεύομαι κινεῖσθαι ταχέως, ἐκτρέπομαι. — ἐλαύνω (μτβτ.) φέρω. — νεώτερον, εἰς παρομοίαν ἐκφράσεις σημαίνει: κακόν. — πάρος προηγουμένως ἢ πάρος, ὅ' ἔρ. συγκρ. πρὸς τὸ νεώτερον (: προμηνύεις κανένα κακόν, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε προηγουμένως;).

Στ. 7-10. Πρὸς Διὸς δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ. — ἵπποσῶα, (θηλ. τοῦ ἵπποσῶας) ἡ δίδουσα δρόμον εἰς τοὺς ἵππους (ἐκ τοῦ ἵππος καὶ σεύω = κινῶ). — θοὸς ὁ ταχύπους· θοάς, θηλ. αἷτ. πληθ. εἰς τὸ ἵππους, ἐκ τοῦ ἵπποσῶα (: ἡ σύρουσα ταχύποδας ἵππους). — ἀπήμων ἄλυπος (ἀ - πῆμα). — ὄλβος εὐτυχία (εἰς ὄλβον, δηλοῖ ἀποτέλεσμα: ὥστε νὰ ἐπέλθῃ εὐτυχία, πρὸς εὐτυχίαν). — τράποιο (δηλοῖ εὐχὴν) εἶθε νὰ τραπῇ, νὰ ἀκολουθήσῃ πλέον τὴν κανονικὴν τροχίαν σου (ὥστε νὰ φέρῃς εἰς τὰς Θήδας κάποια καλὴν εὐτυχίαν). — πάγκοινον παγκόσμιον. — τέρας θαῦμα.

Στ. 11-12. ἦρ(α) ἄραγε. — ἀτασθαλία ἀμαρτία. — κοτεσσάμενα, τοῦ κοτέω ὀργίζομαι, μνησικακῶ. — πάμπαν καθ' ὁλοκληρίαν. — ἐξαίρετῶ ἐξαφανίζω. — αἰῶν ἡ ζωὴ ὁ κόσμος. — ἄγνον ἀμόλυντον. — σᾶμα προμήνημα. — καρποῦ φθίσις σιτοδεία, λιμός. — νιφετὸς χιὼν πίπτουσα, χιόνι. — σθένος νιφετοῦ δυνατὸ χιόνι, ἄφθονα χιόνια. — ὑπέρφατος ἀνώτερος περιγραφῆς, πρωτοφανής. — οὐλόμενος κατατρημένος. — κενέωσις κένωσις, ἄδειασμα· πόντου κενέωσις κατακλυσμός τῆς θαλάσσης. — ἄρ(α) ἴσως. — ἄμ πέδον ἀνὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. — παγετὸς χθονὸς ψῦξις τῆς γῆς. — νότιος ὑγρός, βροχερός. — ζάκοτος λίαν ὀργισμένος, λυσσώδης (ἐκ τοῦ ἐπιτατ. ζα καὶ κοτέω). — (θέρος) ῥέον ἔχον βροχάς. — κατακλύσαισα (δωρ.) ἀφοῦ πνίξῃς με κατακλυσμόν. — θήσεις θὰ κάμῃς, θὰ δημιουργήσῃς. — οὐδὲν ὅ,τι οὐδόλως δι' ὅ,τι (: οὐδόλως θρηγνῶ διὰ ὅ,τι θὰ πάθω μαζί με ὅλους).

β) ὁ παρὼν παιᾶν (βλ. σελ. 139 περὶ παιᾶνος), ἐψάλλη πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τῇ σχεδὸν ὀλικῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου, ὁ ὁποῖα συνέδῃ τὴν 30

Ἀπριλίου 463 π.Χ., ὥραν 2 μ.μ. Ἡ ἔκλειψις τοῦ ἡλίου ἐθεωρεῖτο κακὸς οἰωνὸς προκαλῶν πανικόν. Ὁ Πίνδαρος ἐκφράζει τοὺς φόβους του μὲ τοὺς στίχους του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μουσικὴν καὶ μὲ τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ, ὁ ὁποῖος στρέφεται πρὸς τὸν ἥλιον καὶ ψάλλει.

Στ. 1. Ἀκτίς ἀελίου (κατὰ συνεκδοχὴν) ἀντί: ἀκτινοβολε ἡλίου (Ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὴν « Ἀντιγόνην » στ. 100 ἔχει τὴν ἰδίαν φράσιν. Καὶ ὁ Χορτάτζης εἰς τὴν « Ἐρωφίλην » λέγει: « Ἀκτίνα τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη »).

Στ. 7. ἵπποσόα θοάς· ἐφαντάζοντο, ὅτι ὁ ἥλιος ἐπέδαινε τεθρίπτου ἄρματος.

Στ. 19-20. ἡ γαῖαν κατακλύσαισα κτλ.· ὅπως ἔγινεν ἐπὶ Δευκαλίωνος, ὅτε διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐξηφανίσθη τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ἐδημιογύηθη νέον διὰ λίθων, τοὺς ὁποῖους ἔρριπτον ὀπισθέν των οἱ διασωθέντες Δευκαλίων καὶ Πύρρα.

—Τί ἐκφράζουν αἱ συνεχεῖς ἐρωτήσεις τῶν στίχων 1-5 καὶ 11-20; Ποῖον νόημα ἐγκλείει ὁ τελευταῖος στίχος; Ποῖα τὰ αἰσθητικὰ στοιχεῖα τοῦ ποιήματος;

87 (5). **Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμπιονίκην**

Ἀσωπίῳ Ὀρχομενίῳ παιδί σταδιεῖ (476 π.Χ.)

Ἐπίνικος (βλ. σελ. 143), διὰ τοῦ ὁποίου ὑμνεῖται ὁ νέος (ὁ παῖς) Ἀσώπιος, ὁ υἱὸς τοῦ Κλεοδάμου ἐξ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας, νικήσας τὸν ἀγῶνα τοῦ σταδίου (σταδιεύς, σταδιοδρόμος). Στάδιον ἦτο ὁ ἀπλοῦς δρόμος ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ τέρματος τοῦ σταδίου, 192 μ.

α) Στ. 1-10. Καφισίων, τοῦ Κηφισοῦ τῆς Βοιωτίας.—λαχοῖσαι (λαχοῦσαι), μὲ γεν.: διὰ κλήρου λαβοῦσαι.—**ταί τε καὶ αἱ ὁποῖαι.**—**ναίω κατοικῶ.**—**καλλίπωλος** ἡ τρέφουσα ὠραίους ἵππους, εὐίππος.—**ἔδρα χώρα.**—**λιπαρὸς** περίλαμπρος (ἔδω: πλούσιος)· ἡ γεν. εἰς τὸ **Ἐρχομενοῦ** (= Ὀρχομενοῦ).—**αἰοίδιμος** πολυῦμνητος.—**παλαίγονος** παλαιός, ἀρχαῖος.—**Μινυᾶν**, γεν. πλ. (Μινυαὶ οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τοῦ Ὀρχομενοῦ).—**ἐπίσκοποι** προστάτιδες.—**κλύτ(ε)** εἰσακούσατε.—**ἄνεται, γ' ἐν. παθ. τοῦ ἄνω** (καὶ ἄννυμι καὶ ἀνύτω) φέρω εἰς πέρας κατορθώνω (: πάντα ἄνεται ὅλα κατορθώνονται).—**βροτοῖς, ποιητ. αἴτιον.**—**εἰ σοφὸς** κτλ., ἐπεξήγησις εἰς τὸ **τερπνὰ καὶ γλυ-**

κέα (δηλ. ἐὰν κανεῖς θὰ γίνῃ σοφὸς κτλ.).—ἀγλαός, ἐδῶ: ἐνδοξός (τὸ νόημα: μὲ τὴν βοήθειάν σας λαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι ὅλα τὰ τερπνὰ καὶ γλυκέα χαρίσματα, ὅπως εἶναι ἡ σοφία, τὸ κάλλος, ἡ δόξα).

Στ. 11-17. σεμνᾶν, γεν. πληθ.—ἄτερ (μὲ γεν.) ἄνευ.—κοιρανέω (ἐκ τοῦ κοίρανος=ἄρχων), κυβερνῶ, διακοσμῶ (κοιρανέοντι, γ' πληθ.).—δαίς (γεν. δαιτὸς) γεῦμα, συμπόσιον.—ταμίας οἰκονόμος, ὁ διευθύνων καὶ ἐπιμελούμενος (ταμίαι, κτγρμ.=αἱ Χάριτες φροντίζουσι δι' ὅλα).—θέμεναι (μτχ. ἐπιθ.) αἱ ὁποῖαι ἔθεσαν, ἔστησαν.—θρόνους (ἀντικ. τοῦ θέμεναι) τοὺς θρόνους των.—αἰέναιος αἰώνιος.—σέβοντι (=σέβουσι) σέβονται.—τιμὰ ἐξουσία.

Στ. 19-35. πότνια σεβαστή.—φιλησίμολπος ἡ ἀγαπῶσα τὴν χορῳδίαν.—ἐπακοέω ἐπακούω, εἰσακούω (ἐπακοοῖτε, εὐκτ. εὐχετική).—ἐρασίμολπος συνώνυμον τοῦ φιλησίμολπος.—φιδόισα (ἰδοῦσα), χάριν τοῦ μέτρου ἀναφέρεται πρὸς τὴν τελευταίαν, ἀντὶ ἰδοῦσαι: ἐπὶ τῇ θέα....—κῶμος ἐπινίκιος πομπή.—ἐπ' εὐμενεῖ τύχα διὰ τὸ εὐτυχὲς γεγονός.—κοῦφα βιβῶντα βαίνοντα μὲ ἐλαφρά βήματα (βιβᾶω καὶ βίβημι=βαίνω).—(ἐν) Λυδῷ τρόπῳ μὲ λυδικὴν ἁρμονίαν.—ἐν μελέταις τ' καὶ μὲ ἐπιμεμελημένους στίχους.—ἀεῖδων ὕμνων, ἵνα ὕμνήσω.—ἔμολον ἤλθον (α' πρόσ. διότι ὠμίλει διὰ τοῦ χοροῦ)· τὸ ἔμολον ἄορ. β' τοῦ βλώσκω ἔρχομαι, πηγαίνω.—οὔνεκα ἐπειδὴ.—'Ολυμπιόνικος, κτγρμ. (εἶναι 'Ολυμπιονίκης).—Ἄ Μινύεια (πάλις), δηλ. ὁ 'Ορχομενός.—σεῦ ἕκατι ἐξ αἰτίας σου (μὲ τὴν βοήθειαν ὕμνων τῶν Χαρίτων).—μελαντειχῆς ὁ ἔχων μαύρους τοίχους, ὁ σκοτεινός.—Φαχοῖ ('Αχοῖ, 'Ηχοῖ), κλητ.: σὺ ὦ 'Ηχώ.—πατρί, εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ 'Ασωπίου (δηλ. εἰς τὸν Κλεόδαμον).—κλυτὸς ἐνδοξός, περίφημος.—φέροισα (φέρουσα) ἵνα φέρῃς.—ὄφρα... εἵπης, ἐπεξήγησις εἰς τὸ ἀγγελίαν.—υἰόν, προληπτ. ἀντί: ὅτι Φοῖ υἱός....—νέαν χαίταν τὴν νεανικήν του κόμην.—παρ' εὐδόξοις κόλποισι Πίσσης, εἰς τὴν ἐνδοξὸν κοιλάδα τῆς Πίσσης (ὑπὸ τὸ Κρόνιον ὄρος, ὅπου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες).—πτεροῖσι κυδίμων ἀέθλων (οὐδ.) μὲ τὰ πτερὰ τῶν ἐνδόξων ἐπάθλων, δηλ. μὲ τὰς ταινίας τὰς κρεμασμένας ἐκατέρωθεν τῶν ἐνδόξων ἐξ ἐλαίας στεφάνων (κυδίμος=ἐνδοξός).

β) 'Ο ὕμνος ἀπευθύνεται πρὸς τὰς τρεῖς Χάριτας, 'Αγλαίαν, Εὐφροσύνην καὶ Θάλειαν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης.

Αἱ Χάριτες ἦσαν ἡλιακαὶ θεότητες, ἐξωραϊζουσαι τὴν φύσιν, φαιδρύνουσαι τὰ ἔμφυχα ὄντα καὶ ἐπιδραψιλεύουσαι πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἀνθρώπου (σοφίαν, κάλλος, δόξαν κτλ.).

Στ. 1. Καφισίων ὑδάτων· ὁ παλαιὸς Ὀρχομενὸς ἔκειτο πλησίον τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ.

Στ. 2. καλλιπῶλος· διότι ἐφημίζετο διὰ τοὺς ἵππους, τοὺς ὁποίους ἔτρεφε.

Στ. 5. Εἰς Ὀρχομενὸν κατέκουν παλαιότερον οἱ Μινύαι· οὗτοι κατήλθον ἐκ Θεσσαλίας ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μινύαν καὶ ἔδρυσαν τὸ κράτος τῶν Μινυῶν μὲ πρωτεύουσιν τὸν Ὀρχομενόν, προώδευσαν δὲ καὶ ἐπλούτησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου.

Στ. 25. Λυδῶ τρόπῳ· ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ μουσικὴ εἶχεν ἑξ ἁρμονίας: ὁωρικὴν, φρυγικὴν, λυδικὴν, αἰολικὴν, ἰωνικὴν καὶ μιξολυδικήν· ἐκ τούτων ἡ λυδικὴ ἦτο ἀπαλωτέρα καὶ γλυκυτέρα τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτο ἤρμοξε περισσότερον εἰς ὕμνον τῶν Χαρίτων.

Στ. 30. Ἥχῳ· οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες προσωποποιήσαντες καὶ τὴν ἡχὴ ἐπλασαν περὶ αὐτῆς πολλοὺς μύθους. Κατὰ τὸν ἐπικρατέστερον ἡ Ἥχῳ ἦτο ὡραιότατη Νύμφη γαλουχηθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τῶν ἄλλων νυμφῶν, ἐκπαίδευθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Μουσῶν εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἄσματος, τοῦ αὐλοῦ καὶ τῆς σύριγγος. Ἐπειδὴ ὅμως περιεφρονήθη ὑπὸ τοῦ Ναρκίσσου, καταφεύγει εἰς τὰ βάθη τῶν μονήρων ἀντρων, διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἐντροπὴν τῆς, ἐνθα ἡ λύπη καὶ ἡ ὀργὴ τὴν καταβάλλουν: τὸ σῶμα τῆς τήκεται, τὸ αἷμα τῆς ἐξατμίζεται· μόνον ἡ φωνὴ καὶ τὰ ὅσῃα τῆς ἀπομένουν. Καὶ ἡ μὲν φωνὴ διετηρήθη· τὰ ὅσῃα τῆς ὅμως ἔλαβον μορφὴν βράχου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν τὴν βλέπουν πλέον ἐπὶ τῶν ὀρέων· ἀλλ' ἀπὸ τὰ βάθη αὐτῆς, ἐνθα κρύπτεται, ἀπαντᾷ ἀκόμη πρὸς τοὺς καλοῦντας αὐτὴν (Ovid. Metam. III, 342). Ἡ Ἥχῳ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ διαδιδάσῃ—ὅπως καὶ ἡ Φήμη—μακρυνὰς ἀγγελίας· ὁ ἀντίλαλος τῆς ἐπινικίου ἑορτῆς δύναται, κατὰ τὸν ποιητὴν, νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι τοῦ Ἄδου, διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ τὸ ἄγελμα τῆς νίκης τοῦ υἱοῦ του.

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδάρου; Ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν διδαχθέντων εἰδῶν τῆς χορικῆς ποιήσεως (προσόδιον, διθύραμβος, παιάν, ἐπίνικος).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

	Σελ.
1. Ὁ γραπτὸς λόγος εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα	9
2. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς λυρικῆς ποιήσεως	10
3. Εἶδη τῆς λυρικῆς ποιήσεως	11
4. Α'. Ἑλεγειακὴ ποίησις	11
5. Β'. Ἰαμβικὴ ποίησις	12
6. Γ'. Μελικὴ ποίησις	13
7. Δ'. Χορικὴ ποίησις	13
8. Διαλεκτικαὶ διαφοραὶ	14

Α' ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.	Σελ. Κειμ. Σημ.
1. Πολεμικὸν σάλπισμα	19 81	11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτὸν 28 96
ΤΥΡΤΑΙΟΣ		ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ
2 (1). Ὑποθήκη	20 84	12. Συμπόσιον
3 (2). Ὑποθήκη	21 86	ΘΕΟΓΝΙΣ
4 (3). Ἐμβατήριον	23 88	13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα
ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ		14 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Κύρ- νον: Οὐδὲν φίλτε- ρον πάτρης
5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς 23 89		15 (3). Ἦν δὲ κακοῖσι συμμί- σσης
6 (2). Δὲν ὠφελοῦν οἱ θρη- νοὶ	24 89	16 (4). Ὁ διπρόσωπος φίλος 32 103
ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ		17 (5). Εἰλικρίνεια
7 (1). Ἡ νεότης	24 90	18 (6). Σπάνιος ὁ πιστὸς φί- λος
8 (2). Τὸ γῆρας	25 91	19 (7). Ἡ πενία
ΙΟΛΩΝ		20 (8). Ἡ ἐλπίς
9 (1). Σαλαμὶς	26 92	ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)
10 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Ἀθη- ναίους	26 94	21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ	Σελ. Κεim. Σημ.		Σελ. Κεim. Σημ.
22 (1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους . . .	36 107	34 (4). Εἰς ἀπολέσαντα χροσὸν καὶ εὐρόντα βρόχον	39 110
23 (2). Εἰς Θερμοπύλας . . .	36 107	ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	
24 (3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις	36 108	35. Εἰς Εὐριπίδην	39 111
25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου . . .	37 108	ΑΝΑΚΡΕΩΝ	
26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους. . .	37 108	36. Ἡ μυκωμένη βοῦς . . .	40 111
27 (6). Εἰς πεσόντας ἥρωας. . .	37 109	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	
28 (7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἥρωας . . .	37 109	37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία . . .	40 111
29 (8). Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοντα Ῥόδιον . . .	38 109	ΠΑΛΛΑΔΑΣ	
30 (9). Εὐτράπελον ἀφιέρωμα. . .	38 109	38. Συμβουλὴ πρὸς ὑπομονήν	40 112
ΠΛΑΤΩΝ		ΑΔΕΣΠΟΤΑ	
31 (1). Εἰς τοὺς μακράν τῆς πατρίδος κατοικοῦντας Ἑρετριεῖς . . .	38 110	39. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν	41 112
32 (2). Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην μετὰ θάνατον . . .	39 110	40. Εἰς νεαράν παρθένον . . .	41 112
33 (3). Εἰς Σαπφώ	39 110	41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν. . .	41 112
		42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν. . .	42 113
		43. Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθένους	43 113

Β' ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ		Σελ. Κεim. Σημ.	Σελ. Κεim. Σημ.	
α'. τρίμετρα			47 (4). Ἐκ Θεῶν τὰ πάντα .	46 115
44 (1). Περιγραφή τῆς Θά- σου	45 114		48 (5). Θάρρος εἰς τὰς δοκι- μασίας	46 115
45 (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγ- κόσμια	45 114		49 (6). Τὰ πάντα πιθανά . .	46 116
β'. τετράμετρα			ΣΟΛΩΝ	
α'. τρίμετρα				
46 (3). Ἡ Μεγαλαυχία . . .	45 115		50 (1). Ὁ σκοπὸς τῆς νομο-	

	Σελ. Κειμ. Σημ.	ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)	Σελ. Κειμ. Σημ.
θεσίας του	47 117	52 (1). Ματαιότης τῶν ἀν- θρώπων	49 119
β'. τετράμετρα		53 (2). Χαρακτήρες γυναικῶν	50 120
51 (2). Ἀφιλοκέρδεια	48 118		

Γ' ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.		Σελ. Κειμ. Σημ.
54 (1). Ἡ αἶθουσα τῶν ὀπλῶν	55 122	62 (4). Εἰς ὥραϊαν κόρην ἀ- κόμη ἀνύπανδρον	59 128
55 (2). Ἡ πόλις ἐν τρικυμίᾳ.	55 123	63 (5). «Ὑπεροχή»	59 128
56 (3). Καταπολέμησις τοῦ χειμῶνος	56 124	64 (6). Ρέμβη	59 128
57 (4). Συμποσιακὸν ἄσμα	56 124	65 (7). Γαμβρός	60 129
58 (5). Χαιρεκακία	56 125	66 (8). Ὁ θυρωρός	60 129
ΣΑΠΦΩ		ΑΝΑΚΡΕΩΝ	
59 (1). Ὡδὴ εἰς τὴν Ἀφροδί- την	56 125	67 (1). Παραγγελία διὰ τὸ συμπόσιον	60 130
60 (2). Ἡ ξενιτεμένη φίλη .	58 126	68 (2). Στεναγμοὶ γήρατος .	61 130
61 (3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον	58 127	69 (3). Γεροντικὰ παράπονα	61 131

Δ' ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ	Σελ. Κειμ. Σημ.		Σελ. Κειμ. Σημ.
70. Ἀποσπάσματα	65 132	78 (5). Ἐπὶ κρισὶς ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος	68 137
ΑΛΚΜΑΝ		ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ	
71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία .	65 133	79 (1). Παιὰν εἰς τὴν εἰρή- νην	69 138
72 (2). Τὸ γῆρας	66 133	80 (2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εὐτυ- χίας	69 139
ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ		81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα)	70 139
73. Νυκτερινὴ ἐπιστροφή τοῦ ἡλίου	66 134	82 (4). Ἐπὶ νικῶς Ἀργεῖφ, Κεῖφ παῖδι, Πύκτη, Ἰσθμία.	72 142
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)		ΠΙΝΔΑΡΟΣ	
74 (1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πε- σόντας ἐν Θερμοπύ- λαις	67 135	83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος)	73 144
75 (2). Ἀσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα	67 136		
76 (3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	68 136		
77 (4). Ἡ Ἀρετὴ	38 136		

	Σελ. Κειμ. Σημ.		Σελ. Κειμ. Σημ.
84 (2). Διθύραμβος (πρὸς τι- μὴν τοῦ Διονύσου) .	74 145	ψει τοῦ ἡλίου) . .	75 147
85 (3). Διθύραμβος (πρὸς τι- μὴν τῶν Ἀθηνῶν) .	75 147	87 (5). Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμ- πιόνικην Ἀσωπίχῳ Ὀρχομενίῳ παιδί στα- διεῖ	76 149

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν « Ἐκλογῶν » τοῦ κ. ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ ἐλήφθησαν :

1) Τὰ ὑπ' ἀριθ. 4, 5, 6, 27, 35, 36, 44, 45, 46, 50, 51, 57, 58, 63, 64, 65, 66, 69, 72, 78, 81 ποιήματα.

2) Αἱ ἀντίστοιχοι ἐρμηνευτικαὶ σημειώσεις τῶν ἀνωτέρω ποιημάτων.

Ἡ λοιπὴ ὕλη τοῦ παρόντος βιβλίου ἐλήφθη ἐκ τῶν « Ἐκλογῶν » τοῦ κ. ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ.

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Κ. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΝ.

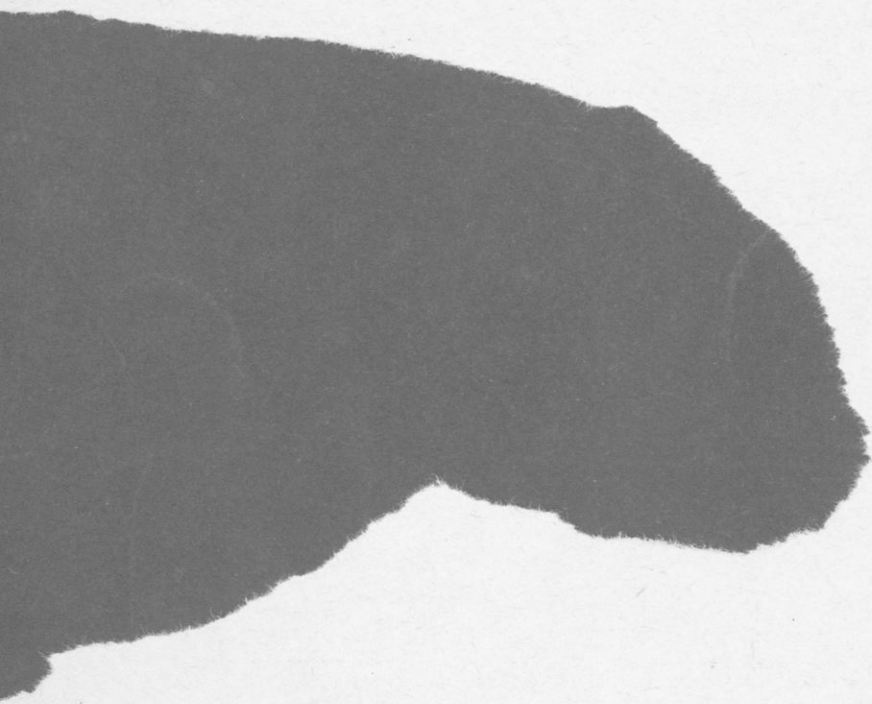
Ἐπιμελητὴς ἐκδόσεως καὶ υπεύθυνος ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου
τῶν δοκιμίων ὁ φιλόλογος κ. Κ. Α. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΣ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσχημον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν καὶ εἰς ἐνδειξιν τῆς τιμῆς λιανικῆς πωλήσεως ἐκάστου ἀντιτύπου.

Ἀντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσχήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλὼν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἑφ. Κυβ. 1946 Α 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Α', 1950 (ΧΙ) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 60.000

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ «ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ» Α.Ε.

024000025373

850